

PATROLOGIÆ

CURSUS COMPLETUS

SEU BIBLIOTHECA UNIVERSALIS, INTEGRÆ, UNIFORMIS, COMMODA, OECONOMICA,
OMNIUM SS. PATRUM, DOCTORUM SCRIPTORUMQUE ECCLESIASTICORUM,

SIVE LATINORUM, SIVE GRÆCORUM,

QUI AB ÆVO APOSTOLICO AD TEMPORA INNOCENTII III (ANNO 1216) PRO LATINIS
ET AD CONCILII FLORENTINI TEMPORA (ANN. 1439) PRO GRÆCIS FLORUERUNT.

RECUSIO CHRONOLOGICA

OMNIUM QUÆ EXSTITERE MONUMENTORUM CATHOLICÆ TRADITIONIS PER QUINDECIM PRIORA
ECCLESIAE SÆCULA,

JUXTA EDITIONES ACCURATISSIMAS INTER SE CUMQUE NONNULLIS CODICIBUS MANUSCRIPTIS COLLATAS, PERQUAM
DILIGENTER CASTIGATA; DISSERTATIONIBUS, COMMENTARIIS, VARIISQUE LECTIONIBUS CONTINENTER ILLUSTRATA;
OMNIBUS OPERIBUS POST AMPLISSIMAS EDITIONES QUÆ TRIBUS NOVISSIMIS SÆCULIS DEBENTUR ABSOLUTAS
DETECTIS, AUCTA; INDICIBUS PARTICULARIBUS ANALYTICIS, SINGULOS SIVE TOMOS SIVE AUCTORES ALICUJUS
MOMENTI SUBSEQUENTIBUS, DONATA; CAPITULIS INTRA IPSUM TEXTUM RITE DISPOSITIS, NECNON ET
TITULIS SINGULARUM PAGINARUM MARGINEM SUPERIOREM DISTINGUENTIBUS SUBJECTAMQUE MATE-
RIAM SIGNIFICANTIBUS, ADORNATA; OPERIBUS CUM DUBIIS, TUM APOCRYPHIS, ALIQUA VERO
AUCTORITATE IN ORDINE AD TRADITIONEM ECCLESIASTICAM POLLENTIBUS, AMPLIFICATA;
DUCENTIS ET AMPLIUS LOCUPLETATA INDICIBUS AUCTORUM SICUT ET OPERUM, ALPHABETICIS, CHRONOLOGICIS,
STATISTICIS, SYNTHETICIS, ANALYTICIS, ANALOGICIS, IN QUODQUE RELIGIONIS PUNCTUM, DOGMATICUM, MORALE,
LITURGICUM, CANONICUM, DISCIPLINARE, HISTORICUM, ET CUNCTA ALIA SINE ULLA EXCEPTIONE; SED PRÆ-
SERTIM DUOBUS INDICIBUS IMMENSIS ET GENERALIBUS. ALTERO SCILICET RERUM, QUO CONSULTO,
QUIQVE NON SOLUM TALIS TALISVE PATER, VERUM ETIAM UNUSQUISQUE PATRUM, NE UNO QUIDEM
OMISSO, IN QUODLIBET THEMA SCRIPSERIT, UNO INTUITU CONSPICIATUR; ALTERO SCRIPTURÆ
SACRÆ, EX QUO LECTORI COMPERIRE SIT OBVIUM QUINAM PATRES ET IN QUIBUS OPERUM
SUORUM LOCIS SINGULOS SINGULORUM LIBRORUM S. SCRIPTURÆ VERSUS, A PRIMO
GENESEOS USQUE AD NOVISSIMUM APOCALYPSIS, COMMENTATI SINT.

EDITIO ACCURATISSIMA, CÆTERISQUE OMNIBUS FACILE ANTEPONENDA, SI PERPENDANTUR CHARACTERUM NITIDITAS
CHARTÆ QUALITAS, INTEGRITAS TEXTUS, PERFECTIO CORRECTIONIS, OPERUM RECUSORUM TUM VARIETAS, TUM
NUMERUS, FORMA VOLUMINUM PERQUAM COMMODA SIBIQUE IN TOTO PATROLOGIÆ DECURSU CONSTANTER
SIMILIS, PRETII EXIGUITAS, PRÆSENTIMQUE ISTA COLLECTIO, UNA, METHODICA ET CHRONOLOGICA,
SEXCENTORUM FRAGMENTORUM OPUSCULORUMQUE HACTENUS HIC ILLIC SPARSORUM, PRIMUM AUTEM
IN NOSTRA BIBLIOTHECA, EX OPERIBUS ET MSS. AD OMNES ÆTATES, LOCOS, LINGUAS FORMASQUE
PERTINENTIBUS COADUNATORUM.

SERIES GRÆCA

IN QUA PRODEUNT PATRES, DOCTORES SCRIPTORESQUE ECCLESIAE GRÆCÆ
A S. BARNABA USQUE AD CONCILII FLORENTINI TEMPORA;

ACCURANTE J.-P. MIGNE,

BIBLIOTHECÆ CLERI UNIVERSÆ

SIVE CURSuum COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE.

PATROLOGIÆ GRÆCÆ TOMUS V

S. IGNATIUS, S. POLYCARPUS, PONTIFICES ROMANI SÆCULI II, S. MELITO SARDENSIS; ALII.

PARISIIS

APUD GARNIER FRATRES, EDITORES ET J.-P. MIGNE SUCCESSORES,

IN VIA DICTA : AVENUE DU MAINE, 208

—
1894

Clichy. — Ex typis PAUL DUPONT, 12, via dicta Bac-d'Asnières. 138.8.94.

SÆCULUM II.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΓΝΑΤΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

S. P. N. IGNATII

EPISCOPI ANTIOCHENI

EPISTOLÆ

CUM GENUINÆ, TUM DUBIÆ ET SUPPOSITIÆ

*cum missa Dissertatione de integritate textus recepti Epistolarum S. Ignatii, auctore H. DENZINGE
in Universitate Virceburgensi Theologiæ Professore.*

ACCEDUNT

ROMANORUM PONTIFICUM SÆCULI II, S. POLYCARPI MARTYRIS, S. MELTONIS SAR-
DENSIS, S. PAPIÆ HIERAPOLITANI, S. QUADRATI ATHENIENSIS, S. CLAUDII APOLLINARIS
HIERAPOLITANI, MAXIMI HIERSOLYMITANI, POLYCRATIS EPHESINI,
S. THEOPHILI CÆSAREÆ PALÆSTINÆ, S. SERAPIONIS ANTIOCHENI, ARCHÆI AFRICANI,
EPISCOPORUM, ARISTIDIS APOLOGISTÆ CHRISTIANI, CASTORIS, ARISTONIS
PELLŒI, S. HEGESIPPI, PANTÆNI, RHODONIS, APOLLONII, PLURIUM ANONYMORUM.

EPISTOLÆ, OPUSCULA, FRAGMENTA.

ACCURANTE ET RECOGNOSCENTE J.-P. MIGNE

Bibliothecæ Cleri universæ

SIVE CURSUM COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE

TOMUS UNICUS.

PARISIIS

UD GARNIER FRATRES, EDITORES ET J.-P. MIGNE SUCCESSORES
IN VIA DICTA : AVENUE DU MAINE, 202

—
1894

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

SANCTI IGNATHI EPISTOLÆ.

(Ex editione Caroli Josephi HEFELII, *Patrum apostolicorum Opera*, edit. tertia, Tubingæ 1837, in-8°.)

CAROLI JOSEPHI HEFELII PRÆFATIO.

I. DE SEPTEM EPISTOLIS. S. IGNATHI.

I. De patria, genere ortuque beati Ignati Theophori (1) nihil certi apud veteres invenitur. Judica Tillemontio celeberrimus hic Antiochiæ episcopus Syrus potius quam Græcus origine fuit. Ex verbis autem Gregorii Abulpharagii (sæc. XIII) (2) conjecterunt viri docti, Ignatium oriundum fuisse *Noræ* in Sardinia, seu *Noræ* in Cappadocia vel Phrygia (3). Metaphrastes et Menæa Græca apud Bollandum (4) ipsum parvulum illum fuisse volunt, quem Salvator noster ultimo prædicationis suæ anno apostolis de primatu litigantibus ad imitationem proposuit, dum aiebat (5) : *Quicumque humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est major in regno cælorum* (6).

Ignatium S. Joannis apostoli auditorem et S. Polycarpi condiscipulum fuisse, Acta martyrii ejus, c. 3, et nonnulli veterum tradunt (7). S. Gregorius Magnus eum etiam divi Petri discipulum vocat (8).

Constitutiones apost. (VII, 46) contendunt Ignatium a divo Paulo episcopum Antiochiæ esse ordi-

natum. Plerique tamen a Petri regimen Ecclesiæ illi traditum fuisse putarunt (9). Petrus Halloixius honore hoc a Joanne evangelista eum donatum censet (10). In regenda Antiochena Ecclesia Ignatium Evodio, ab apostolis constituto, successisse, et secundum illius urbis episcopum fuisse, tradit Eusebius (11; Constitutiones apostolorum autem (VII, 46) innuunt, Evodium ac Ignatium eodem tempore Ecclesiæ Antiochenæ præfuisse, illum a Petro, hunc a Paulo constitutum. Theodoretus denique tertiam propugnat opinionem, Ignatium immediate S. Petro successisse (12). Baronius (ann. 43, 44, et 71, 11) atque Natalis Alexander (sæc. I diss. 14, prop. 1) conjiciunt Evodium ac Ignatium eodem tempore, alterum Judæis, alterum ethnicis ad veræ religionis cultum conversis præfuisse; quibus ad concordiam tandem adductis, Ignatium Evodio cessisse, iterumque post obitum illius sedisse.

De Ignatii custodia pastoralis verba faciunt Acta martyrii c. 1. Eadem porro narrant Ignatium a Tra-

(1) Ita Ignatius a semetipso in epistolis et ab aliis appellatus est. Θεοφόρος = homo, qui Deum in pectore gestat; Θεόφορος = homo a Deo gestatus.

(2) *Dyniastarum historia*, Dynast. VII, p. 119, interprete Pocockio: Ignatium Nuranensem, episcopum Antiochenum, qui ad leones conjectus, ab eis discerptus est. Cfr. Grabe.

(3) Grabe, *Spicil.*, t. II, p. 1 et 2, et Jacobson, *Patrum apost.*, t. I, p. xx.

(4) *Acta SS*, t. I Febr., ad diem.

(5) Matth. XVIII, 4.

(6) Vide Lumper, *Hist. theol. erit.*, tom. I, pag.

243 sq.

(7) E. g. Eusebius in *Chron.* a divo Hieronymo Latine vulgato ad a. 11 Trajani.

(8) Ep. 37, ad Anastasium Antioch. Apud Lumperum I. c., p. 246.

(9) Chrysost. hom. in S. Ignat. mart., c. 4, p. 597, t. II.

(10) In Vita Ignatii, apud Lumperum, I. c., pag. 247.

(11) Euseb., *Hist. eccl.* III, 22.

(12) Theodoret., *Dialog.* II, p. 49, t. IV.

jano, contra Armeniam et Parthos proficiscente Antiochiæque morante, ad bestias damnatum, Romam esse abductum.

Post longam et periculosam navigationem, ad decem milites, quos leopardos vocat (13), alligatus, sanctus martyr Smyrnam pervenit, ubi ex colloquio cum S. Polycarpo et adjacentium Ecclesiarum legis habito, ingentem voluptatem percepit, et quatuor epistolas ad Ephesios, Magnesios, Trallianos et Romanos conscripsit.

Smyrna Troadem venit, ubi Ignatius paucorum dierum moram epistolis ad Philadelphenses, Smyrnicos et Polycarpum exarandis dicavit. Inde Neapolim, ut verbis Lumperi utar, adductus, Philippos pertransiens Macedoniam totam peragravit. Epidamni vero (i. e. Dyrrachii) in Epiro navem brevi soluturam offendens, Adriaticum mare enavigavit, atque in Tyrrenum ascendit. Puteolos ubi pervenit, e navi descendere cupiebat, ut ad S. Pauli exemplum Romam Puteolis contenderet. At vento vehementi in altum repulsus, urbem illam præterire coactus est. Denique ad Portum Romanum perveniens, a fidelibus, Roma obviam euntibus, salutatus, a custodibus autem festinantibus Romam in amphitheatrum ductus, et duobus leonibus objectus est, qui illico ipsum devorarunt, solis durioribus relictis ossibus, quæ collecta Antiochiam pretiosi instar thesauri deportata sunt.

Ignatium nono anno imperatoris Trajani, seu a. 107 p. Chr. nat., ad bestias damnatum, ineunte autem decimo Trajani anno, 20 Dec. 107, martyrio coronatum esse, Acta passionis ejus tradunt c. 2 et 7.

Aliam sententiam Pearsonius excogitavit et propugnavit in dissertatione posthuma de *anno quo S. Ignatius a Trajano Antiochiæ ad bestias erat condemnatus* (14). Ipsi accesserunt Antonius Pagius (15), Grabijs (16). Benedictini e congregatione S. Mauri (17), et multi alii.

Auctoritate Joannis Malalæ nixi viri hi docti asserunt Trajanum, in Parthos proficiscentem, sub finem anni 115, tempore illius terræmotus, qui imperatorem pene oppressit, Antiochiæ hiemasse; ineunteque anno 116 Ignatium nostrum in judicium vocasse; beatum autem hunc præsulem eodem anno 116 desinente martyrio esse coronatum.

Negari non potest, quod maximi rerum chrono-

logicarum magistri, Henricus Norisius, Antonius Pagius et Guilielmus Lloydus (18) probarunt, bellum Trajani Parthicum anno Christi 112 cœpisse. Si itaque Trajanus semel tantum contra Armeniam Parthosque arma tulisset, et semel tantam Antiochiæ esset moratus, utique et Ignatius post annum 112 martyrium subisset.

Sed duplicem Armenicam Parthicamque expeditionem a Trajano susceptam Tillemontius (19) jure conjecisse videtur, cujus sententiam Eduardus Corsinius (20), vir politionibus litteris præstans, ex nummis etiam confirmavit. Testibus enim Dione et Zonara, *Optimi* nomen tunc primum Trajano concessum fuit, cum is Armeniam expulso Parthamasisiride cæterisque regulis omnino sublatis occupasset. Ideoque, cum in nummis pluribus Romæ percussis *Optimi* nomen Trajano tributum occurrat, in quibus ipse consul V vocatur, dubitari certe vix poterit, quin Trajanus Armeniam subegerit ante annum 112 (U. C. 865), quo *Septim* consolatum Romæ suscepit. Denique, ut alia Corsinii argumenta silentio præteream, eximius alter Trajani nummus habetur, in quo Cæsar ipse *APICT. CEB. PERM. ΔΑΚ. ΠΑΡΘ.* i. e. *Optimus, Augustus, Germanicus, Dacicus, Parthicus* appellatur, simulque *decimus* imperii ipsius annus expressus conspicitur. Ergo anno U. C. 861 (107 p. Ch.), in quem *decimus* imperii annus incurrit, Trajanus jam *Optimi* atque *Parthici* nomen acceperat. Duplex igitur Trajani in Orientem profectio agnosci debet (21), nihilque gravius (22) obstat, quo minus anno 107 Ignatium e vivis decessisse putemus.

II. Quindecim sub nomine S. Ignatii circumferuntur epistolæ, e quibus tres Latine tantum ad nos pervenerunt, et Græcismum minime redolentes, non ab interprete, sed auctore Latino profectæ videntur: ad B. Virginem una, ad S. Joannem duæ. Cæteræ autem Græcæ supersunt.

Ex quindecim his epistolis octo unanimi doctorum consensu spurix habentur: 1) una ad B. Virginem, 2) et 3) duæ ad S. Joannem, 4) una ad Mariam Cassabolitem, 5) una ad Tarsenses, 6) una ad Antiochenos, 7) una ad Heronem, diaconum Antiochenum, 8) una ad Philippenses (23).

Reliquarum septem, quæ datæ sunt 1) ad Ephesios, 2) ad Magnesios, 3) ad Trallianos, 4) ad Romanos, 5) ad Philadelphenses, 6) ad Smyrnicos et

eam agnoscit Francke in libro: *Zur Geschichte Trajans*, etc. 1837, p. 161.

(22) Apud Malalam enim, teste Gallandio (l. c.), sive ejus inscitia, sive librariorum oscitantia in notationem temporum cum imperii Trajani, tum Ignatiani martyrii, menda nonnulla irrepsisse no-scuntur. Teste Malala Trajanus, *Septima* Januarii, feria *quinta* Antiochiam ingressus est. Sed *Septimam* Januarii cum *feria quinta*, a. 107 (non a. 115) concurrisset ostendit Usseus (not. 6 in Martyr S. Ign.).

(23) Cfr. virorum doctorum de hisce epistolis judicia apud Russelium et Jacobsonum (t. I, p. xxv sqq.).

(13) Ignat., ep. ad Rom. c. 3.

(14) Hanc dissertationem Smithius ut Jacobsonus (II, p. 524 sqq. edit. n) in suas editiones con-jecerunt.

(15) *Crit.*, ad ann. 107, n. 3-6.

(16) *Spicileg.*, t. II, 22.

(17) *L'art de vérifier les dates*, p. 239, ap. Lum-per, l. c., p. 250.

(18) Grabe, *Spicil.*, t. II, p. 22.

(19) *Hist. des Emper.*, t. II, not. 17, sur Trajan. Idem, *Mémoires pour servir*, etc., t. II, p. 195, et not. 10, p. 583.

(20) Galland., *Biblioth.*, t. I, Proleg., p. lxi sq.

(21) Unam tantum Trajani expeditionem Parthi

7) ad Polycarpum, duplex exstat Græcum exemplar, alterum brevius, alterum longius. Recensionem brevioris longiori esse præhabendam, pene ad unum omnes viri critici affirmarunt. Schmidtius (24) autem et Netzius (25), neutri recensionem laudem sinceritatis præbentes, utramque ex immutatione genuini cujusdam exemplaris ortam putabant (26). Novissimis vero temporibus D. Carolus Meier, theologiæ professor Giessensis nuper demortuus, longiori recensionem palmam tribuens, eam non plane quidem integram et genuinam, breviori tamen longe præferendam esse contendit (27). Sed tantum aberat, ut virorum doctorum applausu id faceret, ut neminem, quem sciam, in suam traheret sententiam, plures vero, re iterum in litem vocata, brevioris recensionis rem agerent. Laudemus hic V. D. Richardum Rothe (28), nunc Heidelbergensem, Arndtium (29) Ratzeburgensem, Baurium Tubingensem (30) et Fridericum Düsterdieck Hamelensem (31).

Meierus tribus potissimum argumentis sententiam suam firmare conatus est.

a) In breviori, inquit, recensione Nicæna de deitate Christi doctrina tenetur, ergo postnicænis temporibus exarata putetur; longior vero recensio minus decisum de hac re dicendi genus, apostolicis temporibus congruum, præsert et servat. — Verum acrior utriusque recensionis inspectio docet, longiorem quoque octies decies Christum *Deum* nominare, eam magis definite de *persona* Spiritus sancti loqui, pleniorique formula Trinitatis esse usam (32); quo fit, ut merito posteribus sit temporibus tribuenda.

b) Secundum argumentum Meierus ex styli characterem depromit, monens, brevioris recensionem epitomes deformis et obscuræ ferre naturam, cui longior textu meliori lumen præbere debeat. Sed contra plures longioris recensionis loci a breviori demum illustrantur. Illam justo esse loquaciorem, dictionisque gravitate carere, facile videas. Nec minus additamenta inertia et citationes superflue fugient, quibus interpolator genuinum textum augere est ausus. Brevioris vero recensionem nemo epitomen putabit, qui succinctum et concisum sermonem, gravibus sententiis refertum, grammaticis qui-

(24) *Versuch über die gedoppelte Recension der Briefe des Ignatius* in: Hencke *Magazin für Relig. philosophie*, tom. III, pag. 91 sqq. Opinioni huic Schmidtius postea nuntium misit (*Kirch. Gesch.*, t. I, p. 209 sq.).

(25) In: Ulmann, *Studien. u. Krit.* 1835, p. 881 sqq.

(26) Hanc opinionem secutus est V. C. Carolus Hase, *Kirchengesch.*, p. 70, ed. v.

(27) In: Ullmanni *Stud. et Krit.*, 1836, p. 340 sqq.

(28) *Die Anfänge der christl. Kirche*, Wittemberg, 1837, p. 739.

(29) In: Ullmanni *Stud. et Krit.* 1839, p. 136.

(30) Tubing., *Zeitschr. für Theol.* 1838, Fasc. II, p. 148.

(31) Düsterdieck. *De Ignatianarum epistolarum*

dem regulis minus obnoxium, sed ardore scriptoris ferventem a frigida duraque epitome possit discernere. Quod denique obscuritatis opprobrium attinet, id de corruptis tantum locis dictum putes, quibus sæpissime medela potest afferri (33).

c) Testem quoque antiquum suæ opinionis adducit Meierus, Chronicon dico paschale, temporibus Constantii imperatoris conscriptum (ad a. D. 32, p. 416, Vol. I. ed Bonn. 1832), in quo longioris recensionis locus (ad Trall. c. 10) laudatur. Sed antiquiores nobis testes præsto sunt, Eusebius (34) et Athanasius (35), quibus brevioris recensionem ad manus fuisse inde facile colliges, quod verba ab ipsis citata in breviori tantum, non æque in longiori inveniuntur recensione (36).

d) Denique in longiori recensione præter episcopos, presbyteros et diaconos reliqui quoque clericorum ordines nominantur (*Philad. c. 4: καὶ ὁ λοιπὸς κλήρος*), qui S. Ignatii temporibus nondum in ecclesia exstiterunt.

Brevioris ergo recensionem merito longiori, interpolatæ, præferendam putamus.

III. Cum e tenebris iterum in lucem prodirent epistolæ S. Ignatii, primæ omnium detectæ et typis impressæ sunt Parisiis 1495 falsæ istæ tres epistolæ, Latine tantum scriptæ, ad B. Virginem una et ad S. Joannem duæ. Cfr. supra num. II. Tribus annis post Jacobus Faber Stapulensis, his epistolis, « quod tenebris omnium dignissimæ fuerint » omissis, undecim alias (7 interpolatas et 4 falsas) e versione veteri Latina edidit Parisiis 1498. Anno autem 1536 Symphorianus Champerius, Lugdunensis, has a Fabro editas cum tribus aliis ab illo rejectis, et quarta (non minus falsa) ad Mariam Cassabolitem, nunquam ante publicata, edi curavit; atque ita tandem 15 Ignatii epistolæ Latine exstiterunt.

Duodecim earum (7 interpolatas et 5 falsas) e codice Græco bibliothecæ Augustanæ primus omnium Dillingæ 1537 edidit Valentinus Hartungus Frid, seu *Pacæus*, nomine pro ævi consuetudine immutato. Eisdem 12 epistolas Andreas Gesnerus Græce et Latine (interprete Joanne Brunero) e codice bibliothecæ V. C. Gaspari a Nydpryck, Tiguri 1559 edidit. Cum Pacæi editio ipsum lateret, Gesnerus primum se Græcas Ignatii epistolas edidisse jactabat.

authenticæ, etc. Commentatio Gottingæ præmio regio ornata, p. 20 sqq.

(32) Cfr. Arndt, in: Ullmanni *Stud.*, etc. 1839, p. 161-164; Rothe, *Anfänge*, etc. p. 744-751 et Düsterdieck, l. c., p. 26 sq. et 33.

(33) Arndt. l. c., p. 149-161; et Rothe, l. c., p. 756 sqq.

(34) *Hist. eccl.*, III, 36.

(35) *De synodo Arim. et Seleuc.*, p. 922, t. I ed. Paris. 1627.

(36) Rothe, l. c., p. 742, 743. Fusiori modo argumenta Meieri enervavit Düsterdieck l. c., qui *thetica* quoque argumentatione breviori recensionem originis primitivæ laudem vindicare studet, et interpolatam editionem ante medium sæculum quartum exaratam esse negat, p. 28-41.

Pene centum annis post breviores demum et genuinæ S. Ignatii epistolæ detectæ sunt, easque primus Græce edidit Amstelodam 1646 Is. Vossius ex uno superstite bibliothecæ Mediceæ codice ms. sæculi XI, veteremque Latinam versionem addidit, quam Græco exemplari propemodum in omnibus respondentem Oxonii 1244 e duobus codicibus, uno Cantabrigiensi et altero ex bibliotheca Ricardi episcopi Norvicensis, Jacobus Usserius, archiepiscopus Armachanus, vulgaverat (37).

Verum cum in illo (et unico) codice Mediceo seu Florentino deesset epistola ad Romanos, Vossius illam ex interpolatarum editione desumptam, duce vetere interprete, suæ integritati restituere adortus est. Anno autem 1689 epistolam ad Romanos, veteri Latinæ versionis adamussim æquiparatam, e cod. 1451 bibliothecæ Regiæ Parisiensis membranaeo (38), Parisiis publici juris fecit Theodericus Ruinartus in *Actis martyrum sinceris*; quam deinceps Græbius et Clericus prodire jusserunt. Anno 1709 Oxonii prodiit præstantissima Thomæ Smithii editio, quam secuti sunt Ludovicus Frey, Richardus Russel, Andreas Gallandius et Guilielmus Jacobsonus; quos et nos duces habuimus.

IV. Inter eos qui pro epistolis hisce vindicias evulgarunt Pearsonium (39) eminere nemo nescit. Opus ejus oppugnare sunt aggressi Matthæus Larroquanus Samuel Basnagius, Casimirus Oudinus, Joannes Dallæus et alii, quibus frequens episcoporum mentio in his epistolis præter alia minime placebat. Sed iis responderunt authenticam epistolarum nostrarum defendentes, Nicolaus Nourrius (40), Remi Ceillier (41), Thomas Maria Mamachus (42) et Lumpertus (43). Nostris temporibus præsertim D. Baurius, Tubingensis, authenticam epistolarum Ignatii in dubium vocavit, mediisque sæculi II temporibus eas Romæ a falsario quodam in favorem episcopatus ideæ confectas esse contendit (44), contradicentibus potissimum Doctore Rothe (45), Joanne Eduardo Huthero (46), Friderico Düsterdieck (47) et Anonymo quodam in ephemeridibus: *Herold des Glaubens* (48).

V. Quæ nos, epistolarum Ignatii rem agere, moveant, audi:

1) Minime D. Baurius nobis persuasit, *Romanum Ignatii iter*, quod scribeudi has epistolas oc-

(37) Cfr. Düsterdieck, *De Ignatianarum epistolarum authentia*, etc. Oottingæ in officina Dieterich., p. 1-3, et Russel in editione *Patrum apostolicorum* Londini 1746.

(38) Codex hic, olim Colbertinus 460. Acta martyrii S. Ignatii continet, quibus capite 4 epistola Ignatii ad Romanos interposita est.

(39) In secundo tomo editionis *Patrum apost. Cotelerianæ*.

(40) *Apparat. ad Biblioth. max. Patrum*, t. I, p. 78 sqq.

(41) *Hist. général.*, t. I, p. 626.

(42) *Origines et antiq. Christ.*, t. IV, p. 377 sqq.

(43) *Hist. theol. crit.*, t. I, p. 266-268.

(44) Baur. *Die sogenannten Pastoralbriefe des A. Paulus, auf's neue kritisch untersucht*, von Dr. Baur.,

Acasionem præbuisse perhibetur, esse commentitium.

a) Trajanum enim Antiochiæ hiemasse dubitari non potest,

b) Eum Christianos, illos præsertim qui delati et accusati erant, ad mortem damnasse, nemo jure negabit. Jam Plinio enim proconsuli imperator mandaverat: *Si deferantur et arguantur, puniendi sunt.*

c) Plebs, panem et circenses postulans, meliori nullo modo placari poterat, quam Christianorum ad bestias damnatione.

d) Imperatorem damnatos Christianos Romam misisse, ut Romanæ plebi grati aliquid faceret, nullo modo veritati repugnat.

e) Quod Ignatius Smyrnæ et Troade fratres convenisse ibique epistolas scripsisse perhibetur, id minime contradicit crudelitati custodum, de qua ipse in ep. ad Rom. c. 5 queritur. Apud Romanos enim captivis, ad milites alligatis, permissum erat, amicos suscipere et libere colloqui cum illis. Paulus e. g. in vinculis Christum prædicavit. Cfr. Act. xxviii, 16, 30, 31. Præterea sæpissime Christiani aditum ad martyres et incarceratos argento a militibus emerunt. Optime ergo Pearsonius (49) scribit: « Hæc cum fuerit vetustissima Ecclesiæ consuetudo, idem etiam in Ignatii vinculis factum constat. . . . Omnibus igitur modis diaconi aliique ab Ecclesiis missi Ignatio in itinere ministrabant, adeoque eum a vexationibus militum, quantum in ipsis erat, præmiis redimebant. Hinc autem recte intelligitur, quod de militibus, quos leopardos vocat, scribit: *οἱ καὶ εὐεργετούμενοι χεῖρους γίνονται*, scilicet, quo plus pecuniæ a fidelibus acciperent pro relaxatione vexationis, eo acrius ex intervallo S. martyrem vexabant, quo majorem pecuniæ vim extoerent et Christianos copiosius emungerent. Quare cum toties Ignatio contigeret refrigeratio et ab iniquitate militum redemptio, et, ut loquitur Tertullianus, facultas liberæ custodiæ, facile potuit illas, quas habemus, epistolas exarare, quarum aliqua non multum longiore, quam unius horæ spatio scribi potuerunt, neque ex illis ulla tam proluxa est, ut plures quam tres horas postulet ».

f) Ignatius, Smyrna Romanis scribens, non absurda, ut Baurio videtur, peregit. Duæ enim viæ Smyrna Romam ducebant, altera maritima, altera terrestri, ut bene docuit V. C. Tafel (50). Terrestri

p. 87. *Abgenöthigte Erklärung*. Tub. Zeitschr. für Theol. 1836. Fasc. III, p. 199 et 1838, Fasc. III, p. 149 sqq. Baurii sententias repetivit Schweglerus, *Das nachapostolische Zeitalter*, t. II, p. 159-179.

(45) *Anf. d. christ. Kirche*, p. 715 sqq.

(46) *Betrachtung der wichtigsten Bedenken gegen die Echtheit der Ignatianischen Briefe*. Von Dr. Job. Ed. Huther, in Illgenii *Zeitschrift für histor. Theol.* t. XI, Fasc. IV, p. 3-73.

(47) Düsterdieck in libro jam supra laudato.

(48) Herbioli 1839, n. 40-45.

(49) *Vindiciæ Ignatianæ*, pars. II, c. 11.

(50) Tafel, *De via militari Romanorum Egnatia qua Illyricum, Macedonia et Thracia jungentur*. Tubingæ, Laupp. 1842. Cfr. quoque Martyrium S. Ignatii, capp. 5, 6.

via Ignatus, fortasse quia militibus negotia erant in Troade et Macedonia, ducebatur (cfr. Acta martyr., c. 5); epistola autem, sine dubio via maritima, navi quadam *cursoria*, in Urbem missa, ante Ignatium ipsum Romæ advenire poterat. Nec dubitari potest quin terrestri quoque via epistola illa, alii cuidam tradita, citius Romam venire potuerit, quam Ignatius ipse, senio confectus (51).

g) Nec absurde Ignatius a Romanis precatus est ut ab omni conatu ipsum liberandi abstinere. Mos enim erat Christianorum, tantum quantum poterant niti, ut fratres propter fidem captos et damnatos liberarent, quod discimus ex Const. apost. iv, § 9; v, §§ 1, 2, ex Luciani *Peregrino*, § 12, et ex Eusebii *Hist. eccl.*, vi, 40 (52). Notum parro est, jam tempore autem Domitiani Domitillam et Clementem, ex familia Cæsaris Christianorum sacra secutos esse, refert Suetonius. Romanorum denique magistratum sacram auri famem nemo nescit. Facile itaque aut pecunia, aut dolo, aut alia quadam ratione, fideles aliquid in favorem Ignatii moliri poterant.

h) Ignatium in Occidentem profectum esse, ex verbis S. Polycarpi patet. Capite enim 13 ep. ad Philippenses legimus: « Et de ipso Ignatio, et de his, qui cum eo sunt, quod certius agnoveritis, significate. » Quod si autem Ignatius Antiochiæ remansisset, nec in Occidentem venisset, nullo modo Polycarpus Smyrnensis verba illa ad Philippenses scripsisset, quod facile ex situ locorum demonstratur.

Roma..... Philippi..... Smyrna... Antiochia. Nemo sane Smyrneæorum Philippenses adibit, ut certior fiat de iis quæ Antiochiæ gerantur; bene autem quæ Romæ eveniant, a Philippensibus edoceri poterit.

i) Ignatium ad bestias damnatum esse, S. Irenæus (53) testatur. « Vide Testimonia veterum supra sub num. » II.) Irenæus autem, Polycarpi discipulus, nullo modo hac in re errare poterat.

k) Ignatium Romæ cum bestiis pugnasse, clare docet Origenes (54) « Vide ibid., sub num. » IV.)

l) Itineris Romani Eusebius (55) quoque testis est. « (Vide ubi supra. sub num. » V.)

m) Magni denique ponderis S. Chrysostomi (56) est effatum, Antiochenam de Ignatio Antiocheno traditionem testificans. (« Ejus testimonium vide inter alia, sub num. » X.)

Recentiorum testimonia taceamus, de Romano Ignatii itinere minime dubitantes. Confer autem

(51) Chrysostomus (orat. In S. Ignat., t. II, c. 4, p. 598 ed. Montf.) addit, Trajanum Ignatio longiora itineris spatia proposuisse, ut et itineris et temporis longitudine viri constantiam labefactaret.

(52) Coteler., ad c. 1 Epistolæ S. Ignatii ad Rom.

(53) *Adv. hæc.* v, 28. Apud Euseb. *Hist. eccl.* iii, 36.

(54) Homil. iv in *Luc.*

(55) *Hist. eccl.*, iii, 36.

quæ Iuterus I, c. p. 57-61 contra Baurium monuit.

2) Non minus testimoniis veterum probari potest Ignatium plures exarasse epistolas.

a) De epistolis Ignatii primus Polycarpus (57) verba facit; Τὰς ἐπιστολάς Ἰγνατίου, τὰς πεμφθείσας ἡμῖν ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ ἄλλας, ὅσας εἶχομεν παρ' ἡμῖν, ἐπέμψαμεν ὑμῖν, καθὼς ἐνετείλασθε... ἐξ ὧν μεγάλα ὠφελῆθηναὶ δυνήσεσθε. Περιέχουσι γὰρ πίστιν καὶ ὑπομονὴν καὶ πᾶσαν οἰκονομίην, τὴν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν ἀνήκουσαν. Qui igitur epistolas Ignatii in dubium vocare velint, Polycarpi quoque epistolæ, præeunte Dallæo, bellum indicant oportet, quod Baurium latuit. Sed quis est, qui putet falsarium quemdam eo temeritatis esse progressum, ut vivente adhuc sancto Polycarpo (58) non solum amico ejus Ignatio, sed et ipsi Polycarpo falsas supponeret epistolas? Quis credat.

b) Irenæum quoque, Polycarpi discipulum, duplicem hunc dolum non perspexisse? Irenæus autem epistolis et Ignatii et Polycarpi testimonium præbet.

α) Quod testimonium de epistola Ignatii ad Romanos attinet, vide testimonia veterum, sub num. II.

β) De epistola autem Polycarpi ad Philippenses ita disserit S. Irenæus: Ἔστι δὲ καὶ ἐπιστολὴ Πολυκάρπου πρὸς Φιλιππησίους γεγραμμένη, κ.τ.λ. (59)

c) Tertium epistolarum Ignatiarum testem Fredericus Düsterdieck Lucianum adhibet Samosatensem, qui in dialogo *De morte Peregrini* Ignatii nostri historiam deridere videtur. Peregrinus (§ 1, 52) enim sæpius *κακοδαίμων* nominatur, quo nomine Ignatium quoque Trajanus notavit (cfr. Martyrium Ignatii, c. 2). Deinde Peregrinus tanquam *episcopus* describitur (§ 14), et his verbis: ἐν Συρίᾳ δεθέντα (§ 18). Porro narrat Lucianus (§ 13), Christianos subsidia misisse captivo suo Peregrino. Nonne vero hæcce referes ad legatos, quos Asiaticæ Ecclesiæ Ignatio mittebant gratulatuos (Ign. ad Eph. c. 1, 2, ad Magn. c. 2)? Summa vero acerbitate Ignatium carpit martyrii appetentem. Quasi amentem enim *κενοδοξίαν* deridet nobilem ejus fervorem et cum Ignatius hortatus fuerit Ecclesias, ut mitterent gratulatores Antiochiam (Ign. ad Philad. c. 10, ad Polyc. c. 7 seq.), vicissim de Peregrino apud Lucianum ita est φασὶ δὲ πάσις σχεδὸν ταῖς ἐνδόξοις δόξοις πόλεσιν ἐπιστολάς διαπέμψαι αὐτὸν... καὶ τινὰς ἐπὶ τούτῳ πρεσβευτὰς τῶν ἐταίρων ἐχειροτόνησε, νεκραγγέλους καὶ νερτεροδόμους προσαγορεύσας (§ 41), at rursus audias Ignatium: πρέπει — χειροτονῆσαι-θεοπρεσβύτην (Smyrn. c. 11), θεόδρομος (Polyc. c. 7 (60)).

(56) Homil. in S. Ignat., n. 5. Opp. t. II, p. 599, ed. Ruæ.

(57) Polyc. Ep. ad Philipp., c. 13.

(58) Mediis enim sæc. II temporibus, ergo vivente adhuc S. Polycarpo, epistolas nostras confectas esse Baurius contendit. Cfr. supra § IV.

(59) *Adv. hæc.* iii, 3. Apud Euseb., *Hist. eccl.*, iv, 14.

(60) Düsterdieck, I, c., p. 48.

d) Paulo post Irenæum Origenes (61) de epistolis Ignatii verba fecit.

a) *Memini aliquem sanctorum diaesse, Ignatium nomine, de Christo: Meus autem amor crucifixus est.* » Ex Ep. Ignatii ad Rom. c. 7.

β) Secundum Origenis testimonium vide supra, col. 9.

e) Addamus hisce testibus Eusebium (62), qui non solum de Romano Ignatii itinere sed et de septem ejus epistolis nominatim agit, singulas paucis describens, ex epistolis vero ad Rom. c. 5 et ad Smyrn. c. 3 plurima depronens. (*Eusebii testimonium vide supra, col. 11, sub num. V.*)

f) Athanasius (63) quoque Ignatianis epistolis testimonium perhibet (*supra, col. 15, num. VI.*)

g) Denique Hieronymum (64), qui non nisi verba Eusebii repetisse videtur, audiamus: *Ignatius, Antiochenæ Ecclesiæ tertius post Petrum apostolum episcopus, etc.* (Reliqua vide supra col. 16: num. VII).

Posteriorum Patrum testimonia, inter ea decem testimonia Theodoretii, apud Gallandium et Cotelierium congesta invenies, initio hujus voluminis, *EDIT. PATROL.*

3) Baurius contendit Ignatium omni modo in his litteris, tum justo fervidiori desiderio martyrii, tum absona humilitatis et modestiæ cum jactatione et superbia conjunctione se talem præbere, ut apostolici viri vestigia nullibi detegas, fictam vero personam facile reperias.

Verum.

a) Singularis animi calor et commotio, in affectata et nativa se præbendi ratio omnimoda sinceritas et simplicitas, scriptorem ex intimo corde verba sua proferentem, non falsarium produunt (65). In primis nemo falsarius præclarum illud cap. 4 ad Trallianos scripsisset, ubi Ignatius aperte testatur, quantopere ipsi, ad coronam martyrii properanti, superbia quædam sit periculosa. In fervidiori enim martyrii desiderio falsarius gloriam herois sui posuisset.

b) Revera minime nobis mirum videtur, si Ignatius, coronam martyrii exspectans, eadem via, qua Paulus, Romam ductus, a fratribus longe lateque salutatus laudibusque ornatus, fervidoque erga salutatus laudibusque ornatus, fervidoque erga Christum amore flagrans, vehementi quodam martyrii desiderio ardebat (66).

c) Absonam humilitatem Baurius in iis locis detexisse putat, ubi Ignatius se ipsum *minimum* et *indignum* prædicat, et cum diaconis tantum, non cum episcopis se comparat; e. g. ad Smyrn. c. 11 et 12; ad Rom. c. 4 et 9; ad Ephes. c. 8 et 18; ad Trall. c. 13, ad Philad. c. 4; ad Magn. c. 2. Sed eandem humilitatem divo quoque Paulo propriam

fuisse ex I Cor. xv, 8-10, Ephes. iii, 8, et I Tim. i. 12-13 perspicies.

d) Jactatio et superbia, apostolico viro indecora, in cognomine Θεσφόρος inveniri non potest. Temporibus enim apostolicis plures fidelium talibus honorificis nominibus ipsi sunt usi, ut B. Petrus, Barnabas, Barsabas *Justus* et alii. Præterea S. Ignatius non immodestior est beato Paulo (II Cor. x, 11; v, 41, 21-23. Gal. ii, 11, 17), quem nec censor acerrimus ob eam rem *fictam* personam nominare velit.

4) Falsarius in Pseudo-Ignatio suo excolendo et commendando vix neglexisset, de necessitate Ignatii cum Joanne apostolo verba facere. Sed nullibi in epistolis nostris talia reperies (67).

5) Qui in favorem explanandæ episcopatus ideæ has epistolas confectas et confictas esse putant, epistolam Ignatii ad Romanos non in consilium vocant, in qua nulla episcopatus fit mentio (68). Falsarius utique, Romæ sua fingens, de Romano quoque episcopatu verba fecisset. Notandum vero auctorem epistolarum non id in primis egisse, ut hierarchiam ecclesiasticam et obedientiam, etc., erga episcopos commendaret. Multo enim magis curæ ei fuit, ut fideles a veneno judaizantium Docetarum dehortaretur. Ad evitandam deinde hanc contagionem unitas ecclesiastica et arctissima cum episcopo conjunctio postulatur (69).

6) Hæreses quas beatus Ignatius perstringit, clare demonstrant, epistolas ejus primis sæculi secundi temporibus esse ascribendas. Duo diversa hæreticorum genera (Docetas et Judaizantes, ab Ignatio impugnari plerique crediderunt. Hutherus (70) autem bene docuit. Ignatium non nisi in *unum* genus hæreticorum, judaizantium dico Docetarum, tela acuisse. Beatus enim Pater, si contra Judaistas quoque proprio sensu pugnasset, absque omni dubio etiam de circumcissione verba fecisset, quod nullibi in epistolis ejus reperitur. Ejusmodi igitur legis factores intelligi jubent Hutherus et Dusterdieck illum sequens, quales Coloss. ii, 16 sqq. perstringantur, quorumque ascensis judaismi instar sit visa Unicum hoc judaizantium Docetarum genus Dusterdieck (l. c., p. 55) in duas familias disjungit, easque e Cerinthi erroribus profectas affirmat. Utraque Cerinthiacæ hæresæos elementa servabant Magnesii et Philadelphenses, cum Gnosticismo seu Docetismo minus excullo Judaismum conjungentes (cfr. ad Magn. c. 9, ad Philad. c. 6), Smyrnæenses vero, Ephesini ac Tralliani, Græca philosophia magis imbuti, hæresin Cerinthiacam adeo perpoliverant, ut Judaico illo elemento relicto, Gnosticas solum opiniones, ipsius

(61) Prolog. in *Cant. canlicor.*

(62) *Hist. eccl.*, iii, 34.

(63) *De syn. Arim. et Seleuc.*, n. 4.

(64) *Catal. script. eccl.*, c. 16.

(65) Cfr. Rothe, *Anf.*, etc. p. 718 sqq. Huther, l. c.

(66) Cfr. Rothe, l. c., p. 722.

(67) Cfr. Rothe, l. c., p. 718, not. 5.

(68) Cfr. Molher, *Athanasius*, t. I, p. 18.

(69) Cfr. infra primam nostram notam ad epistolas Ignatii.

(70) « Betrachtung der wichtigsten Bedenken gegen Aechtheit der Ignatianischen Briefe, in *Hgenii Zeitschrift für histor. Theol.*, » t. XI, p. iv, p. 32 sqq.

Cerinthi modum superantes, jamque magis ad severiorem recentiorum Gnosticorum Docetismum accedentes, ferrent foverentque. quo factum, ut Ignatius in epistolis ad Ephesios, Smyrnæos, Polycarpum et Trallianos Docetismum solum impugnaverit. Hæreticos autem illos non e numero posteriorum Gnosticorum fuisse, qui mediis sæculi secundi temporibus floruerunt, clare ex eo apparet, quod Ignatius Docetismum solum perstringit, cæteros autem posteriorum Gnosticorum errores ne minime quidem tangit (71).

7) Negari denique non potest, nonnullis epistolas nostras non ex criticis, sed ex dogmaticis tantum causis displicuisse. Quicumque enim aut divinam episcopatus institutionem, aut divinitatem Christi, aut realem Domini in Eucharistia præsentiam negant, auctoritatem epistolarum Ignatii minime conentur oportet. Sed confer quæ contra hoc Hutherus l. c., p. 12 sqq., monuit.

VI. Paucos ante menses V. D. Guilielmus Cureton, Anglus, veterem versionem Syriacam trium S. Ignatii epistolarum publici juris fecit. Jam anno 1839 Henricus Tattam, Copticarum litterarum peritissimus, Ægyptum peragrans, in Syriaco Nitriæ monasterio codicem antiquissimum, ante medium sæc. vi exaratum, detexit, qui Syriacam versionem epistolæ S. Ignatii ad Polycarpum continebat. Pecuniis deinde publicis adjutus doctissimus Tattamus anno 1842 secunda vice in Ægyptum profectus est, et prospera fortuna gaudenti multos alios monasterii illius codices emere contigit, inter quos etiam (e sæc. vi vel vii) antiqua versio Syriaca trium S. Ignatii epistolarum ad Ephesios, ad Romanos et ad Polycarpum, una cum pluribus Ignatianarum epistolarum fragmentis reperta est. Quibus codicibus detectis Guilielmus Curetonus, Orientalium litterarum apprime gnarus, optime se de re patristica fore meritum sperabat, si versionem illam Syriacam prelo subjiceret et versionem Anglicam adderet, atque textum Græcum, Syriacæ versioni (non accurate) respondentem exarare conaretur.

Cum vero Tattamus duos codices epistolæ ad Polycarpum, ut diximus, ex Ægypto apportasset, unum anno 1839, alterum anno 1842; Curetonus non nisi priorem, quia antiquiorem, typis exscribendum curavit, recentioris codicis lectiones variantes adjiciens. Præterea vir doctissimus magnum quoque Syriacum fragmentum Martyrii S. Ignatii et epistolæ ejusdem ad Romanos, quod Curetonus ipse anno 1839 in Musæo Britannico detexerat, in vulgus edere et libro suo addere decrevit. Sic prodit Londini 1846 opus ejus sub titulo: «The ancient Syriac version of the epistles of saint Ignatius to St. Polycarp, the Ephesians, and the Romans; together with extracts from his epistles, collected from the

A writing of Severus of Antioch, Timotheus of Alexandria, and others, ediled with an english translation and notes. Also the greck text of these three epistles, corrected according to the authority of the Syriac version. By William Cureton, M. A. London: Rivingtons. Berlin: Asher et Comp. MDCCCXLV. Libro hoc usi omnem majorem inter versionem illam Syriacam et textum nostrum Græcum differentiam suo loco adnotavimus. Curetonus nobis persuadere conatur, versionem illam Syriacam genuino textui Ignatiano accuratissime respondere, et omnia quæ in nostro Græco textu plura inveniuntur, ab aliis addita esse et introducta. Tantum vero abest ut ei astipulemur, ut versionem Syriacam non nisi epitomen Ignatianarum epistolarum, a monacho quodam Syriaco in proprios usus pios confectam (cfr. infra not. ad cap. 2. epist. ad Ephes.), reputare possimus, præsertim cum iidem codices a Tattamo detecti et alio plura excerpta ex epistolis Ignatianis, nec non alios libello asceticos, ut Curetonus ipse fatetur, contineant. Præterea sæpius inde ex eo, quod nexus sententiarum in versione Syriaca minus est arctus, apparet, monachum illum non tam interpretis, quam epitomatoris partes egisse. Confer quæ ad singulos locos monuimus: ad Ephes. capp. 3, 8, 9, 14, 19; ad Trall. in titulo et cap. 4; ad Rom. cap. 6; ad Polyc. in titulo et cap. 7; Martyrium S. Ignatii in titulo.

VII. Male etiam de integritate epistolarum Ignatii dubia mota sunt (72). Præsertim omnia de episcopatu et de deitate Christi effata interpolatori a quibusdam tribuntur. Sed

- a) nullum externum interpolationis adest indicium.
- b) Loci a veteribus laudati pari modo in breviori nostra recensione leguntur. Cfr. supra testimonia veterum.
- c) Arctior materiæ et orationis nexus omni interpolationis suspicioni nuntium mittunt; effata enim illa displicentia sine totius sermonis pariter ac sensus devastatione evelli non possunt.
- d) Præterea eandem styli rationem cum in repudiatis, tum in approbatis epistolarum partibus invenies.
- e) Quod c. 8 ep. ad Magn. Συγγε facta sit mentio, interpolationis non præbet indicium, ut in notis ad h. l. demonstravimus.
- f) Pelemicis tantum causis ducti nonnulli viri docti integritatem epistolarum nostrarum in dubium vocarunt (73).
- g) Qui episcopatus causa epistolas nostras interpolatas esse putant, nullo modo rationem reddere possunt cur epistola ad Romanos sola ab interpolatore non fuerit fœdata, cum sex reliquis impias ejus manus non pepercisse credant.

(71) Cfr. Huter, l. c. p. 42 et Dusterdieck, l. c.

(72) E. g. a. Neandro, Kirchengesch. t. I, p. 738. et a Netzio in Ullmann, Studien und Krit. 1835, p. 881 sqq. Qui breviores quoque S. Ignatii epistolas

interpolatas putant, novissimis diebus validissimum interpolationis ejusmodi testimonium assecuti videntur versione Syriaca, a Guil. Cureton edita. (73) Mohler, Patrol., t. I, p. 125 sqq.

Ut brevi dicam, interpolationis suspicio ne minimum quidem mereri applausum videtur, planeque persuasum mihi est, talem iudicii mediocritatem non auream esse. Epistolæ Ignatii sint ut sunt, aut non sint (74).

VIII. Epistolarum auctor Græci sermonis non apprime gnarus, et ardentis potius animi impetus, quam grammaticæ regulas secutus, periodorum structuram non semel violavit, orationis nexum sententiis interjectis sæpius interruptit, et sublimes profundasque cogitationes suas sufficientibus verbis

A exprimere nequivit; ita ut facile non Græciæ, sed Asiæ filium detegas (75).

IX. De tempore quo hæ epistolæ exaratae fuerint, duæ feruntur celebriores sententiæ, quarum altera anno 107, altera anno 116 favet. Nos, qui supra § I martyrium Ignatii anno 107 assignavimus, eodem anno et epistolas conscriptas esse censeamus oportet.

X. De doctrina Ignatii disputarunt Lumperus (76), Junius, Heynsius ac var. Gilse (77), Mohlerus (78) et alii.

II. DE ACTIS MARTYRII S. IGNATII.

I. Acta Martyrii S. Ignatii a. 1647 e msto codice Caiensi edidit Usseus Armachanus, optime de B. martyre ejusque epistolis meritis. Huic veteri versionis vir doctissimus alteram adjunxit (79), ex antiquissimo Cottonianæ bibliothecæ codice descriptam, in qua multæ absurdæ et fabulosæ narrationes contra fidem historiarum ex novitiis Actis interpolatis desumptæ continentur (80).

Anno autem 1689 ex msto codice Parisino, olim Colbertino, nunc regio Acta nostra Græce una cum nova versione Latina Parisiis evulgavit Theodericus Ruinartus, presbyter e congregatione S. Mauri, in *Appendice ad Acta primorum martyrum sincera atque selecta*. Græcum autem hoc exemplar cum antiqua versione codicis Caiensis maxime convenire, cuius ex leviuscula collatione facile constat (81).

Post Ruinartum præcipue Græbius, Ittigius, Smithius et Jacobsonus Acta nostra, mendis, quæ passim irrepserant, sublatis ediderunt.

II. Acta hæc, ut cum Smithio loquar, « a familiaribus S. Ignatii, qui Antiochia Romam usque illum sunt comitati, atque illius ultimo et maxime glorioso agoni interfuere, descripta esse, multa in ipsis Actis id testatissimum reddunt. In his enim sic loquuntur, qui ea litteris tradidere: Ἡμεῖς μὲν ἄκοντες ἀπηγόρευθα, στένοντες ἐπὶ τῷ ἀφ' ἡμῶν μέλλοντι χωρισμῷ τοῦ δικαίου γίνεσθαι (82). Et nonnullis interjectis sub finem: Τούτων αὐτόπται γενόμενοι (83). Hæc, inquam, aliaque (84) extra omne dubium ponunt, a S. Ignatii comitibus Acta hujusmodi fuisse perscripta; et quidem non longe post ipsius con-

B summationem, et proximo, ut verisimillimum videtur anno; dum res gestæ cum totius itineris ratione in recenti fidelius inhæserint memoria. »

« Illos autem fuisse Philonem et Agathopodem, quorum meminit sanctissimus martyr in epistolis ad Smyrnæos et ad Philadelphenses, hunc Antiochiæ, illum vero Tarsensis Ecclesiæ diaconum, vix a quoquam dubitari aut potest aut debet. » Hactenus Smithius. Gallandius (85) addit, Philoni et Agathopodi adjungendum saltem esse nominatim et Crocum, qui sanctum martyrem Romam usque assectatus fuisse perhibetur (86).

III. Authentica et genuina censentur Acta nostra ab Usseio, Dodwello, Ruinarto, Græbio, Tillemontio, Pearsonio, Smithio, Cotelerio, Mamachio, Gallandio, Lumpero (87), Mohlero (88) et aliis. Dallæus vero, ut ipsius S. Martyris scripta, ita et Acta ejusdem pro supposititiis habuit; sed sicut illorum ita horum quoque defensionem suscepit doctissimus Pearsonius parte II *Vindic. Epist. S. Ign.*, c. 12 (89). Præter Dallæum Oudinus quoque, Heumannus et alii Actorum veritatem impugnare aggressi sunt; sed funditus eorum sententiam evertit vir eruditissimus Mamachius (90), ex ordine Prædicatorum.

Revera nullius ponderis sunt Dallæi et sociorum argumenta.

a) Exceptiones, quæ adversus Romanum Ignatii iter itinerisque rationem sunt prolatae, esse futes, jam ex iis, quæ supra ad iter hoc defendendum protulimus, apparet. Maxime autem doctissimæ

(74) Optime integritatem harum epistolarum defendit Düsterdieck, l. c., p. 80 sqq.

(75) Cfr. Mohler, *Patrol.*, t. I, p. 122.

(76) *Hist. theol. crit.*, t. I, p. 305-327.

(77) « Commentationes de Patrum apostolicorum theologia morali » a) p. 38-71. b) p. 39-58. c) p. 54-71.

(78) *Patrol.*, t. I, p. 131-152.

(79) Utamque hanc versionem apud Gallandium reperies.

(80) Græbe, *Spicileg.*, t. II, p. 3 et 4. Smith, præf. in Acta Martyr. S. Ign. apud Jacobsonum,

t. II, p. 523.

(81) Græbe et Smith. II. cc.

(82) Martyr. Ign., c. 5.

(83) *Ibid.*, c. 7.

(84) E. g. συναντῶμεν τοῖς ἀδελφοῖς c. 6.

(85) *Bibl. Veterum Patrum*, t. I, Proleg., p. lx.

(86) Ep. Ign. ad Rom., c. 10.

(87) *Hist. theol. crit.*, t. II, p. 428-433.

(88) *Patrol.*, t. I, p. 408 sq.

(89) Apud Cotel., t. II, p. 411.

(90) *Origines et Antiquit. Christ.*, t. IV, p. 401-404.

Tafelii de via Egnatia dissertationes novam rei nostræ lucem attulerunt; quas qui perlegerit, tantum abest, ut viam, qua S. martyr ductus esse narratur, monstrosam putare possit, ut clare perspiciat, non nisi vulgari Romanorum via Ignatium esse usum (91).

b) Actorum auctorem diu post Ignatii tempora vixisse, Dallæus e sermonibus coniecit, quos cum Trajano a martyre habitos Acta nostra præter omnem veri ac decori speciem finxisse putat vir ille criticus. Ei jam Pearsonius (92) respondit, sermones istos certe neque veri, neque decori rationes turbare contendens. Una tantum vox κακοδαίμων (c. 2), a Trajano usurpata, objectioni illi occasionem præbuisse videtur, quam nemo dixerit imperatori minime convenire, qui eam recte intellexerit. Qui enim novit, quid sit κακοδαίμων, et quomodo Christianos in iudicio compellere soliti fuerint ethnici, facile sentiet, et verum hoc et decorum esse. Est autem κακοδαίμων, ut ex multis exemplis Pearsonius docuit, nil aliud quam infelix homo (93).

Præterea monendum, sermones Ignatii et Trajani a scriptore Actorum non ad verbum relatos, auctoremque nostrum eadem licentia usum esse, quam omnino historici in enarrandis aliorum sermonibus sibi vindicabant. Quod si e. g. capite 2 Trajanus deos gentilium dæmones appellat, certe scriptorem Christianum verbis Christianis mentem Trajani exposuisse facile perspicias.

c) Authenticiæ argumentum inde quoque nobis petendum videtur, quod Acta hæc pressa simplici-que oratione sint conscripta, atque.

d) mire illis respondeant, quæ ab Eusebio et S. Joanne Chrysostomo de martyrio Ignatii docemur (94).

e) Nihil denique ibi legitur, cum Trajani historia pugnans (95).

Testimonia vero Veterum pro Actis nostris e sex primis æræ Christianæ sæculis inveniri non possunt.

IV. Postremam Actorum Ignatii partem spuriam, et ab interpolatore quodam assutam, arbitrati sunt Usserius, Grabius et alii; causis, ut mihi videtur, non sufficientibus.

a) Postremam Actorum partem in altera Latina versione codicis Cottoniani deesse, minime negamus, sed hunc codicem nullius auctoritatis esse, D ex iis, quæ supra § I diximus, satis apparet; luceque est clarius interpretem istum, Ignatii adventu in Urbe narrato, a genuino Actorum exemplari ad fabulas interpolatoris sese convertisse.

(91) Vice infra not. 4 ad c. 5 Martyrii S. Ign.

(92) Vindiciæ Ign., parte II, c. 12, supra.

(93) Pearson., I. c.

A Exstat autem posterior illa Aciorum pars, a Grabio in dubium vocata, in versione codicis Caiensis, et Græco exemplari Parisiensi.

b) Si Grabium audias, aperte sibi invicem repugnare videntur ista verba c. 7, quæ in versione nostra ita sonant: *Horum nos ipsi spectatores facti, cum in lacrymis totam noctem exegissemus, et genibus flexis multa que oratione Dominum, ut nos infirmos de iis quæ facta fuerant, certos faceret, essemus precati*, etc. Si enim hæc facta, Grabius inquit, ipsimet spectatores oculis usurpaverant, quid opus erat, ulteriorem de iis certitudinem a Deo postulare? — Sed Grabius Græcum textum male interpretatus hæc objecit; ἀτόπται enim illi non de morte Ignatii, sed de eo certiores fieri volebant, num martyrium ejus Deo esset acceptum, ut jam Clericus monuit (96).

c) Falsum esse contendit Grabius, quod c. 7 Ignatius mortuus fuisse dicatur *consulibus apud Romanos iterum Sura et Senecione*, i. e. anno 107. Grabius enim, ut supra vidimus, unani tantam Trajani expeditionem Parthicam admittens, mortem S. martyris anno 116 ascripsit. Nos contra tutius putavimus, alteri accedere sententiæ, quæ Ignatium anno 107 e vivis decessisse censet.

d) Objectio Usserii, detecto exemplari Græco diluta, jam a Grabio est omissa. Usserius in codice Caiensi legebat (c. 4): *per præcedentes litteras gratias agens, appositas ad ipsas*, etc. Hinc vir doctissimus conclusit, postremam Actorum partem ab illo scriptore sæculi quinti esse confectam, qui Græca Acta in Latinam sermonem transtulit, exemplarique suo syllogen epistolarum Ignatii præposuit; quam præcedentem epistolarum syllogen verbis illis *præcedentes litteras* indicari Usserius suspicatus est. Sed Græca: διὰ τῶν ἡγουμένων, γραμμάτων εὐχαρίστων ἐκπεμφθέντων κ. τ. λ. ita reddantur oportet: *utque Ecclesiis, quæ ipsi per rectores (ἡγουμένων) suos occurrerant, mercedem redderet, gratias agens litteris (γραμμάτων) ad eas missis* (Cod. Caiensis male: *appositas ad ipsas*).

Cum res ita se habeat, objectioni, Usserii nullam vim inesse facile perspicias, neque de integritate Actorum dubitabis, licet fortasse paucissima quædam, aut vitio librorum corrupta, aut manibus posteriorum addita sint.

V. Acta Martyrii S. Ignatii interpolata e sæculo circiter sexto, Græce habet Metaphrastes ad 20 Dec., et exinde Latine Surius et Bollandus, calendis Febr.; Græce et Latine in editione *Patrum apostolicorum* Cotelerius.

(94) Lumper., *Hist. theol. crit.*, t. I, p. 433.

(95) Lumper., I. c.

(96) Vide not. ad c. 7 Martyr. Ignat.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

SANCTI IGNATII EPISTOLÆ (1)

AD EPHESIOS.

A

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ (2)

« Ignatius, qui et Theophorus, Ecclesiæ merito beatæ, quæ est Ephesi in Asia — benedictæ Dei Patris magnitudine et plenitudine, prædestinatæ ante sæcula, ut in permanentem et immutabilem gloriam semper esset unita, et vera passione, per voluntatem Patris et Jesu Christi, Dei nostri, electa — plurimam in Jesu Christo et in gratia perfecta salutem ».

(3) Ἰγνάτιος, ὁ καὶ (4) Θεοφόρος, τῇ εὐλογημένῃ ἐν (5) μεγέθει Θεοῦ Πατρὸς [καὶ] (6) πικηρώματι, τῇ (7) προωρισμένῃ πρὸ αἰώνιον, εἶναι διὰ παντὸς εἰς δόξαν παράμονον, ἀτρέπτον, (8) ἠνωμένην καὶ ἐκλελεγμένην ἐν πάθει ἀληθινῷ, ἐν θελήματι τοῦ Πατρὸς καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ ἀξιομακαρίστῃ, τῇ οὔσῃ ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀσίας, πλεῖστα ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ καὶ ἐν ἀμώμῳ χάριτι χαίρειν.

I. Laus Ephesiorum ob legationem ipsi missam. Laus Onesimi.

Suscepi vestrum in Deo valde dilectum nomen, quod vobis comparastis indole proba secundum fidem et charitatē in Jesu Christo, Salvatore nostro. Cum imitatores sitis Dei, ad vitam revocati per sanguinem Dei, opus fraternitatis perfecte absolvistis. Postquam enim audistis, me vinctum e Syria pro communi nomine et spe, [videre festina-

Ἄποδεξάμενος ἐν Θεῷ τὸ πολυαγάπητόν (9) σου ὄνομα, ὃ κέκτησθε φύσει δικαία, κατὰ πίστιν καὶ ἀγάπην ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ Σωτῆρι ἡμῶν. Μιμηταὶ ὄντες Θεοῦ (10), ἀναζωπυρήσαντες ἐν αἵματι (11) Θεοῦ, τὸ συγγενικὸν ἔργον τελείως ἀπηρτίσατε. Ἄλοῦσαντες γὰρ δεδεμένον ἀπὸ Συρίας ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος καὶ ἐλπίδος, (12) ἐλπίζοντα τῇ προσ-

Vetus interpres.

« Ignatius, qui et Theophorus, benedictæ in magnitudine Dei Patris et plenitudine, prædestinatæ ante sæcula esse semper in gloriam permanentem, invertibilem, unitam, et electam in passione vera, in voluntate Patris et Jesu Christi Dei nostri, Ecclesiæ digne beatæ existenti in Epheso Asiæ, plurimum in Jesu Christo, et in immaculata gratia, gaudere ».

CAPUT I.

Acceptans in Deo multum dilectum tuum nomen, quod possedistis natura justa, secundum fidem et charitatem in Christo Jesu Salvatore nostro, [glorificato Jesum Christum Deum]: quia imitatores existentes Dei, et reaccendentes in sanguine Christi Dei, cognatum opus integre perfecistis. Audientes enim

(1) Epistolæ S. Ignatii, excepta ea ad Romanos, id agunt, ut a) *dehortentur a veneno judaizantium Docetarum*. Ad evitandam contagionem hæreticam b) *unitatem ecclesiasticam* commendant et præscribunt, cujus gratia denique c) *arctissima cum episcopo conjunctio* postulatur. Cfr. Rothe, *Anfänge*, etc., p. 443 sqq. et 713 sqq.

(2) Vetus Syriaca trium Ignatii epistolarum (ad Ephes., Rom. et Polyc.) versio, a Guilielmo Cureton M. A. anno 1843 Londini et Berolinæ (apud Asher) edita, pauca tantum epistolæ nostræ capita continet. Cfr. *Prolegomena* nostra ad epistolas S. Ignatii n. VI. Curetoni libro usi omnem majorem inter versionem Syriacam et textum nostrum Græcum differentiam suo loco adnotabimus.

(3) Totum epistolæ nostræ proœmium et caput primum, paucis minutiis exceptis, etiam in versione Syriaca legitur.

(4) Cfr. Wernsdorf, de Ignatio Θεοφόρῳ, in ejusdem memoria C. Timothei Seidelii, Helmst. 1758, 4. Vocabulum Θεοφόρος in omnibus epistolis Ignatianis ab aliq quodam additum putat Düsterdieck, *De Ignat. epist. authentia*. Götting. 1843, p. 89.

(5) Cfr. Ephes. i, 19; I Cor. ii, 5.

(6) Cfr. Ephes. iii, 19.

(7) Cfr. Ephes. i, 4; iii, 14.

(8) Cfr. Ephes. iv, 3 sqq.

(9) Ὄνομά σου, *nomen vestrum* — i. e. vos dilectos et gloriosos Ephesios in persona episcopi vestri Onesimi suscepti.

(10) Σὺ. ἡμῶν. Cfr. II Tim. i, 6; I Clem. ad Cor. 27.

(11) I. e. passione et morte Christi.

(12) Periodus hæc non absolvitur. Vetus interpres et Syrus apodosin habent: *Videre festinastis*, quod ponendum ante ἐλπίζοντα.

ευχῆ ὑμῶν ἐπιτυχεῖν ἐν Ῥώμῃ θηριομαχεῖσαι, ἵνα
διὰ τοῦ μαρτυρίου ἐπιτυχεῖν δυναθῶ μαθητὴς εἶναι
τοῦ (13) ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν ἀνευεγκόντος Θεοῦ προσ-
φορὰν καὶ θυσίαν. (14) Ἐπεὶ οὖν τὴν πολυπληθεῖαν
ὑμῶν ἐν ὀνόματι Θεοῦ ἀπέληξα ἐν Ὁνησίμῳ, τῷ
ἐν ἀγάπῃ ἀδιηγήτῳ, ὑμῶν δὲ ἐν (15) σαρκὶ ἐπισκό-
πῳ ὃν εὐχομαι κατὰ Ἰησοῦν Χριστὸν ὑμᾶς ἀγαπᾶν,
καὶ πάντας ὑμᾶς αὐτῷ ἐν ὁμοιότητι εἶναι. Εὐλογητὸς
γὰρ ὁ χαρισάμενος ὑμῖν ἀξίους οὕσι τοιοῦτον ἐπίσκο-
πον κατεῆσθαι.

II. *Laus reliquorum legatorum. Exhortatio ad obedientiam erga episcopum et presbyterium.*

(16) Περὶ δὲ τοῦ συνδούλου μου Βούρρου, τοῦ κα-
τὰ Θεὸν διακόνου ὑμῶν ἐν πᾶσιν εὐλογημένου, εὐ-
χομαι παραμεῖναι αὐτὸν εἰς τιμὴν ὑμῶν καὶ τοῦ
ἐπισκόπου. Καὶ Κρόκος δὲ, ὁ Θεοῦ ἀξίος καὶ ὑμῶν, ὃν
ἐξεμπλάριον τῆς ἀφ' ὑμῶν ἀγάπης ἀπέλαβον, κα-
τὰ πάντα με (17) ἀνέπαυσεν, ὡς καὶ αὐτὸν ὁ Πατὴρ
Ἰησοῦ Χριστοῦ (18) ἀναψύξει, ἅμα Ὁνησίμῳ καὶ
Βούρρῳ καὶ Εὐπλῳ καὶ Φρόντωνι, δι' ὧν πάντας
ὑμᾶς κατὰ ἀγάπην εἶδον. (19) Ὁναίμην ὑμῶν διὰ
παντὸς, ἐάνπερ ἀξίος ὢ. Ἦρέπον οὖν ἐστὶ, κατὰ πᾶν-
τα τρόπον δοξάζειν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν δοξάσαντα
ὑμᾶς, ἵνα ἐν μιᾷ ὑποταγῇ ᾖτε κατηρτισμένοι. (20) τῷ
αὐτῷ νοί καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ, καὶ τὸ αὐτὸ λέγητε
πάντες περὶ τοῦ αὐτοῦ, ἵνα (21) ὑποτασσόμενοι τῷ
ἐπισκόπῳ καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ κατὰ πάντα ᾖτε ἡγια-
σμένοι.

III. *Sine omni superbia — amore ductus — vos adhortor ad unitatem.*

(22) Οὐ διατάσσομαι ὑμῖν, ὡς ὦν τίς. Εἰ γὰρ καὶ C

Vetus interpres.

ligatum a Syria pro communi nomine et spe, sperantem oratione vestra potiri, in Roma cum bestiis pu-
gnare, ut potiri possim discipulus esse, videre festinastis. Plurimam enim multitudinem vestram in
nomine Dei suscepi in Onesimo, qui in charitate inenarrabilis est, vester autem in carne episcopus :
quem oro secundum Jesum Christum vos diligere, et omnes vos ipsi in similitudine esse. Benedictus
enim qui tribuit vobis dignis existentibus talem episcopum possidere.

CAPUT II.

De conservo autem meo Burro, secundum Deum diacono nostro in omnibus benedicto ; oro permanere
ipsum in honorem vestri et episcopi. Sed et Crocus, Deo dignus et vobis, quem exemplarium ejus quæ a
vobis charitatis suscepi, secundum omnia me quiescere fecit, ut et ipsum Pater Jesu Christi refrigeret,
cum Onesimo, et Burrho, et Euplo, et Frontone : per quos vos omnes secundum charitatem vidi. Fruar
vobis semper ; si quidem dignus existam. Decens igitur est secundum omnem modum glorificare Jesum
Christum, qui glorificavit vos : ut in una subjectione perfecti, subjecti episcopo et presbyterio, secundum
omnia sitis sanctificati.

CAPUT III.

Non dispono vobis, ut existens aliquis. Si enim et ligor in nomine Christi, nequaquam perfectus sum

(13) Syrus legit τοῦ Θεοῦ, omnia quæ sequuntur
(ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν ἀνευεγκόντος Θεοῦ προσφορὰν καὶ
θυσίαν) omittens.

(14) Ἐπεὶ οὖν est sine apodosi. Ms. πολυπλη-
θειαν.

(15) I. e. episcopus visibilis, vicem gerens episco-
pi invisibilis, Christi Cfr. Rothe *Anfange*, etc., p.
476. Syrus verba ἐν σαρκὶ neglexit.

(16) Totum caput secundum deest in versione
Syriaca ; pius enim ille monachus, qui versionem
Syriacam elaboravit, omnia omisisse videtur, quæ
ipsi et usui suo *ascetico* minus congrua minusve
necessaria putabat. Paræneticos vero epistolarum
Ignatianarum locos omnesque ad vitam bene insti-
tuendam exhortationes sedulo collegit. Præterea
ad hoc caput conferas Rothe, *Anfange der christl.
Kirche*, p. 491.

(17) Vox Paulina ; I Cor. xvi, 13, etc. JAC.

stis me sperantem, quod vestris precibus conse-
quar, ut Romæ adversus bestias pugnem, ut per
martyrium adipisci possim discipulus esse illius
qui se ipsum pro nobis obtulit Deo oblationem et
hostiam. Suscepi ergo in nomine Dei multitudinem
vestram in Onesimo, inenarrabilis charitatis viro,
vestro autem in carne episcopo ; quem juxta Jesum
Christum a vobis amari, cuique similes vos omnes
fieri opto. Benedictus enim, qui gratia sua vos ta-
lem episcopum possidere dignatus est.

De conservo autem meo Burrho, secundum Deum
diacono vestro, in omnibus benedicto. oro, ut sem-
per vobis et episcopo sit honori. Sed et Crocus, et
Deo et vobis dignus, quem exemplar vestræ chari-
tatis accepi, per omnia me recreavit, quomodo et
ipsum refrigeret Pater Jesu Christi, una cum One-
simo et Burrho et Euplo et Frontone, per quos vos
omnes quoad charitatem vidi. Fruar vobis perpetuo,
si dignus fuero. Decet itaque vos omnibus modis
glorificare Jesum Christum, qui glorificavit vos, ut
in obedientia una sitis perfecti [eadem mente ead-
emque sententia, idemque dicatis de eodem om-
nes], ut subjecti episcopo et presbyterio per om-
nia sanctificati sitis.

(18) Ita ms., neque aliter legit vet. int., dum ver-
tit, *refrigeret*. Editi : ἀναψύξει. PEARS. JAC. Cfr. II,
Tim. i, 26 : πολλὰκις με ἀνέψυξε, et Act. III, 19.
JAC.

(19) Phrasin hanc apostolicam, e S. Pauli Ep. ad
Philem., ut videtur, desumptam, sæpius usurpat
Ignatius. JAC.

(20) Hæc inclusa, a vet. int. non agnita, male
inserta sunt ex I Cor. i, 10. PEARS. GALL.

(21) Ita Gall., Rothe et alii. Ms. ἐπιτασσόμενοι.

(22) E capite tertio Syrus nil nisi unicam senten-
tiam, Ἄλλ' ἐπεὶ ἡ ἀγάπη οὐκ ἔσ' με σιωπῆν περὶ
ὑμῶν, διὰ τοῦτο προέλεθον παρακαλεῖν ὑμᾶς, ὅπως
συντρέχητε τῇ γνώμῃ τοῦ Θεοῦ in usus suos con-
vertit, eamque cum fine capitis primi male conjun-
xit. Multo aptius hæc sententia cum verbis proxime
eam antecedentibus (*vos præceptores mei estis*) co-
hæret.

enim vinctus sum propter nomen Christi, nondum tamen perfectus sum in Jesu Christo. Nunc enim incipio discipulus esse, et alloquor vos ut doctores meos. Nam oportebat me a vobis confirmari fide, admonitione, patientia, æquanimitate. At cum charitas non sinat me tacere de vobis, propterea anteverti vos admonere, ut uniamini in sententia Dei. Etenim Jesus Christus, inseparabilis nostra vita, sententia Patris est, ut et episcopi, per tractus terræ constituti, in sententia Jesu Christi sunt.

IV. Presbyterii unitatem cum episcopo imitemini.

Unde decet vos in episcopi sententiam concurrere, quod et facitis. Nam memorabile vestrum presbyterium, dignum Deo, ita coaptatum est episcopo, ut chordæ citharæ. Propter hoc in consensu vestro et concordia charitate Jesus Christus canitur. Sed et vos singuli chorus estote, ut consoni per concordiam, melos Dei recipientes in unitate, cantetis voce una per Jesum Christum Patri; quo et vos audiat, et agnoscat ex iis, quæ bene operamini, membra esse vos Filii ipsius. Utile itaque est, in immaculata unitate vos esse, ut et semper participetis Deo.

V. Laus et utilitas hujus unitatis.

Si enim ego brevi temporis spatio talem consuetudinem contraxi cum episcopo vestro, quæ non humana, sed spiritualis; quanto vos beatiores judico, conjunctos ei sicuti Ecclesia Jesu Christo, et Jesus Christus Patri; ut omnia unitatem con-

A δίδεμαι (23) ἐν τῷ ὀνόματι, αὐτῷ ἀπήρτισμαι ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ. Νῦν γὰρ ἀρχὴν ἔχω τοῦ μαθητεύεσθαι, καὶ προσλαλῶ ὑμῖν ὡς (24) συνδιδασκαλίταις μου. Ἐμὲ γὰρ ἔδει ὑφ' ὑμῶν (25) ὑπαλειφθῆναι πίστει, νοουθεσίᾳ, ὑπομονῇ, μακροθυμίᾳ. Ἄλλ' ἐπεὶ ἡ ἀγάπη οὐκ ἔστ' ἐμὲ σιωπᾶν περὶ ὑμῶν, (26) διὰ τοῦτο προέλαβον παρεκκελεῖν ὑμᾶς, ὅπως συντρέχητε τῇ γνώμῃ τοῦ Θεοῦ. Καὶ γὰρ Ἰησοῦς Χριστὸς, τὸ (27) ἀδιάκριτον ἡμῶν ζῆν, (28) τοῦ Πατρὸς ἡ γνώμη, ὡς καὶ οἱ ἐπίσκοποι, οἱ (29) κατὰ τὰ πέρατα ὁρισθέντες, (30) ἐν Ἰησοῦ Χριστοῦ γνώμη εἰσίν.

(31) Ὅθεν πρέπει ὑμῖν συντρέχειν τῇ τοῦ ἐπισκόπου γνώμῃ, ὅπερ καὶ ποιεῖτε. Τὸ γὰρ ἀξιονόμαστον ὑμῶν πρεσβυτέριον, τοῦ Θεοῦ ἄξιον, οὕτως συνήρμοσται τῷ ἐπισκόπῳ, (32) ὡς χορδαὶ κιθάρα. Διὰ τοῦτο ἐν τῇ ὁμονοίᾳ ὑμῶν καὶ συμφώνῳ ἀγάπῃ Ἰησοῦς Χριστὸς ἄδεται. Καὶ οἱ κατ' ἀνδρα δε χορδὸς γίνεσθε, ἵνα σύμφωνοὶ ὄντες ἐν ὁμονοίᾳ, χρῶμα Θεοῦ λαβόντες ἐν ἐνότητι, ἄδῃτε ἐν φωνῇ μιᾷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Πατρὶ, ἵνα ὑμῶν καὶ ἀκούσῃ, καὶ (33) ἐπιγινώσκων, δι' ὧν εὖ πράσσετε, μέλη ὄντας τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. Χρήσιμον οὖν ἐστίν, ὑμᾶς ἐν ἀμώμῳ ἐνοτητὶ εἶναι, ἵνα καὶ Θεοῦ πάντοτε μετέχητε.

Vetus interpres.

in Jesu Christo. Nunc autem principium habeo addiscendi; et alloquor vos, ut doctores mei. Me enim oportuit a vobis suscipi fide, admonitione, sustinentia, longanimitate. Sed quia charitas non sinit me silere pro vobis; propter hoc præoccupavi rogare vos, ut concurratis sententiæ Dei. Etenim Jesus Christus, incomparabile nostrum vivere, Patris sententia; ut et ipsi secundum terræ fines determinati Jesu Christi sententia sunt.

CAPUT IV.

Unde decet vos concurrere episcopi sententiæ: quod et facitis. Digne enim nominabile vestrum presbyterium, Deo dignum, sic concordatum est episcopo, ut chordæ citharæ. Propter hoc in consensu vestro et consona charitate Jesus Christus canitur. Sed et singuli chorus facti estis; ut consoni existentes in consensu, melos Dei accipientes in unitate, cantetis in voce una per Jesum Christum Patri; ut et vos audiat, et cognoscat per quem bonum operamini, membra existentes Filii ipsius. Utile igitur est, vos in immaculata unitate esse; ut et Deo semper participetis.

CAPUT V.

Si enim ego in parvo tempore talem consuetudinem tenui ad episcopum vestrum, non humanam existentem sed spiritualem; quanto magis vos beatifico, conjunctos sic ut Ecclesia Jesu Christo, et ut

(23) *Nomen absolute pro nomine Christi habes ut* **D** infra c. 7. et ad Philad., c. 10. JACOBSON.

(24) I. e. « præter Christum vos præceptores mei estis, » ut ex sq. patet.

(25) I. e. « ungi, excitari, instrui, ad certamen præparari. » PEARSON.

(26) Respexisse videtur B. Pater S. Paulum ad Philem., 8, 9. JAC.

(27) Cfr. infra ad Trall., e. 1, et Joan. xv, 5; Coloss. iii, 4. Sensus; « Plane in eo vivimus, et ipse in nobis. »

(28) Cfr. Joann. xiv, 9; Matth. xi, 27.

(29) — ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. Cfr. Ign. ad Rom. e. v⁷. Rothe, *Anf.*, p. 472, not. 160.

30) Qui in sententia episcopi est (= unitus ei),

etiam unitus est Christo; et qui unitus est Christo, etiam unitus est Patri. Cfr. Rothe, *Anf.*, pag. 471-478.

(31) Totum caput quartum deest in versione Syriaca.

(32) Eadem similitudine utitur noster etiam in Ep. ad Philad., e. i. USSER.

(33) Vet. interpres legebat: καὶ ἐπιγινώσκῃ, δι' ὧν εὖ πράσσετε, κ. τ. λ. et cognoscat, per quem bonum operamini, etc.

(34) Syrus caput quintum omisit.

(35) I. e. κατὰ σάρκα, qualem homines sæculo addicti exercent.

(36) Se. αὐτῷ Rothe, *Anf.*, p. 450.

(37) Vide Rothe, *Anf.*, p. 467.

σοῦς Χριστὸς τῷ Πατρὶ, ἵνα πάντα ἐν ἐνότητι συμφωνῶν ᾗ; Μηδαὶς πλανησθῶ· ἐὰν μὲ τις ᾗ ἐντὸς τοῦ θυσιαστηρίου, ὑπεραιῖται τοῦ ἅρτου τοῦ Θεοῦ. Εἰ γὰρ ἐνὸς καὶ δευτέρου προσευχῆ, τοσαύτην ἰσχὺν ἔχει, πᾶσι μᾶλλον ἢ τε τοῦ ἐπισκόπου καὶ πάσης τῆς Ἐκκλησίας; Ὁ οὖν μὴ ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ αὐτό, οὗτος ἤδη ὑπερηφανεῖ, καὶ ἑαυτὸν διεκρίνει. Γέγραπται γάρ· Ὑπερηφάνους ὁ Θεὸς ἀντιτάσσεται¹. Σπουδάσωμεν οὖν, μὴ ἀντιτάσσεσθαι τῷ ἐπισκόπῳ, ἵνα ὡμεν (38) Θεῷ ὑποτασσόμενοι.

VI. *Respiciatis episcopum ut Christum ipsum. Onesimus hac in re vos laudat.*

(39) Καὶ (40) ὅσον βλέπει τις (41) σιγῶντα ἐπίσκοπον, πλειόνως αὐτὸν φοβείσθω· (42) πάντα γὰρ, ὃν πέμπει ὁ οἰκοδεσπότης εἰς ἰδίαν οἰκονομίαν οὕτως δεῖ ἡμᾶς αὐτὸν δέχεσθαι, ὡς αὐτὸν τὸν πέμψαντα. Τὸν οὖν ἐπίσκοπον δεῖ ὅτι ὡς αὐτὸν τὸν Κύριον δεῖ (43) προσβλέπειν. Αὐτὸς μὲν οὖν Ὀνήσιμος ὑπερεπαίνει ὑμῶν τὴν ἐν Θεῷ εὐταξίαν, ὅτι πάντες κατὰ ἀληθειαν ζῆτε, καὶ ὅτι ἐν ὑμῖν οὐδεμίαν αἵρεσιν κκοικαῖ· ἀλλ' οὐδὲ ἀκούετε τινος πλέον, (44) ἢ περ Ἰησοῦ Χριστοῦ λαλοῦντος ἐν ἀληθείᾳ.

VII. *Caveate ab hæreticis; Christus — θεῖνθρωπος — unus medicus est.*

(45) Εἰώθασι γὰρ τινες δόλῳ πονηρῶ (46) τὸ ὄνομα περιφέρειν, ἀλλὰ τινὰ πράττοντες ἀνάξια Θεοῦ· οὓς δεῖ ὑμᾶς ὡς (47) θηρία ἐκκλίνας. Εἰσὶν γὰρ κύνες λυστῶντες, λαθροδῆκται· οὓς δεῖ ὑμᾶς φυλάττεσθαι, ὄντας (48) δυσθεραπεύτους. ἕξ ἰατρός ἐστιν, σαρκικός τε καὶ πνευματικός, (49) γενητός καὶ ἀγέν-

Vetus interpres.

Jesus Christus Patri, ut omnia in unitate consona sint? Nullus erret. Si quis non sit intra altare, privatur pane Dei. Si enim unius et alterius oratio tantam vim habet; quanto magis illa quæ episcopi et omnis Ecclesiæ? Qui igitur non venit in idem, hic jam superbit, et seipsum condemnavit. Scriptum est enim: *Superbis Deus resistit*. Festinemus igitur non resistere episcopo, ut simus Deo subjecti.

CAPUT VI.

Et quantum videt quis tacentem episcopum, plus ipsum timeat; omnem enim quem mittit dominus domus in propriam dispensationem, sic oportet nos ipsum recipere, ut ipsum mittentem. Episcopum igitur manifestum, quoniam ut ipsum Dominum oportet respicere. Ipse igitur quidem Onesimus superlaudat vestram divinam ordinationem; quoniam omnes secundum veritatem vivitis, et quoniam in vobis neque una hæresis habitat; sed neque auditis aliquem amplius quam Jesum Christum, loquentem in veritate.

CAPUT VII.

Consueverunt enim quidam dolo malo nomen circumferre, sed quædam operantes indigna Deo: quos oportet vos ut bestias declinare. Sunt enim canes rabidi; latenter morlentes; quos oportet vos observare, existentes difficile curabiles. Unus medicus est, carnalis et spiritualis, genitus et ingenitus, in carne factus Deus, in immortalis vita vera, et ex Maria et ex Deo, primo passibilis et tunc impassibilis, Dominus Christus noster.

¹ Prov. iii. 34; Jac. iv. 6; I Petr. v. 5.

(38) Ms. Θεοῦ.

(39) Caput sextum in versione Syriaca non existat.

(40) Ita ms. Editi ὅσῳ. JAC.

(41) I. e. non punientem auctoritalis suæ contemptores. Cfr. infra c. 15 et ad Philad., c. 1. ROTHE.

(42) Verba Domini apud Matthæum (xxiv. 45) Ignatius noster ad solos episcopos refert. Rothe, p. 475.

(43) Ms. προβλέπειν.

(44) Ms. εἰπερ — *sin aliter*; librarius enim noster η et ei permutare gaudet. JAC.

(45) Totum hoc caput a Syro omissum est.

sentiant? Nemo erret: nisi quis intra altare sit, priva ur pane Dei. Si enim unius atque alterius precatio tantas vires habet; quanto magis illa, quæ episcopi est et totius Ecclesiæ? Qui igitur in conventum non venit, hic jam superbia elatus est, et seipsum separavit atque judicavit. Scriptum est enim: *Superbis Deus resistit*. Studeamus igitur episcopo non resistere, ut simus subjecti Deo.

Et quandiu quis episcopum tacentem videt, tanto magis eum reveratur; quemcunque enim pater familias mittit ad gubernandam familiam suam, hunc ita accipere debemus ut illum ipsum, qui mittit. Manifestum igitur est, quod episcopum respicere oporteat ut ipsum Dominum. Et ipse quidem Onesimus supra modum laudat vestrum decentem divinumque ordinem, quod omnes secundum veritatem vivatis, et quod inter vos nullus sit hæresi locus; sed neque auditis aliquem amplius, quam Jesum Christum, qui loquitur in veritate.

Solent enim nonnulli malo dolo nomen quidem circumferre, alia quædam patrantes, indigna Deo; quos oportet vos ut feras evitare. Sunt enim canes rabidi, clam mordentes, quos a vobis vitari oportet, ut morbo difficulter curabili laborantes. Medicus autem unus est, et carnalis et spiritualis, factus et

— θεῖνθρωπος — unus medicus est.

Solent enim nonnulli malo dolo nomen quidem circumferre, alia quædam patrantes, indigna Deo; quos oportet vos ut feras evitare. Sunt enim canes rabidi, clam mordentes, quos a vobis vitari oportet, ut morbo difficulter curabili laborantes. Medicus autem unus est, et carnalis et spiritualis, factus et

Vetus interpres.

Jesus Christus Patri, ut omnia in unitate consona sint? Nullus erret. Si quis non sit intra altare, privatur pane Dei. Si enim unius et alterius oratio tantam vim habet; quanto magis illa quæ episcopi et omnis Ecclesiæ? Qui igitur non venit in idem, hic jam superbit, et seipsum condemnavit. Scriptum est enim: *Superbis Deus resistit*. Festinemus igitur non resistere episcopo, ut simus Deo subjecti.

CAPUT VI.

Et quantum videt quis tacentem episcopum, plus ipsum timeat; omnem enim quem mittit dominus domus in propriam dispensationem, sic oportet nos ipsum recipere, ut ipsum mittentem. Episcopum igitur manifestum, quoniam ut ipsum Dominum oportet respicere. Ipse igitur quidem Onesimus superlaudat vestram divinam ordinationem; quoniam omnes secundum veritatem vivitis, et quoniam in vobis neque una hæresis habitat; sed neque auditis aliquem amplius quam Jesum Christum, loquentem in veritate.

CAPUT VII.

Consueverunt enim quidam dolo malo nomen circumferre, sed quædam operantes indigna Deo: quos oportet vos ut bestias declinare. Sunt enim canes rabidi; latenter morlentes; quos oportet vos observare, existentes difficile curabiles. Unus medicus est, carnalis et spiritualis, genitus et ingenitus, in carne factus Deus, in immortalis vita vera, et ex Maria et ex Deo, primo passibilis et tunc impassibilis, Dominus Christus noster.

(46) Cfr. supra. c. 3, not. 23.

(47) Cfr. ad Smyrn., c. 4.

(48) Sensus: *In summo periculo atque æternæ salutis suæ discrimine sunt. Sed quis eos sanat? Non homines, sed Christus; ipsi sunt relinquendi.* Cfr. Rothe, *Anf.*, p. 767.

(49) Codex Florentinus habet et vet. interpres legit γενητός καὶ ἀγέννητος, *genitus et ingenitus*, male Plures vero codices Atal. nasii (*De synodis*) in citatione loci hujus habent γενητός et ἀγέννητος, *factus et non factus*. JAC. Saepissime etiam ἀγέννητος positum reperitur pro ἀγέννητος. Suicer. *Thes.* s. v. Ἀγέννητος.

non factus, in homine existens Deus, in morte vita vera, et ex Maria et ex Deo, primum passibilis et tunc impassibilis, Jesu Christum, Dominus noster.

VIII. *Ne seducamini. Vos estis magni et spirituales, ego minimus.*

Ne quis igitur vos seducat, sicut nec seducimini; toti namque estis Dei. Cum enim nulla lite implicemini, quæ vos discruciare possit, profecto secundum Deum vivitis. Purgamentum vestri sum, et lustrandus a vestra Ephesiorum Ecclesia, celeberrima in sæculis. Carnales spiritualia exercere nequeunt, neque spirituales carnalia; sicut nec fides, quæ incredulitatis sunt, nec incredulitas, quæ fidei. Quæ vero et secundum carnem agitis, ea spiritualia sunt; in Jesu Christo enim omnia agitis.

IX. *Falsis doctoribus non præbuitis aures, vos, templa Dei.*

Novi autem, nonnullos illinc transiisse, qui habent perversam doctrinam; quos non permisistis seminare inter vos, et obturastis aures, ne reciperetis, quæ ab ipsis sunt disseminata, ut qui lapides situs templi Patris, præparati in Dei Patris ædificium, sublatis in alta per machinam Jesu Christi, quæ est crux, Spiritu sancto pro fune utentes; fides autem vestra vos sursum trahit, charitas vero via deducens ad Deum. Estis igitur et viæ comites omnes, deiferi et templiferi, Christiferi, sanctiferi, per omnia ornati præceptis Jesu Christi; propter quos exulto, quod dignus habitus sim, per ea, quæ

νητος, ἐν σαρκὶ γενόμενος θεός, ἐν (50) θανάτῳ ζωῆ ἀληθινῆ, καὶ ἐκ Μαρίας καὶ ἐκ θεοῦ, πρῶτον παθητὸς καὶ τότε (51) ἀπαθῆς, (52) Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Κύριος ἡμῶν.

(53) Μὴ οὖν τις ὑμᾶς ἐξαπατάτω, ὡσπερ οὐδὲ ἐξαπατάσθε, ὅλοι ὄντες θεοῦ. Ὅταν γὰρ μηδεμίαν ἔρις ἐνείρισται ἐν ὑμῖν, ἡ δυναμένη ὑμᾶς βασανίσαι, ἄρα κατὰ θεὸν ζῆτε. (54) Περίψημα ὑμῶν, καὶ (55) ἀγνίζωμαι (56) [ὑφ'] ὑμῶν Ἐφεσίων Ἐκκλησίας, τῆς διαβολῆτος τοῖς αἰώσιν. Οἱ σαρκικοὶ τὰ πνευματικὰ πράττειν οὐ δύνανται, οὐδὲ οἱ πνευματικοὶ τὰ σαρκικὰ ὡσπερ οὐδὲ ἡ πίστις τὰ τῆς ἀπιστίας, οὐδὲ ἡ ἀπιστία τῆς πίστεως. Ἄ δὲ καὶ κατὰ σάρκα πράσσετε, ταῦτα πνευματικὰ ἐστίν· ἐν

B Ἰησοῦ γὰρ Χριστῷ πάντα πράσσετε.

(57) Ἐγνων δὲ παρεδούσαντάς τινας (58) ἐκεῖθεν, ἔχοντας κακὴν διδασχὴν· οὓς οὐκ εἰάσατε σπεῖραι εἰς ὑμᾶς, βύσαντες τὰ ὦτα, εἰς τὸ μὴ παραδέξασθαι τὰ σπειρόμενα ἐπ' αὐτῶν, ὡς ὄντες λίθοι ναοῦ Πατρὸς, ἡτοιμασμένοι εἰς οἰκοδομήν θεοῦ Πατρὸς, ἀναφερόμενοι εἰς τὰ ὕψη διὰ τῆς μηχανῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ, (59) ὃς ἐστὶν σταυρὸς, σχοινίῳ χρώμενοι τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ· ἡ δὲ πίστις ὑμῶν ἀναγωγὸς ὑμῶν, ἡ δὲ ἀγάπη, ὁδὸς ἡ ἀναφέρουσα εἰς θεόν. (60) Ἔστέ οὖν καὶ σύνοδοι πάντες, θεοφόροι καὶ (61) ναοφόροι, Χριστοφόροι, (62) ἀγνοφόροι, κατὰ πάντα κεκοσμημένοι ἐντολαῖς Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἷς καὶ ἀγαλλιῶμαι

Vetus interpres.

CAPUT VIII.

Non igitur quis vos seducat: quemadmodum neque seducemini, toti existentes Dei. Cum enim neque una lis complexa est in vobis, potens vos torquere; tunc secundum Deum vivitis. Peripsima vestri et casificer a vestra Ephesiorum Ecclesia, famosa in sæculis. Carnales spiritualia operari non possunt, neque spirituales carnalia; quemadmodum neque fides quæ infidelitatis, neque infidelitas quæ fidelitatis et fidei. Quæ autem et secundum carnem operata sunt, hæc spiritualia sunt; in Jesu enim Christo omnia operata sunt.

CAPUT IX.

Cognovi autem transeuntes quosdam inde, habentes malam doctrinam: quos non dimisistis seminare in vos, obstruentes aures, ad non recipere seminata ab ipsis; ut existentes lapides templi Patris, parati in ædificatione Dei Patris, relati in excelsa per machinam Jesu Christi, quæ est crux, fune utentes Spiritu sancto. Fides autem vestra dux vester, charitas vero via referens in Deum. Estis igitur et conviatores, deiferi, et templiferi, et Christiferi, sanctiferi, secundum omnia ornati in mandatis Jesu Christi,

(50) Ms. ἀθανάτω.

(51) I. e. post resurrectionem

(52) Hæc restituenda ex Theodoro, Gelasio et vet. interprete. Voss.

(53) Initium hujus capituli: (Μὴ οὖν .. ὅλοι ὄντες θεοῦ) Syrus omisit, et ea, quæ sequuntur, immediate cum unica illa sententia, quam e capite tertio mutuatus est, conjunxit; non inepte. Melius vero ea, quæ sequitur, exhortatio ad unitatem cum capitibus 4-8 cohæret.

(54) Cfr. infra c. 18 et I Cor. iv. 13 Syrus vocabulum περίψημα male intelligens vertit, gavisus sum vobis, et preces pro vobis fundo.

(55) Ms. ἀγνίζωμαι

(56) Adde ὑφ', quod incuria librarii deletam puto. Vetus enim interpres habet, a vestra, etc. Sensus est: Vos estis magni et spirituales; ego minimus et a vobis repurgandus.

D (57) Ex hoc capite Syrus nil nisi verba ἡτοιμασμένοι... ἀναφέρουσα εἰς θεόν in suam versionem transtulit, eaque cum fine capituli octavi conjunxit. Aretius vero ἡτοιμασμένοι, κ. τ. λ. cum verbis proxime antecedentibus ὡς ὄντες λίθοι cohærent.

(58) I. e. a Smyrna, ubi vigeat Docetarum hæresis. Jac.

(59) Ita ms. De relativo sic posito, ut genus ejus et numerus cum sequentibus congruat, cfr. Winer, Gramm., pag. 143. Ed. iii. Jac. ibid., pag. 136 Ed. iv.

(60) Ἔστέ οὖν, κ. τ. λ. usque ad finem hujus capituli apud Syrum desunt, qui hanc sententiam ideo omisisse videtur, quippe quæ ipsi minus fuerit perspicua.

(61) De spirituali templo. Voss.

(62) Ms. ἀγνοφόροι.

ὅτι ἡξιώθη, δι' ὧν γράφω, προσμιλῆσαι ὑμῖν καὶ συγχρῆναι, ὅτι κατ' (63) ἄλλον βίον οὐδὲν ἀγαπᾶτε, εἰ μὴ μόνον τὸν Θεόν.

A Scribo colloqui vobiscum. et simul gaudere; quia, ratione alterius vitæ habita, nihil diligitis præter solum Deum.

X. *Orate pro aliis, sitis mites, humiles, etc.*

Καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων δὲ ἀνθρώπων ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε. Ἔστιν γὰρ ἐν αὐτοῖς ἐλπίς μετανοίας, ἵνα Θεοῦ τύχωσιν. Ἐπιτρέψατε οὖν αὐτοῖς καὶ ἐκ τῶν ἔργων ὑμῖν μαθητευθῆναι. (64) Πρὸς τὰς ὀργὰς αὐτῶν ὑμεῖς πραεῖς, πρὸς τὰς μεγαλοφροσύνας αὐτῶν ὑμεῖς ταπεινόφρονες, πρὸς τὰς βλασφημίας αὐτῶν ὑμεῖς τὰς προσευχὰς (65), πρὸς τὴν πλάνην αὐτῶν ὑμεῖς (66) ἐδραῖοι τῇ πίστει, πρὸς τὸ ἄγριον αὐτῶν ὑμεῖς ἡμεροὶ. Μὴ σπουδάζοντες ἀντιμιμήσασθαι αὐτούς. ἀδελφοὶ αὐτῶν εὐρεθῶμεν τῇ ἐπιεικείᾳ μιμηταὶ δὲ τοῦ Κυρίου σπουδάζωμεν εἶναι: (τίς πλεόν (67) ἀδικηθεὶς, τίς ἀποστερηθεὶς, τίς ἀθετηθεὶς;) (68) ἵνα μὴ τοῦ διαβόλου (69) βοτάνη τις εὐρεθῆ ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ἐν πάσῃ ἀγαθείᾳ καὶ σωφροσύνῃ μένητε, ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, σαρκικῶς καὶ πνευματικῶς.

Sed et pro aliis hominibus indesinenter orate. Est enim in ipsis spes pœnitentiæ, ut Deum nanciscantur. Permittite itaque ipsos, satem ex operibus, a vobis erudiri. Sitis vos adversus iras eorum mites, adversus magniloquentias eorum humiles; eorum maledictis opponite vos preces, adversus errorem eorum vos firmi permanete in fide, adversus efferos mores illorum vos mansueti sitis. Non ipsos contra imitari conati, fratres eorum inveniamur per benignitatem; imitatores autem Domini studeamus esse, (quis majorum injuriam passus est unquam, quis magis destitutus, quis magis contemptus?) ne herba aliqua diaboli in vobis inveniatur; sed in omni puritate et temperantia maneatis, in Jesu Christo, carnaliter et spiritualiter.

XI. *Novissima jam sunt tempora; timeamus Cominum; orate pro me.*

(70) Ἐσχατοὶ καιροὶ (71) λοιπὸν. Αἰσχυνοῦμεν, φοβηθῶμεν τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα μὴ ἡμῖν εἰς κρίμα γένηται. Ἡ γὰρ τὴν μέλλουσαν ὀργὴν φοβηθῶμεν, ἢ τὴν ἐνεστῶσαν χάριν ἀγαπήσωμεν. (72) Ἐν τῶν δύο. Μόνον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εὐρεθῆναι, εἰς τὸ ἀληθινὸν ζῆν. Χωρὶς τούτου μηδὲν ὑμῖν πρεπέτω, ἐν ᾧ τὰ δεσμὰ περιφέρω, τοὺς πνευματικοὺς (73) μαργαρίτας, ἐν οἷς γένοιτό μοι ἀναστῆναι τῇ προσευχῇ ὑμῶν, ἥς γένοιτό μοι αἰεὶ μέτοχον εἶναι, ἵνα ἐν κλήρω Ἐφεσίων εὐρεθῶ τῶν Χριστιανῶν, οἳ καὶ τοῖς ἀποστόλοις πάντοτε συνήνεσαν ἐν δυνάμει Ἰησοῦ Χριστοῦ.

B diaboli in vobis inveniatur; sed in omni puritate et temperantia maneatis, in Jesu Christo, carnaliter et spiritualiter.

Novissima jam sunt tempora. Vereeamur et timeamus Dei longanimitatem, ne in judicium nobis cedat. Aut enim futuram timeamus iram, aut præsentem gratiam diligamus; unum ex duobus. Modo in Christo Jesu inveniamur, ad veram vitam vivendam. Sine ipso nihil vos deceat, in quo vincula circumfero spirituales margaritas, in quibus resurgere mihi contingat oratione vestra, cujus me opto semper fieri participem, ut inveniar in sorte Ephesiorum Christianorum, qui et apostolis semper consenserunt in virtute Jesu Christi.

Vetus interpres.

quibus et exsultans dignificatus sum. per quæ scribo, alloqui vobis, et congaudere; quoniam secundum aliam vitam nihil diligitis nisi solum Deum.

CAPUT X.

Sed et pro aliis hominibus indesinenter Deum oratis. Est enim in ipsis spes pœnitentiæ, ut Deo potiantur. Monete igitur ipsos saltem ex operibus a vobis erudiri. Ad iras ipsorum vos mansueti, ad magniloquia eorum vos humilia sapientes, ad blasphemias ipsorum vos orationes, ad errorem ipsorum vos firmi fide, ad agreste ipsorum vos mansueti. Non festinantes imitari ipsos, fratres ipsorum inveniamur in mansuetudine: imitatores autem Dei studeamus esse; (quis plus injustum patiat, quis fraudetur, quis contemnat?) ut non diaboli herba quis inveniatur in vobis, sed in omni castitate et temperantia maneatis, in Jesu Christo, carnaliter et spiritualiter.

CAPUT XI.

Extrema tempora: de cætero verecundemur et timeamus longanimitatem Dei; ut non nobis in judicium fiat. Vel enim futuram iram timeamus, vel præsentem gratiam diligamus; unum duorum solum in Christo Jesu invenitur, in verum vivere. Sine ipso nihil vos deceat; in quo vincula circumfero, spiri-

(63) I. e. secundum hanc vitam Christianam, quæ alia est a naturali SMITH.

(64) Lineas sequentes Syrus magis ad sensum, quam ad litteram interpretatus est.

(65) Deest quidpiam ad absolvendam syntaxin. Interpolator habet ἀντιτάξαστε, quod non inconcinnum vi letur. SMITH.

(66) Cfr. Coloss. i, 23.

(67) Ita minima mutatione legendum puto; nam ms. habet: ἀδικηθεῖς, ἀποστερηθεῖς, ἀθετηθεῖς Marklandus conjicit, ἡδικηθη, ἀπεστερηθη, ἡθετηθη. Hæc verba parenthesi includenda esse, jam Marklandus vidit.

(68) Ἴνα μὴ τοῦ διαβόλου κ. τ. λ. usque ad ὀφθη-

σονται: (cap. 14 circa fin.) desunt apud Syrum.

69 Hæc metaphora sæpius occurrit apud S. Ignatium.

(70) Capita 11-13 incl. in versione Syriaca non leguntur.

(71) Smithius et Jacobsonus ante λοιπὸν punctum colon ponunt.

(72) In *Parallelis Damascenicis Ruffucaldinis* exstat fragmentum, quod hunc locum si exhibet: Ἀγαπήσωμεν ἐν τῷ νῦν βίῳ μόνον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εὐρεθῶμεν GALL. Ad infinitivum εὐρεθῆναι subauditur δεῖ, ut sæpe.

(73) Cfr. Polyc. ad Phil., c. 1.

D

C

XII. *Laus Ephesiorum. Martyrium instans.*

Scio quis sim et quibus scribam Ego condemna- A tus, vos misericordiam assecuti: ego periculo obnoxius. vos confirmati. Transitus estis eorum, qui ita interficiuntur, ut ad Deum veniant; Pauli symmystæ, qui sanctificatus, martyrium consecutus, et digne beatus est, ad cuius vestigia contingat mihi ut inveniar, quando Dei particeps fio, qui tota epistola memor vestri est in Christo Jesu.

XIII. *Convenite sæpius ad cultum Dei.*

Date itaque operam ut crebrius congregemini ad gratias Deo agendas, et ad eum laudandum. Quando enim sæpius in eundem locum convenitis, labefactantur vires Satanæ, et concordia vestræ fidei solvitur exitium, quod ille infert. Nihil præstantius pace est, qua aboletur omne bellum cœlestium et terrenorum.

XIV. *Teneatis fidem et charitatem, et operibus vos Christianos præbeatis.*

Quorum nihil vos latet, si perfecte hubueritis in Jesum Christum fidem et charitatem, quæ initium vitæ et finis sunt. Principium quidem fides, finis vero charitas. Hæc autem duo in unum coeuntia a Deo sunt; omnia vero alia ad probitatem consecutanea sunt. Nullus fidem profitens peccat, neque charitatem possidens odit. Manifesta est arbor ex fructu suo; similiter, qui profitentur se Christianos esse, ex iis, quæ faciunt, cernentur. Non enim nunc professione opus est, sed si quis in virtute fidei inveniat usque ad finem.

(74) Οἶδα τίς εἰμι καὶ τίσιν γράφω. Ἐγὼ κατὰ κριτοῦ, ὑμεῖς ἡγιασμένοι ἐγὼ ὑπὸ κίνδυνον, ὑμεῖς ἐστηριγμένοι. (75) Παροδὸς ἐστὶ τῶν εἰς Θεὸν ἀντιρουμένων· Παύλου (76) συμμύστα, τοῦ ἡγιασμένου, τοῦ μαρτυρημένου, ἀξιωμακαρίτου, οὗ γένοιτό μοι ὑπὸ τὰ ἴχνη εὑρεθῆναι, ὅτ' ἂν Θεοῦ ἐπιτύχω, ὃς ἐν (77) πάσῃ ἐπιστολῇ μνημονεύει ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

(78) Σπουδάζετε οὖν, (79) πυκνότερον συνέρχεσθαι εἰς εὐχαριστίαν Θεοῦ καὶ εἰς (80) δόξαν. Ὅτ' ἂν γὰρ πυκνῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθε, καθαιρούνται αἱ δυνάμεις τοῦ Σατανᾶ, καὶ λύεται ὁ ὄλεθρος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁμονοίᾳ ὑμῶν τῆς πίστεως. Οὐδὲν ἐστὶν ἄμεινον εἰρήνης, ἐν ᾗ πᾶς πόλεμος καταργεῖται ἐπουρανίων B καὶ ἐπιγείων.

(81) Ὅν οὐδὲν λανθάνει ὑμᾶς, ἐὰν τελείως εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν ἔχητε τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν ἀρχὴ ζωῆς καὶ τέλος. (82) Ἀρχὴ μὲν πίστεως, (83) τέλος δὲ ἀγάπης. Τὰ δὲ δύο, ἐν ἐνότητι γινόμενα, (84) Θεοῦ ἐστὶν· τὰ δὲ ἄλλα πάντα εἰς καλοκάγαθον ἀκόλουθά ἐστὶν. Οὐδεὶς πίστιν ἐπαγγελόμενος ἁμαρτάνει, οὐδὲ ἀγάπην κεκτημένος μισεῖ. Φανερόν τὸ δένδρον ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ· οὕτως οἱ ἐπαγγελλόμενοι Χριστιανοὶ εἶναι, δι' ὧν πράττουσιν ὁφθαλμοῦνται. Οὐ γὰρ (85) νῦν ἐπαγγελίας τὸ ἔργον, C ἀλλ' ἐν δυνάμει πίστεως ἐὰν τις εὑρεθῇ εἰς τέλος.

Vetus interpres.

uales margaritas, in quibus fiat mihi resurgere oratione vestra: qua fiat mihi semper participem esse, ut in sorte Ephesiorum inveniar Christianorum; qui et apostolis semper consenserunt, in virtute Jesu Christi.

CAPUT XII.

Novi quis sum, et quibus scribo. Ego condemnatus, vos propitiationem habentes: ego sub periculo, vos firmati. Transitus estis eorum qui in Deum interficiuntur: Pauli condiscipuli, sanctificati, martyrizati, digne beati; cuius fiat mihi sub vestigiis inveniri, quando Deo fruor; qui in omni epistola memoriam facit vestri in Jesu Christo.

CAPUT XIII.

Festinate igitur crebrius convenire in gratiarum actionem Dei, et in gloriam. Cum enim crebro in idipsum convenitis, destruuntur potentia Satanæ; et solvitur perditio ipsius in concordia vestræ fidei. Nihil est melius pace, in qua omne bellum evacuatur cœlestium et terrestrium.

CAPUT XIV.

Quorum nullum latet vos, si perfecte in Jesum Christum habeatis fidem et charitatem; quæ sunt principium vitæ et finis. Principium quidem fides; finis autem charitas. Hæc autem duo, in unitate facta,

^a Matth. xii, 33.

(74) Cfr. not. 70.

(75) I. e. a vobis (per quorum civitatem transitus est ab Oriente Romam) roborantur ii, qui ob Deum interficiuntur, e g. Paulus, Act. xix, 1 sq. xx, 17 sq., et nunc ego.

(76) I. e. cum S. Paulo initiati ceteris mysteriis divini consilii et Christianæ veritatis. Cfr. Ephes. i. 9; iii, 3; iv. 9.

(77) Non in omni, sed in una tota epistola Crenerus (Einl. I, p. 395) male contendit, ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ non debere verti: in tota epistola (cfr. contra Matth. ii, 3, καὶ πᾶσα Ἰερουσόλυμα τετ ἀυτοῦ, et Rom. xi, 26, πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται), et autumat, locum nostrum sanandum esse e recensione

D majori (interpolata) quæ habet ὃς πάντοτε ἐν ταῖς δεξιῶν αὐτοῦ μνημονεύει ὑμῶν (ὁμῶν).

(78) Cfr. supra, cap. 11. not. 70.

(79) Cfr. ad Polyc. c. 4.

(80) Rothe (p. 451 et 769) conjicit δοχλόν, quod apud IXX interpretes frequenter notat convivium.

(81) Hujus capituli nil nisi ultima sententia Οὐ γὰρ — εἰς τέλος in versione Syriaca exhibetur.

(82) Cfr. Rom. i, 17.

(83) Cfr. I Tim. i, 5.

(84) Εἶναι cum gen. sæpe ortum significat. Vet. interp. legit Θεός, quod et Parall. Rupef. habent.

(85) I. e. nunc non omnia sola professione fidei adimpleta sunt. Nūc deest apud Syrum.

XV. *Non loquentes solum, sed et silentes Dominum profiteamur.*

(86) Ἀμεινόν ἐστιν (87) σιωπᾶν καὶ εἶναι, ἢ λαλοῦντα μὴ εἶναι. (88) Καλὸν τὸ διδάσκειν, ἐὰν ὁ λέγων ποιῇ. Εἰς οὖν διδάσκαλος, ὅς εἶπεν, καὶ ἐγένετο· καὶ ἄ (89) σιγῶν δὲ πεποίηκεν, ἄξια τοῦ Πατρὸς ἐστίν. Ὁ λόγον Ἰησοῦ κεκτημένος ἀληθῶς δύναται καὶ τῆς ἡσυχίας αὐτοῦ ἀκούειν, ἵνα τέλειος ᾖ, ἵνα δι' ὧν λαλεῖ πράσῃ, καὶ δι' ὧν σιγᾷ γινώσκηται. Οὐδὲν λανθάνει τὸν Κύριον, ἀλλὰ καὶ τὰ κρυπτὰ ἡμῶν ἐγγὺς αὐτῷ ἐστίν. Πάντα οὖν ποιῶμεν, ὡς αὐτοῦ ἐν ἡμῖν κατοικοῦντος, ἵνα ὡμεν αὐτοῦ ναοί, καὶ αὐτὸς ᾖ ἐν ἡμῖν θεὸς ἡμῶν ὅπερ καὶ (90) ἐστίν καὶ φανήσεται πρὸ προσώπου ἡμῶν· ἐξ ὧν δικαίως ἀγαπῶμεν αὐτόν.

XVI. *Qui fidem falsis doctrinis corrumpunt, in ignem æternum ibunt.*

(91) Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου. Οἱ (92) αἰροφθόροι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Εἰ οὖν οἱ κατὰ σάρκα ταῦτα πράσσοντες ἀπέθανον, πόσω μᾶλλον, ἐὰν [(93) τις] πῖστιν Θεοῦ ἐν κακῇ διδασκαλίᾳ φθίρῃ, ὑπὲρ ἧς Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσταυρώθη; Ὁ τοιοῦτος, ῥυπαρὸς, γενόμενος, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον χωρήσει ὁμοίως καὶ ὁ ἀκούων αὐτοῦ.

XVII. *Cavete a falsis hæreticorum doctrinis.*

(94) Διὰ τοῦτο (93) μύρον ἔλαβεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὁ Κύριος, ἵνα πνέῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀφθαρσίαν. Μὴ ἀλείψασθε δυσωδίαν τῆς διδασκαλίας τοῦ ἄρχοντος τοῦ αἰῶνος τούτου· μὴ ἀγματολογία ὑμᾶς ἐκ τοῦ προκειμένου ζῆν. Διὰ τί δὲ οὐ πάντες φρόνιμοι γινόμεθα, λαβόντες Θεοῦ γνῶσιν, ὃ ἐστίν Ἰησοῦς Χριστός; Τί μωρῶς ἀπολλύμεθα, ἀγνοοῦντες τὸ χάρισμα, ὃ πέπομφεν ἀληθῶς ὁ Κύριος;

Vetus interpres.

Deus est; alia autem omnia in bonitate sequenda sunt. Nullus fidem repromittens peccat; neque charitatem possidens odit. *Manifesta est arbor a fructu ipsius*: sic repromittentes Christiani esse, per quæ operantur manifesti erunt. Non enim nunc repromissionis opus, sed in virtute fidei, si quis inveniatur in finem.

CAPUT XV.

Melius est silere et esse, quam loquentem non esse. Bonum docere, si dicens facit. Unus igitur doctor, qui dixit, et factum est; sed et quæ silens fecit, digna Patre sunt. Qui verbum Jesu possidet, vere potest et silentium ipsius audire, ut perfectus sit; ut per quæ loquitur operetur, et per quæ silet cognoscatur. Nihil latet Dominum; sed et absconbita nostra prope ipsum sunt. Omnia igitur faciamus, sic ipso in nobis habitante; ut simus ipsius templa et ipse in nobis Deus noster; quo modo et est, et apparebit ante faciem nostram; ex quibus iuste diligimus ipsum.

CAPUT XVI.

Non erretis, fratres mei. Domus corruptores regnum Dei non hæreditabunt. Si igitur qui secundum carnem hæc operantur mortui sunt; quanto magis, si quis fidem Dei in mala doctrina corrupta, pro qua Jesus Christus crucifixus est? Talis, inquinatus factus, in ignem inexstinguibilem ibit; similiter et qui audit ipsum.

CAPUT XVII.

Propter hoc unguentum in capite suo recepit Dominus, ut spiret Ecclesiæ incorruptionem. Non unguamini fetore doctrinæ principis sæculi hujus: non captivet vos ex præsentī vivere. Propter quid autem non omnes prudentes sumus, accipientes Dei cognitionem, qui est Jesus Christus? Quid fatue perdimur, ignorantes charisma, quod vere misit Dominus?

(86) Syrus omnia prætermisit nisi hæc: Ἀμεινόν ἐστιν σιωπᾶν καὶ εἶναι (τι), ἢ λαλοῦντα μὴ εἶναι, ἵνα δι' ὧν λαλεῖ πράσῃ, καὶ δι' ὧν σιγᾷ γινώσκηται. Posteriora hæc verba a Syro male cum antecedentibus conjuncta esse, nemo non videt.

(86) I. e. esse Christianum sine strepitu verborum. SMISH.

(88) Cfr. Rom. ii, 21.

(89) I. e. quæ Christus, ab omni ostentatione vacuus

Melius est, tacere et esse, quam loquentem non esse. Bonum est docere, si qui dicit, faciat. Unus igitur doctor, qui dixit, et factum est; sed et quæ silens fecit, digna Patre sunt. Qui verbum Jesu possidet, vere potest et silentium ipsius audire, ut perfectus sit, ut per ea quæ loquitur, operetur, et per silentium suum cognoscatur. Nihil latet Dominum, sed et arcana nostra prope ipsum sunt. Omnia itaque faciamus, quasi ipso in nobis habitante; ut illius simus templa, et ipse sit in nobis Deus noster; quomodo et est et apparebit ante faciem nostram: ideo iuste diligimus ipsum.

Ne erretis, fratres mei. Familiarum perturbatores regnum Dei non hæreditabunt. Si autem ii, qui secundum carnem hæc operati sunt, morte sunt affecti; quanto magis, si quis fidem Dei prava doctrina corrumpat, pro qua Jesus Christus crucifixus est? Talis, inquinatus factus, in ignem inexstinguibilem ibit; similiter et qui audit ipsum.

Ob id Dominus in capite suo accepit unguentum, ut Ecclesiæ spiret incorruptionem. Ne ungomini tetro odore doctrinæ principis hujus sæculi; ne captivos vos abducat a proposita vita. Cur vero non omnes prudentes sumus, accepta Dei cognitione, quod est Jesus Christus? Quid fatue perimus, non agnoscentes donum, quod vere misit Dominus?

perfectit.

(90) Cfr. I Joan. iii, 2.

(91) Capp. 16 et 17 in versione Syriaca desunt.

(92) I. e. familiarum perturbatores, mæchi. Cfr. I Cor. vi, 9, 10; Ephes. v, 3.

(93) Τις deest in cod. ms.

(94) Caput hoc deest apud Syrum.

(95) Cfr. Joan. xii, 7.

XVIII. *Gloria crucis. Christi nativitas et baptismus.*

Pargamentum meus spiritus est crucis, quæ in- A credulis scandalum, nobis vero salus est et vita æterna. Ubi sapiens? Ubi disputator? Ubi gloriatio eorum, qui dicuntur prudentes? Deus enim noster Jesus Christus in utero gestatus est a Maria, juxta dispensationem Dei, ex semine quidem Davidis. Spiritu autem sancto; qui natus est et baptizatus est, ut passione aquam purificaret.

XIX. *Tria mysteria clamoris.*

Et principem hujus mundi latuit Mariæ virginitas et partus ipsius, similiter et mors Domini; tria mysteria clamoris, quæ in silentio Dei patrata sunt. Quomodo igitur manifestatus est sæculis? Stella in cælo fulsit, splendore exsuperans omnes stellas, et lux illius ineffabilis erat, et stuporem incussit ipsius novitas. Omnia autem reliqua æstra, una cum sole et luna, chorus fuere stellæ; ipsa vero B lumen suum extendebat super omnia. Et perturbatio erat, unde prodiret novitas illis dissimilis. Quare soluta est omnis magia, et omne vinculum malitiæ est abolitum; ignorantia destructa est, vetus regnum est labefactatum, Deo humanitas manifestato in novitatem vitæ æternæ. Initium vero nunc sumpsit, quod ab initio apud Deum paratum erat. Inde omnia commovebantur, quia ille mortis abolitionem meditabatur.

Vetus interpretes.

CAPUT XVIII.

Peripsoma meus spiritus crucis; quæ est scandalum non credentibus, nobis autem salus et vita æterna. Ubi sapiens? ubi conquistator? ubi gloriatio dictorum sapientium? Deus enim noster Jesus Christus conceptus est ex Maria, secundum dispensationem Dei, ex semine quidem David, Spiritu autem sancto: qui natus est, et baptizatus est, ut passione aquam purificaret.

CAPUT XIX.

Et latuit principem sæculi hujus virginitas Mariæ, et partus ipsius; similiter et mors Domini: tria mysteria clamoris, quæ in silentio Dei operata sunt. Qualiter igitur manifestatus est sæculis? Astrum in cælo resplenduit super omnia astra, et lumen ipsius ineffabile erat, et stuporem tribuit novitas ipsius. Reliqua vero omnia astra simul cum sole et luna, chorus facta sunt illi astro: ipsum autem erat superferens lumen ipsius super omnia. Turbatio autem erat unde novitas, quæ dissimilis ipsis; ex qua solvebatur omnis magia, et omne vinculum disparuit malitiæ, ignorantia omnis ablata est, vetus regnum corruptum est; Deo humanitas apparente in novitatem vitæ æternæ. Principium autem assumpsit, quod apud Deum perfectum. Inde omnia commota erant, propter meditari mortis dissolutionem.

(96) Syrus, qui initium hujus capituli agnoscit, περίψημα — τοῦ σταυροῦ ita reddit: *spiritus meus flexis genibus crucem veneratur*. Plane alio modo C Syrus eandem vocem περίψημα cap. 8 interpretatus est.

(97) Cfr. I Cor. 1, 18.

(98) Syrus legit ὁμῖν.

(99) Ποῦ σοφός κ. τ. λ. Hæc et sequentia usque ad finem capituli desunt apud Syrum. Cfr. I Cor. 1, 20.

(1) Phrasis Paulina Coloss. 1, 25; I Tim. 1, 4.

(2) Initium hujus capituli a Syro translatum est. Cfr. Orig. hom. vi in Luc., t. III, p. 938, ed. Ruae., et Hieron. in Matth. 1, 18.

(3) I. e. *toti mundo annuntiata* (e. g. ab angelis in nocte sanctissima), seu *toti mundo annuntianda*, seu *propter quæ vociferantur Satanæ et mundus*. Eleganter hic latere in adjecto antithesin, Mæstræus adnotat. Jac. Videatur Magnus Crusius. *De mysterio silentii et clamoris* ad locum Ignatii eum oraculis Apostoli (Rom. xvi, 25; Coloss. 1, 25) collatum Gottingæ, 1738, 4.

(96) Περίψημα τὸ ἐμὸν πνεῦμα τοῦ σταυροῦ, ὃ ἐστὶν (97) σκάνδαλον τοῖς ἀπιστοῦσιν, (98) ἡμῖν δὲ σωτηρία καὶ ζωὴ αἰώνιος· (99) Ποῦ σοφός; Ποῦ συζητητής; Ποῦ καύχησις τῶν λεγομένων συνετῶν; Ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἐκουφόρήθη ὑπὸ Μαρίας (1) κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἐκ σπέρματος μὲν Δαβὶδ, Πνεύματος δὲ ἁγίου ὃς ἐγέννηθη καὶ ἐβαπτίσθη, ἵνα τῷ πάθει τὸ ὕδωρ καθάρσῃ.

(2) Καὶ ἔλαθεν τὸν ἀρχοντα τοῦ αἰῶνος τούτου ἡ παρθενία Μαρίας καὶ ὁ τοκετός αὐτῆς, ὁμοίως καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου· τρία μυστήρια (3) κραυγῆς, ἅτινα ἐκ ἡσυχίας Θεοῦ ἐπράχθη. (4) Πῶς οὖν ἐφανερώθη τοῖς ἀῶσιν; Ἄστηρ ἐν οὐρανῷ ἔλαμψεν (5) ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀστέρας, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἀνεκλάλητον ἦν, καὶ ξενισμὸν παρεῖχεν ἢ κινότης αὐτοῦ. Τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ἄστρα, ἅμα ἡλίῳ καὶ σελήνῃ, χορὸς ἐγένετο τῷ ἀστέρῃ (6) αὐτὸς δὲ ἦν ὑπερδάλλων τὸ φῶς αὐτοῦ ὑπὲρ πάντα. Ταραχὴ τε ἦν, πόθεν ἡ κινότης ἢ ἀνόμοιος αὐτοῖς. Ὅθεν ἐλύετο πᾶσα μαγεία, καὶ (7) πᾶς δεσμός ἠφανίζετο κακίας· ἄγνοια καθηραίτο, παλαιὰ βασιλεία διεφθείρετο. (8) Θεοῦ ἀνθρωπίνως φανερούμενου εἰς κινότητα αἰδίου ζωῆς. Ἀρχὴν δὲ ἐλάμβανεν (9) τὸ παρὰ Θεῷ ἀπηρητισμένον (10). Ἐνθεν τὰ πάντα (11) συνεκινεῖτο, διὰ τὸ μελετᾶσθαι θανάτου κατὰ λυσι.

Vetus interpretes.

CAPUT XVIII.

Peripsoma meus spiritus crucis; quæ est scandalum non credentibus, nobis autem salus et vita æterna. Ubi sapiens? ubi conquistator? ubi gloriatio dictorum sapientium? Deus enim noster Jesus Christus conceptus est ex Maria, secundum dispensationem Dei, ex semine quidem David, Spiritu autem sancto: qui natus est, et baptizatus est, ut passione aquam purificaret.

CAPUT XIX.

Et latuit principem sæculi hujus virginitas Mariæ, et partus ipsius; similiter et mors Domini: tria mysteria clamoris, quæ in silentio Dei operata sunt. Qualiter igitur manifestatus est sæculis? Astrum in cælo resplenduit super omnia astra, et lumen ipsius ineffabile erat, et stuporem tribuit novitas ipsius. Reliqua vero omnia astra simul cum sole et luna, chorus facta sunt illi astro: ipsum autem erat superferens lumen ipsius super omnia. Turbatio autem erat unde novitas, quæ dissimilis ipsis; ex qua solvebatur omnis magia, et omne vinculum disparuit malitiæ, ignorantia omnis ablata est, vetus regnum corruptum est; Deo humanitas apparente in novitatem vitæ æternæ. Principium autem assumpsit, quod apud Deum perfectum. Inde omnia commota erant, propter meditari mortis dissolutionem.

(3) Hæc et sequentia quæ S. Ignatius de stella magorum profert, a Syro abbreviata, et ita cum antecedentibus Θεοῦ ἐπράχθη conjuncta sunt, ut nil habeat nisi hoc, *per stellam*. Clare hic apparet, eum Græca abbreviasse.

(5) Similia leguntur in *Protoevangelio Jacobi*, § 21. Jac.

(6) Αὐτὸς... ἀνόμοιος αὐτοῖς deest apud Syrum.

(7) Syrus legisse videtur: Πᾶς δεσμός ἠφανίζετο, (καὶ) παλαιὰ βασιλεία (καὶ) ἄγνοια κακίας διεφείρετο.

(8) Syrus legisse videtur: τοῦ Υἱοῦ φανερούμενου.

(9) I. e. *adventus Christi in terris*.

(10) Παρὰ Θεῷ ἀπηρητισμένον. Hic desinit versio Syriaca, a qua, ut clare apparet, quælibet formula, quibus alias epistolæ concludi solent, abest. Nec mirum. Monachus enim ille non integras Ignatii epistolas in linguam Syriacam transvertere, sed ea tantum exscribere voluit, quæ ipsi præcipue notatu digna videbantur.

(11) I. e. *in regno Satanæ*. Smith.

XX. *Iterum vobis scribam.*

(12) Ἐάν με καταξιώσῃ Ἰησοῦς Χριστός ἐν τῇ A
προσευχῇ ὑμῶν, καὶ θέλημα ᾗ, ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλί-
δίῳ, ὃ μέλλω γράψαι ὑμῖν, προσδηλώσω ὑμῖν, ἥς
ἠρξάμην ὁκονομίας εἰς (13) τὸν κινὸν ἄνθρωπον
Ἰησοῦν Χριστόν, ἐν τῇ αὐτοῦ πίστει καὶ ἐν τῇ αὐτοῦ
ἀγάπῃ, ἐν πάθει αὐτοῦ καὶ ἀναστάσει· (14) μάλιστα
ἐάν ὁ Κύριός μοι ἀποκαλύψῃ, ὅτι οἱ κατ' ἀνδρα κοινῇ
πάντες ἐν χάριτι (15) ἐξ ὀνόματος συνέρχεσθε ἐν μιᾷ
πίστει καὶ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ κατὰ σάρκα ἐκ γέ-
νους Δαβὶδ, τῷ υἱῷ ἀνθρώπου καὶ Υἱῷ Θεοῦ, εἰς τὸ
ὑπακούειν ὑμᾶς τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ
ἀπερισπάστῳ διανοίᾳ, ἕνα ἄρτον κλώντες, ὃς ἐστὶν
φάρμακον ἀθανασίας, ἀντίδοτος τοῦ μὴ ἀποθανεῖν,
ἀλλὰ ζῆν ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ διὰ παντός.

Si me dignatus fuerit Jesus Christus propter ora-
tionem vestram et voluntas sit, in secundo libello,
quem scripturus sum vobis, declarabo vobis, quam
inceperam. formationem in novum hominem Je-
sum Christum, per fidem in eum et per ipsius dile-
ctionem. per passionem et resurrectionem ipsius;
maxime, si Dominus mihi revelaverit, quod vos ad
unum omnes nominatim per gratiam convenitis in
una fide et in uno Jesu Christo (qui, secundum
carnem ex genere David, filius est hominis et Filius
Dei), ut obediatis episcopo et presbyterio mente
indivulsa, frangentes panem unum, qui pharma-
cum immortalitatis est, antidotum, ne moriamur,
B sed vivamus semper in Jesu Christo.

XXI. *Orate pro me et valete.*

(16) Ἀντίψυχον ὑμῶν ἐγώ, καὶ (17) ὃν ἐπέμφατε
εἰς Θεοῦ τιμὴν εἰς Σμύρναν, ὅθεν καὶ γράφω ὑμῖν,
εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ, ἀγαπῶν Πολύκαρπον ὡς
ὑμᾶς. Μνημονεύετέ μου, ὡς καὶ ὑμῶν Ἰησοῦς Χρι-
στός. Προσεύχεσθε ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ἐν Συ-
ρίᾳ, ὅθεν δεδεμένος εἰς Ῥώμην ἀπάγομαι, ἔσχατος
ὢν τῶν ἐκεῖ πιστῶν, (18) ὡς περ ἠξιώθη εἰς τιμὴν
Θεοῦ εὐρεθῆναι. Ἐρρώσθε ἐν Θεῷ Πατρὶ καὶ ἐν Ἰησοῦ
Χριστῷ, τῇ κοινῇ ἐλπίδι ἡμῶν.

Vicissim recreationem habeatis in me et in eo,
quem ad honorem Dei misistis Smyrnam, unde et
scribo vobis, gratias agens Domino, diligens Poly-
carpum, ut et vos. Memineritis mei, sicut et vestri
Jesus Christus. Orate pro Ecclesia, quæ est in
Syria, unde vincus Romam abducor, novissimus
fidelium eorum, qui ibi sunt, cum dignus sim ha-
bitus inveniri ad honorem Dei. Valetate in Deo Patre
C et in Jesu Christo, communi spe nostra.

Vetus interpres.

CAPUT XX.

Si me dignificet Jesus Christus in oratione vestra, et voluntas sit; in secundo libello que scripturus sum vobis, manifestabo vobis quam inceperam dispensationem in novum hominem Jesum Christum, in ipsius fide et in ipsius dilectione. in passione ipsius et resurrectione, maxime si Dominus revelet mihi; quoniam qui secundum virum communiter omnes in gratia ex nomine convenitis in una fide, et in Jesu Christo (secundum carnem ex genere David, filio hominis et Filio Dei) inobedire vos episcopo et presbyterio indiscerpta mente; unum panem frangentes, quod est pharmacum immortalitatis, antidotum ejus quod est non mori, sed vivere in Jesu Christo semper.

CAPUT XXI.

Unanimis vobiscum ego, et quem misistis in Dei honorem in Smyrnam; unde et scribo vobis gratias agens Domino, diligens Polycarpum ut et vos. Mementote mei, ut vestri Jesus Christus. Orate pro Ecclesia quæ in Syria; unde ligatus in Romam abducor, extremus existens eorum qui ibidem fidelium; quemadmodum dignificatus sum in honorem Dei inveniri. Valetate in Deo Patre, et in Jesu Christo communi spe nostra.

ΜΑΓΝΗΣΙΕΥΣΙΝ (19).

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, τῇ εὐλογημένῃ ἐν
χάριτι Θεοῦ Πατρὸς, ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ D
Σωτῆρι ἡμῶν, ἐν ᾧ ἀπαύξομαι τὴν Ἐκκλησίαν

AD MAGNESIOS

*Ignatius, qui et Theophorus, benedictæ in gratia Dei
Patris in Jesu Christo Salvatore nostro, in quo
saluto Ecclesiam, quæ Magnesiae est ad Mæan-*

(12) Capp. 20 et 21 apud Syrum non exstant.

(13) Scribam vobis, quomodo Christus spiritua-
liter formetur in nobis. Alia monet Smithius, pu-
tans, Ignatium in promissa secunda epistola de In-
carnatione Christi (— de novo homine) disputare
voluisse.

(14) Scribam vobis, præsertim si, Deo favente,
nuntius mihi contigerit, vos perseverare in unitate
cum episcopo. Alii (e. g. Wocherus in versione epi-
stolarum S. Ignatii germanica) post ἀποκαλύψῃ
punctum ponunt, et apodosin addunt, etc., initio ca-

pitis sequentis quæerunt — « quia vos uniti estis,
et ea re me recreatis, — ideo et ego vos recreem.»

(15) l. e. omnes singuli, ut ad Polyc., c. 4, et ad
Smyrn. c. 13.

(16) Cfr. ad Smyrn. c. 10; ad Polyc. c. 2 et 6.
Ego vicissim, recreem, reficiam vos. Cfr. Wocherum,
l. c.

(17) F. ὦν vel οὔς. Cor.

(18) Conjunge hæc cum δεδεμένος.

(19) Hujus epistolæ versio Syriaca non exstat;
citationes autem nonnullas ex operibus scriptorum

drum, optoque in Deo Patre et in Jesu Christo plurimam salutem.

τὴν οὖσαν ἐν Μάγνησίᾳ τῇ πρὸς Μαιάνδρῳ, καὶ εὐχομαι ἐν Θεῷ Πατρὶ καὶ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ πλεῖστα χαίρειν.

I. Causa epistolæ et pia vota.

Cum charitatem vestram religiosam perbene ordinatam cognovissem, exsultans vos in fide Jesu Christi alloqui decrevi. Ornatus enim honorificentissimo nomine Dei, in vinculis, quæ circumfero, laudo Ecclesias, quibus unionem opto cum carne et spiritu Jesu Christi qui sempiterna est vita nostra, et unionem in fide et charitate, cui nihil præferendum; maxime vero unionem cum Jesu et Patre, in quo, omnem principis hujus sæculi vim sustinentes et evadentes, Deo potiemur.

Γνοὺς ὑμῶν τὸ πολυετόκτον τῆς κατὰ Θεὸν ἀγάπης, ἀγαλλιώμενος προειλόμην (29) ἐν πίστει Ἰησοῦ Χριστοῦ προσλαλῆσαι ὑμῖν. Καταξιώθεις γὰρ (21) ὀνόματος θεοπρεπετάτου, ἐν οἷς περιφέρω δεσμοῖς ἄδω τὰς Ἐκκλησίας, ἐν αἷς ἔνωσιν εὐχομαι σαρκὸς καὶ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ διαπαντός ἡμῶν ζῆν, πίστειώς τε καὶ ἀγάπης ἧς οὐδὲν προέκριται, τὸ δὲ κυριώτερον Ἰησοῦ καὶ Πατρὸς ἐν ᾧ ὑπομένοντες τὴν πᾶσαν ἐπήρειαν τοῦ ἀρχόντου τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ διαφυγόντες Θεοῦ τευξόμεθα.

II. Gaudeo legatis vestris.

Cum itaque dignus sim habitus, videre vos per Damam episcopum vestrum Deo dignum, et per dignos presbyteros Bessum et Apollonium, et per conservum meum Sotionem diaconum, quo utinam fruam, quia subditus est episcopo ut benignitati Dei, et presbyterio ut legi Jesu Christi.

(22) Ἐπεὶ οὖν ἰξιώθην ἰδεῖν ὑμᾶς διὰ Δάμα τοῦ ἀξιοθέου ὑμῶν ἐπισκόπου, καὶ πρεσβυτέρων ἀξίων Βίσσου καὶ Ἀπολλωνίου, καὶ τοῦ συνδούλου μου διακόνου Σωτίωνος, ᾧ ἐγὼ (23) ὀναίμην, ὅτι ὑποτάσσεται τῷ ἐπισκόπῳ ὡς (24) χάριτι Θεοῦ, καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ ὡς (25) νόμῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ (26).

III. Honorate juvenilem episcopum vestrum.

Sed et vos decet, non familiarius uti ætate epi-

καὶ ὑμῖν δὲ πρέπει μὴ (27) συγχρᾶσθαι τῇ ἡλι-

Vetus interpres.

Ignatius, qui et Theophorus, benedictæ in gratia Dei Patris in Christo Jesu Salvatore nostro; in quo saluto Ecclesiam existentem in Magnesia, ea quæ juxta Mæandrum, et oro in Deo Patre et in Jesu Christo plurimum gaudere.

CAPUT I.

Cognoscens vestram multi-bonam ordinationem ejus quæ secundum Deum charitatis, exsulans prælegi in fide Jesu Christi alloqui vos. Dignificatus enim nomine Deo-decentissimo, in quibus circumfero vinculis, canto Ecclesias, in quibus unionem oro carnis et spiritus Jesu Christi, ad nos semper vivere fidei (quod et charitatis, cui nihil præfertur), principalius autem Jesu et Patris, in quo sustinentes omnino nocumentum principis sæculi hujus et perfluentes, Deo potimur.

CAPUT II.

Quia igitur dignificatus sum videre vos per Dama dignum Deo vestram episcopum, et presbyteros dignos Bassum et Apollonium, et conservum meum diaconum Sotionem, quo ego fruam; quoniam subiectus est episcopo ut gratiæ Dei, et presbyterio ut legi Jesu Christi. [Glorificato Deum Patrem Domini Jesu Christi.]

Syriacorum congegit Guil. Cureton. I. c. pp. 29, 47.

(20) I. e. animo fide Christiana pleno. WOCHEB.

(21) I. e. τοῦ Θεοφόρου, quasi dicat: Ὀνόματος Θεοῦ, ὃ ἐστὶν εὐπρεπέστατον.

(22) Apodosis hujus capituli sequitur c. VI; quo fit, ut c. III. IV et V parenth. sin magnam esse putes, inde ortam quod in fine c. II Ignatius, de subjectione diaconi Sotionis loquens, simile obsequium erga episcopum ab omnibus Magnesiis postulare properaverit.

(23) Cfr. Ignat. ad Ephes. c. II, not.

(24) I. e. ut eam Dei gratiam, quæ illum episcopum constituit.

(25) I. e. ut illud præceptum Christi, quo presbyteri in Ecclesia constituti sunt.

(26) Ex eo, quod primis Ecclesiæ temporibus nomina episcopus et presbyter communia erant primo et secundo ordini sacerdotum, in epistolis

autem Ignatianis semper episcopi appellantur, qui sunt sacerdotes summi, presbyteri vero, qui sunt minores sacerdotes, argumentum palmarium contra earum epistolarum veritatem et antiquitatem ducere se putant; quod tamen ne argumentum quidem, meo sane judicio, dici meretur, adeo infirmum est ac invalidum. Constat enim, id, de quo dubitare nos non sinunt sacra Scripturæ et sancti Patres, apostolico sæculo duos existisse sacerdotii gradus, superiorem et inferiorem, re diversos, quanquam nomine communi. Nonne fas fuit S. Ignatio, de utroque sacerdotio simul loqui? Nemo negabit, ni fallor. Quæro jam, quoniam modo hoc facere potuerit. Appellasset saltem aliquando primum ordinem presbyteros, secundum episcopos? Ita loqui est citra omne prorsus exemplum. Necesse igitur habuit episcopos vocare supremos antistites, presbyteros antistites subjectæ dignitatis; quemadmodum fecit. COREL.

(27) I. e. conti — etiam ad se pertrahere ἐπισκα-

κίχ τοῦ ἐπισκόπου, ἀλλὰ (28) κατὰ δύναμιν Θεοῦ Α
 Πατρὸς πᾶσαν ἐντροπὴν αὐτῷ ἀπονέμειν, καθὼς
 ἔργων καὶ τοὺς ἀγίους πρεσβυτέρους, οὐ (29) προσι-
 ληφόμενος τὴν (30) φαινομένην νεωτερικὴν τάξιν.
 ἀλλ' ὡς φρονίμους ἐν Θεῷ συγχωροῦντας αὐτῷ οὐκ
 αὐτῷ δὲ, ἀλλὰ τῷ Πατρὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ πᾶν-
 των ἐπισκόπῳ. Εἰς τιμὴν οὖν ἐκείνου τοῦ (31) θελή-
 σαντος ἡμᾶς, πρέπον ἐστὶν ἐπακοῦσαι κατὰ μηδε-
 μίαν ὑπόκρισιν· ἐπεὶ οὐχ (32) ὅτι τὸν ἐπίσκοπον
 τοῦτον τὸν βλεπόμενον πλανᾷ τις, ἀλλὰ τὸν ἀόρατον
 παραλογίζεται. Τὸ δὲ τοιοῦτο οὐ πρὸς (33) σάρκα
 ὁ λόγος, ἀλλὰ πρὸς Θεὸν, τὸν τὰ κρύφια εἰ-
 δότα.

IV. Male nonnulli sine episcopo agunt.

Πρέπον οὖν ἐστὶν, μὴ μόνον καλεῖσθαι Χριστιανούς,
 ἀλλὰ καὶ εἶναι· ὡς περ καὶ τινες ἐπίσκοπον
 μὲν (34) καλοῦσιν, χωρὶς δὲ αὐτοῦ πάντα πράττου-
 σιν. Οἱ τοιοῦτοι δὲ οὐκ εὐσυνείδητοί μοι εἶναι φαί-
 νονται, διὰ τὸ μὴ (35) βεβαίως κατ' (36) ἐντολὴν
 συναθροῦσθαι.

V. Talibus proposita est mors, quia characterem Christianorum, τὴν ἀγάπην, non habent, et cupiditatibus
 suis non moriuntur.

Ἐπεὶ οὖν τέλος τὰ πράγματα ἔχει (37) ἐπίκειται
 τὰ δύο ὁμοῦ, ἢ ἢ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ἕκαστος (38)
 εἰς τὸν ἴδιον τόπον μέλλει χωρεῖν. Ὡς περ γὰρ ἐστὶν
 νομίσματα δύο, ὃ μὲν (39) Θεοῦ, ὃ δὲ κόσμου, καὶ
 ἕκαστον αὐτῶν ἴδιον χαρακτήρα ἐπιχειρῶν ἔχει· οἱ

scopi, sed respectu potentiae Dei Patris omnem im-
 pertiri illi reverentiam, quemadmodum cognovi
 sanctos facere presbyteros, qui non temere judi-
 cunt conspicuam illius conditionem juvenilem, sed
 ut prudentes in Deo ei cedunt; non ei autem, sed
 Patri Jesu Christi, omnium episcopo. In honorem
 igitur illius, qui amat nos, decet obedire sine ulla
 hypocrisi; quia non solum episcopum hunc visibi-
 lem quis fallit, sed invisibilem decipere conatur.
 Tale facinus non ad carnem referendum est, sed
 ad Deum, qui abscondita cognoscit.

B Decet itaque, non modo vocari Christianos, sed
 etiam esse; quemadmodum nonnulli episcopum
 quidem nominant, sed omnia sine eo faciunt. Ta-
 les vero non bona conscientia mihi praevidi esse vi-
 dentur, quia non firmiter secundum praecipuum
 congregantur.

Quia autem res finem habent, incumbunt duo
 simul, mors et vita, et unusquisque in proprium
 locum iturus est. Quemadmodum enim sunt nu-
 mismata duo, alterum quidem Dei, alterum autem
 mundi, et unumquodque proprium characterem ha-

Vetus interpres

CAPUT III.

Sed et vos decet non cuncti aetate episcopi, sed secundum virtutem Dei Patris omnem reverentiam ei
 tribuere, sicut agnovi et sanctos presbyteros; non assumentes apparentem juniorem ordinem, sed ut
 prudentes in Deo concedentes ipsi; non ipsi autem, sed Patri Jesu Christi, omnium episcopo. In honorem
 igitur illius volentis non decens est obedire, secundum nullam hypocrisim: quia nequaquam episcopum
 hunc conspectum seducit quis, sed invisibilem paralogizat. Tale autem non ad carnem sermo, sed ad
 Deum abscondita scientem.

CAPUT IV.

Decens igitur est, non solum vocari Christianos, sed et esse; quemadmodum quidam episcopum qui-
 dem vocant sine ipso autem omnia operantur. Tales autem non bonae conscientiae mihi esse videntur,
 propter non firmiter secundum praecipuum congregari.

CAPUT V.

Quia igitur finem res habent, et proponuntur duo simul, mors et vita: et unusquisque in proprium lo-
 cum iturus est. Quemadmodum enim sunt numismata duo, hoc quidem Dei, hoc autem mundi; et unum-
 quodque ipsorum proprium characterem superpositum habet: infideles, mundi hujus; fideles autem in

πὴν juvenis illius episcopi. Voss. — familiarius C
 uti familiar behandeln, Cot. Rothe. Lege κτα-
 χρᾶσθαι, abuti. JUN

(28) I. e. respectu divinæ potentiae, quæ illum
 episcopum constituit.

(29) Ita Junius. Ms. προσεληφόμενος, quod non-
 nulli vertunt respicientes, ipsi respicientes ad in-
 terpolatorem, qui habet ἀφορῶντας.

(30) Ita Cotelerius et alii Germanice: *sichtliche
 Jugendlichkeit*. Alia monet Rothe, *Inf.*, p. 435-441,
 cui φαινομένη νεωτερικὴ τάξις = *ordo episcopa-
 lis*, ut male videtur *nuper demum institutus*. Cf. J.
 Andr. Bosii *Exercit* ad locum Ignatii, quo viri
 docti quidam putarunt, episcopi unius supra pres-
 byteros eminentiam vocari νεωτερικὴν τάξιν, Bosii
Opusc. hist., p. 477.

(31) I. e. qui nos amat.

(32) Cf. Herm. ad Vig., p. 790, n. 253.

(33) I. e. hominem.

(34) I. e. iusta auctoritate constitutum fatentur;
 illo tamen inconsulto omnia agunt. SMITH.

(35) I. e. quod non *firma* fide, neque *stabili* or-
 dine, juxta *praecipuum* Christi et apostolorum ad
 sacros cætus se conferant. SMITH.

(36) Ἐντολὴν absolute positum pro ἐντολῶν Χρι-
 στοῦ. Cf. ep. Barn., c. 6, not.

(37) Gallandius et Jacobsonus addunt καὶ.

(38) Εἰς τὸν ἴδιον τόπον. Sic de Juda, Act. ι,
 25.

(39) Ὁ μὲν — ὁ δὲ. Ita ms., teste Jacobsono.
 Editi τὸ μὲν — τὸ δὲ. Relativum sæpissime pro ar-
 ticulo ponitur a N. T. scriptoribus, cf. Hom. ix,
 21; Malth. xxi, 35; Act. xxvii, 44; 1 Cor. xi, 21.
 JACOBSON.

bet impositum; ita infideles mundi hujus, fideles autem in charitate characterem Dei Patris per Jesum Christum habent, per quem nisi propensa nobis est voluntas mori juxta ipsius passionem, nec vita ipsius in nobis est.

VI. Tenete concordiam

Cum itaque in personis supra dictis omnem multitudinem in fide et charitate conspexissem, horror, ut in concordia omnia peragere studeatis, episcopo præside loco Dei, et presbyteris loco senatus apostolici, et diaconis, mihi suavissimis, concreditum habentibus ministerium Jesu Christi, qui ante sæcula apud Patrem erat, et in fine apparuit. Omnes igitur, acceptis iisdem divinis moribus, vos mutuo revereamini, et nemo secundum carnem spectet proximum, sed in Jesu Christo vos invicem semper diligatis. Nihil sit in vobis, quod possit vos dirimere, sed uniamini episcopo et præsidentibus in typum et demonstrationem immortalitatis.

VII. Agite nihil sine episcopo et presbyteris; sitis unum templum Dei.

Quemadmodum igitur Dominus sine Patre, ipsi unitus, nihil fecit, neque per seipsum, neque per apostolos; ita neque vos sine episcopo et presbyteris quidquam peragatis. Neque aggrediamini, ut quidam a vobis separatim factum decens appareat. Sed in unum convenientibus una sit oratio, una precatio, una mens, una spes, in charitate in gaudio sancto. Unus est Jesus Christus, quo nihil præstantius est. Omnes itaque velut in unum templum Dei concurrite, velut ad unum altare, velut ad unum Jesum Christum, qui ab uno Patre prodit et ad unum reversus est, et cum uno perseverat.

Vetus interpres

charitate characterem Dei Patris per Jesum Christum: per quem nisi voluntarie habeamus mori in ipsius passionem, vivere ipsius non est in nobis.

CAPUT VI.

Quia igitur in prescriptis personi omnem multitudinem speculatus sum in fide et dilectione, moneo, in concordia Dei studete omnia operari, præside episcopo in loco Dei, et presbyteris in loco confessionis apostolorum, et diaconis mihi dulcissimis habentibus creditam ministrationem Jesu Christi qui ante sæcula apud Patrem erat, et in fine apparuit. Omnes igitur eandem consuetudinem Dei accipientes veneramini adinvicem; nullus secundum carnem aspiciat proximum, sed in Jesu Christo adinvicem semper diligite, nihil sit in vobis quod possit vos partiri, sed unianimi episcopo et præsidentibus, in typum et doctrinam incorruptionis.

CAPUT VII.

Quemadmodum igitur Dominus sine Patre nihil fecit, unitus existens, neque per seipsum, neque per apostolos: sic neque vos sine episcopo et presbyteris aliquid operemini. Neque tentetis rationabile aliquid apparere proprie vobis; sed in idipsum una oratio, una deprecatio, unus intellectus, una spes, in charitate, in gaudio incoquinato: quod est Christus Jesus, quo melius nihil est. Omnes ut in unum templum concurrite Dei, ut in unum altare, ut in unum Jesum Christum, ab uno Patre exeuntem, et in unum existentem et revertentem,

(40) I. e. fidem et charitatem totius Ecclesiæ Magnesiorum.

(41) Ms. ἀγάπησιν, male. Vet. interpr. in dilectione.

(42) Ita dedi ex interpolatore et emendatione Toupitii, consentiente Pearsono. Jac. Ms. τῷ male.

(43) I. e. unitas cum episcopo est typus vitæ illius, quam sancti vivunt Deo uniti, simulque elii,

ἄπιστοι τοῦ κόσμου τούτου, οἱ δὲ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ χαρακτηροῦ θεοῦ Πατρὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐὰν μὴ αὐθαιρέτως ἔχωμεν τὸ ἀποθανεῖν εἰς τὸ αὐτοῦ πάθος, τὸ ζῆν αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

Ἐπεὶ οὖν ἐν τοῖς προγεγραμμένοις προσώποις τὸ πᾶν πλῆθος ἐθεώρησα (40) ἐν πίστει καὶ (41) ἀγάπῃ, παραινῶ, ἐν ὁμολογίᾳ θεοῦ σπουδάσετε πάντα πράσσειν, προκαθημέλου τοῦ ἐπισκόπου εἰς τόπον θεοῦ, καὶ τῶν πρεσβυτέρων εἰς τόπον συνεδρίου τῶν ἀποστόλων, καὶ τῶν διακόνων, τῶν ἐμοὶ γλυκυτάτων, πεπιστευμένων διακονίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς πρόαιώνων παρὰ Πατρὶ ἦν, καὶ ἐν τέλει ἐσάνη. Πάντες οὖν, ὁμολογεῖν θεοῦ λαβόντες, ἐντρέπεσθε ἀλλήλοις, καὶ μηδεὶς κατὰ σάρκα βλεπέτω (42) τὸν πλησίον, ἀλλ' ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ ἀλλήλους διαπάντος ἀγαπάτε. Μηδὲν ἔστω ἐν ὑμῖν, ὃ δινησεται ὑμᾶς μερίσαι, ἀλλ' ἐνώθητε τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς προκαθημένοις, εἰς (43) τόπον καὶ διδαχὴν ἀφθαρσίας.

Ὡςπερ οὖν Κύριος ἄνευ τοῦ Πατρὸς οὐδὲν ἐποίησεν, ἡνωμένος ὢν, οὔτε δι' ἑαυτοῦ, οὔτε διὰ τῶν ἀποστόλων οὕτως μηδὲ ὑμεῖς ἄνευ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τῶν πρεσβυτέρων μηδὲν πράσσετε. Μηδὲ πειράσσητε εὐλογόν τι φαίνεσθαι (44) ἰδίᾳ ὑμῖν. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ μία προσευχὴ, μία δέησις, εἰς νοῦς, μία ἐλπίς, ἐν ἀγάπῃ, ἐν τῇ χάριτι τῇ ἀμώρῳ. Εἷς ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός, οὗ ἄμεινον οὐθέν ἐστιν. Πάντες οὖν ὡς εἰς [ἐν] (45) ναὸν συντρέχετε θεοῦ, ἐπὶ ἑνὶ θυσιαστηρίῳ, ὡς ἐπ' ἓνα Ἰησοῦ Χριστόν, τὸν ἀφ' ἑνὸς Πατρὸς προελθόντα, καὶ (46) εἰς ἓνα ὄντα καὶ χωρήσαντα.

D unitatem vestram cum episcopo conspicientes, ad persuasionem de vita illa adducuntur.

(44) I. e. extra communionem episcopi et presbyterorum, in conventiculis Smith.

(45) Ἐνα addendum putant Vossius, Toupitius et Jacobsonus.

(46) I. q. εἰς ἓνα χωρήσαντα καὶ ὄντα σὺν αὐτῷ.

VIII. Cavete a falsis doctrinis Judaizantium.

(47) Μὴ πλανᾶσθε ταῖς ἑτεροδοξίαις μηδὲ (48) μυθεύμασιν τοῖς παλαιοῖς, ἀνωφελέσιν οὖσιν. Εἰ γὰρ μέχρι νῦν κατὰ (49) [νόμον] Ἰουδαϊσμὸν ζῶμεν, ὁμολογοῦμεν χάριν μὴ εἰληφέναι. Οἱ γὰρ θειότατοι προφήται κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν ἔζησαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἐδιώχθησαν, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῆς Χάριτος αὐτοῦ, εἰς τὸ πληροφορηθῆναι τοὺς ἀπειθοῦντας, ὅτι εἷς θεὸς ἐστίν, ὁ φανερώσας ἑαυτὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, ὃς ἐστίν αὐτοῦ Λόγος αἰδῖος, οὐκ ἀπὸ (50) σιγῆς προσελθὼν, ὃς κατὰ πάντα εὐηρέστησεν τῷ πέμψαντι αὐτόν.

IX. Vivamus cum Christo.

Εἰ οὖν οἱ ἐν (51) παλαιοῖς πράγματι ἀντιγράφοντες εἰς καινότητα ἐλπίδος ἦλθον, μηκέτι σαββατίζοντες, ἀλλὰ κατὰ (52) Κυριακὴν ζωὴν ζῶντες, ἢ καὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν ἀνέτειλεν δι' αὐτοῦ καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ — ὃν τινες ἀρνοῦνται, δι' οὗ μυστηρίου ἐλάβομεν τὸ πιστεῦσιν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπομένομεν, ἵνα εὐρεθῶμεν μαθηταὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μόνου διδάτκαλου ἡμῶν, — πῶς ἡμεῖς δυνασόμεθα ζῆσαι χωρὶς αὐτοῦ, οὗ καὶ οἱ προφῆται μαθηταὶ ὄντες τῷ πνεύματι, ὡς διδάτκαλον αὐτὸν προσεδόκουν; Καὶ διὰ τοῦτο, ὃν δικαίως ἀνέμενον, παρῶν ἠγείρεν αὐτοὺς ἐκ νεκρῶν³.

X. Nolite judaizare.

Μὴ οὖν ἀναισθητῶμεν (53) τῆς χρηστότητος αὐτοῦ. Ἐάν γὰρ ἡμεῖς (54) μιμήσεται, καθὰ πράσσομεν, οὐκ

Vetus interpres.

CAPUT VIII.

Non erretis extraneis opinionibus, neque fabulis veteribus, inutilibus existentibus. Si enim usque nunc secundum Judaismum vivimus, confitemur gratiam non recepisse. Divinissimi enim prophetæ secundum Christum Jesum vixerunt. Propter hoc et persecutionem passi sunt, inspirati a gratia ipsius, ad certificare impersuados, quoniam unus Deus est, qui manifestavit seipsum per Jesum Christum Filium ipsius; qui est ipsius Verbum æternum, non a silentio progrediens; qui secundum omnia beneplacuit mittenti ipsum.

CAPUT IX.

Si igitur in veteribus rebus conversati, in novitatem spei venerunt, non amplius sabbatizantes, sed secundum Dominicam viventes, in qua et vita nostra orta est per ipsum et mortem ipsius (quod quidam negant, per quod mysterium accepimus credere, et propter hoc sustinemus, ut inveniamur discipuli Jesu Christi, solius doctoris nostri); quomodo nos poterimus vivere sine ipso; cujus et prophetæ, discipuli existentes spiritu, ipsum ut doctorem expectabant? et propter hoc quod juste expectabant præsens suscitavit ipsos ex mortuis.

CAPUT X.

Non igitur non sentiamus benignitatem ipsius. Si enim nos persequatur secundum quod operamur,

³ Matth. xxvii, 52.

(47) Ignatius non duo diversa hæreticorum genera, sed unum tantum genus, *judaizantium* dico *Docetarum* impugnat. Cf. Proleg. nostra ad epistolas S. Ignatii Nr. V, 6, et Düsterdieck, *De Ignatiana- rum epist. authentia*, p. 55 sqq.

(48) Cf. I Tim. i, 4; iv, 7; Tit. i, 14.

(49) Aut νόμον aut Ἰουδαϊσμὸν interpretamentum esse, summo consensu contendunt editores. Jacobsonum secutus νόμον uncis inclusi, quia vetus interpres *Judaismum* tantum exhibet, et nos infra c. 10 legimus, κατὰ Χριστιανισμὸν ζῆν.

(50) Ignatiano-mastiges contendunt fieri hic mentionem Σιγῆς Valentini Gnostici, et inde apparere, epistolam nostram non ab Ignatio esse exaratam. Respondet Vossius, respexisse Ignatium ad Gnosticos Valentino antiquiores; melius autem agunt Co-

A Ne seducamini alienis doctrinis, neque veteribus fabulis, quæ sunt inutiles. Si enim adhuc juxta [legem] Judaismum vivimus, confitemur nos gratiam non accepisse. Divinissimi namque prophetæ juxta Jesum Christum vixerunt. Ob hoc et persecutionem passi sunt, gratia ipsius inspirati, ut, qui erant increduli, certi redderentur, quod unus sit Deus, qui seipsum manifestaverit per Jesum Christum Filium suum, qui est Verbum ejus æternum, non post silentium progrediens, quique in omnibus ei, qui ipsum miserat, complacuit.

B Si igitur, qui in veteri rerum ordine degerunt, ad novam spem pervenerunt, non amplius Sabbatum colentes, sed juxta Dominicam viventes, in qua et vita nostra exorta est per ipsum et mortem ipsius (quam quidam negant, per quod mysterium fidem accepimus, et propter hoc sustinemus, ut inveniamur discipuli Jesu Christi, solius doctoris nostri), quomodo nos poterimus vivere sine ipso, quem etiam prophetæ, cum essent spiritu discipuli ejus, ut doctorem expectabant? Et propter hoc is quem præstolabantur, adveniens suscitavit ipsos ex mortuis.

Absit ergo a nobis, non moveri benignitate ejus. Si enim nos imitetur secundum ea, quæ facimus

Vetus interpres.

CAPUT VIII.

CAPUT IX.

CAPUT X.

D telerius (a. h. l.) et Rothe (*Anf.*, p. 726). Ignatium dixisse, monentes: Christus est Verbum Dei æternum, quod non instar humani sermonis *post silentium seu e silentio* progreditur, non *junius* est silentio, sed *æternum*. Simili modo jam interpolator hunc locum explicuit.

(51) I. e. in *Veteri Testamento*.

(52) Post κυριακὴν necessario ἡμέραν subintelligendam est, quod ex sequentibus patet. SMITH. Ζωὴν non cum κυριακὴν, sed cum ζῶντας conjungendum est PEARSON.

(53) Verba S. Pauli ad Rom. ii, 4 in mente Ignatii fuisse videntur.

(54) I. e. si *Deus eodem modo nobiscum ageret* Vossius et alii malunt μιμήσεται.

jam perimus. Propterea discipuli ejus effecti, discamus secundum Christianismum vivere. Qui enim alio nomine vocatur præter hoc non est Dei. Abjicite igitur malum fermentum, inveteratum et acidum, et transmutamini in novum fermentum, quod est Jesus Christus. Saliamini in ipso, ut non corrumpatur aliquis e vobis, quoniam ab odore redarguemini. Absurdum est, Christum Jesum profari, et judaizare. Christianismus enim non in Judaismum credidit, sed Judaismus in Christianismum, ut omnis lingua credens ad Deum congregaretur.

XI. *Non castigans, sed vos præmuniens hæc scribo.*

Hæc autem scribo, dilecti mei, non quod cognoverim, aliquos vestrum hoc animo affectos esse, sed, ut minor vobis, cautum vobis cupio, ne incidatis in hamos inanis doctrinæ, sed ut plene certi reddamini de nativitate et passione et resurrectione, quæ contigit tempore præfecturæ Pontii Pilati; quæ vere et indubitanter gesta sunt a Jesu Christo, spe nostra, a qua averti nemini vestrum accidat.

XII. *Vos enim meliores me estis.*

Fruar vobis in omnibus, siquidem dignus sum. Etsi enim ligatus sum pro Christo, comparandus tamen non sum uni vestrum, qui ligati non estis. Novi, quod hac laude non superbitis; Jesum enim Christum habetis in vobis. Et magis, cum laudo vos, scio, quod erubescitis, sicut scriptum est: *Justus sui est accusator.*

XIII. *Confirmemini in fide et unione.*

Studete igitur confirmari in doctrinis Domini et apostolorum, ut omnia, quæ facitis, prospere vobis succedant, carne et spiritu, fide et charitate, in Filio

Vetus interpres.

non amplius sumus. Propter hoc discipuli ejus effecti, discamus secundum Christianismum vivere. Qui enim alio nomine vocatur amplius ab hoc, non est Dei. Deponite igitur malum fermentum inveteratum et exacuens; et transponite in novum fermentum, qui est Jesus Christus. Salvificemini in ipso, ut non corrumpatur aliquis in vobis, qui ab odore redarguemini. Inconveniens est Jesum Christum perfari, et judaizare. Christianismus enim non in Judaismum credidit, sed Judaismus in Christianismum; ut omnis lingua credens in Deum congregaretur.

CAPUT XI.

Hæc autem, dilecti mei, non quia cognovi aliquos ex vobis sic habentes; sed, ut minor vobis, volo præservari vos, ut non incidatis in hamos vanæ gloriæ; sed certificemini in nativitate et passione et resurrectione, facta in tempore ducatus Pontii Pilati: quæ facta sunt vere et firmiter a Jesu Christo spe nostra, a qua averti nulli vestrum fiat.

CAPUT XII.

Fruar vobis secundum omnia si quidem dignus sim. Etsi enim ligatus sum, ad unum solutorum de vobis non sum. Novi quoniam non inflamini: Jesum enim Christum habetis in vobismetipsis. Et magis quando utique laudo vos, novi quoniam verecundamini; sicut scriptum est, quoniam *justus sui ipsius accusator est.*

CAPUT XIII.

Studete igitur firmari in dogmatibus Domini et apostolorum, ut omnia quæcunque facitis prosperen-

⁴ I Cor. v, 7. ⁵ Prov. xviii, 17.

(55) I. e. « quoniam non Christianismi, sed hæresis cuiusdam nomen fert.

(56) Vel. int. *deponite* — ἀπόθεσθε, quod habet interpolator.

(57) Ita ms. Editi. καλεῖν. JAG.

(58) I. e. « Christi adventu non Christiani Judaismum receperunt, sed Judæi ad Christianismum se

ἔτι ἐσμὲν. Διὰ τοῦτο, μαθηταὶ αὐτοῦ γενόμενοι, μάθωμεν κατὰ Χριστιανισμὸν ζῆν. Ὅς γὰρ ἄλλω ὀνόματι καλεῖται πλέον (55) τούτου, οὐκ ἔστιν τοῦ Θεοῦ. (56) Ὑπέρθεσθε οὖν τὴν κακὴν ζύμην, τὴν παλαιωθεῖσαν καὶ ἐνοξίσασαν ⁴, καὶ μεταβίλασθε εἰς νέαν ζύμην, ἧ ἔστιν Ἰησοῦς Χριστός. Ἀλλίσθητε ἐν αὐτῷ, ἵνα μὴ διασφαρῆ τις ἐν ὑμῖν, ἐπεὶ ἀπὸ τῆς ὀσμῆς ἐλεγχθήσεσθε. Ἄτοπὸν ἔστιν, Χριστὸν Ἰησοῦν (57) λαλεῖν, καὶ Ἰουδαΐζειν. (58) Ὁ γὰρ Χριστιανισμὸς οὐκ εἰς Ἰουδαϊσμὸν ἐπίστευεν, ἀλλὰ Ἰουδαϊσμὸς εἰς Χριστιανισμὸν, ὡς (59) πᾶσα γλῶσσα πιστεύσασα εἰς Θεὸν συνέχθη.

præmuniens hæc scribo.

Ταῦτα δὲ, ἀγαπητοὶ μου, οὐκ ἐπεὶ ἔγνω (60) τινὰς ἐξ ὑμῶν οὕτως ἔχοντας, ἀλλ' ὡς μικρότερος ὑμῶν, θέλω προφυλάσσεισθαι ὑμᾶς. μὴ ἐμπεσεῖν εἰς τὰ ἀγκίστρα τῆς κενοδοξίας, ἀλλὰ πεπληροφορηθῆσαι ἐν τῇ γεννήσει καὶ τῷ πάθει καὶ τῇ ἀναστάσει τῇ γενομένῃ ἐν καιρῷ τῆς ἡγεμονίας Ποντίου Πιλάτου (61) πραχθέντα ἀληθῶς καὶ βεβαίως ὑπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, ἵς ἐκτραπήναι μηδενὶ ὑμῶν γένοιτο.

Ὁναίμην ὑμῶν κατὰ πάντα, ἐάνπερ ἕξιός ᾧ. Εἴ γὰρ καὶ δεδεμαί, πρὸς ἓνα τῶν λελυμένων ὑμῶν οὐκ εἰμί. Οἶδα, ὅτι οὐ φυσιοῦσθε Ἰησοῦν γὰρ Χριστὸν ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. Καὶ μᾶλλον, ὅταν ἐπαινῶ ὑμᾶς, οἶδα, ὅτι ἐντρέπεσθε, ὡς γέγραπται, ὅτι ὁ δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ⁵.

C

Σπουδάζετε οὖν βεβαιωθῆναι ἐν τοῖς δόγμασιν τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἀποστόλων. ἵνα πάντα, ὅσα ποιῆτε, κατευοδωθῆτε σαρκὶ καὶ πνεύματι, πίστει καὶ ἀγα-

D converterunt. »

(59) I. e. « ut fideles ex omnibus gentibus congregarentur ad unum centrum, quod est Deus. » Cfr. Joan. x, 16.

(60) I. e. « non quod cognoverim aliquos vestrum Judaismum sectari. » JAG.

(61) Quasi ἡ ἐπράχθησαν. Cor.

πη. (62) ἐν Υἱῷ καὶ Πατρὶ καὶ ἐν Πνεύματι, ἐν ἀρχῇ A καὶ ἐν τέλει, μετὰ τοῦ ἀξιοπρεπεστῆτος ἐπισκόπου ὑμῶν, καὶ ἀξιοπλόκου πνευματικοῦ στεφάνου τοῦ πρεσβυτερίου ὑμῶν, καὶ τῶν κατὰ Θεὸν διακόνων. ὑποτάγητε τῷ ἐπισκόπῳ καὶ ἀλλήλοις, ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς (63) τῷ Πατρὶ κατὰ σάρκα, καὶ οἱ ἀπόστολοι τῷ Χριστῷ καὶ τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι· ἵνα ἔνωσις ᾖ (64) σαρκικὴ τε καὶ πνευματικὴ.

XIV. *Orate pro me et pro Ecclesia Syriæ.*

Εἰδὼς, (65) ὅτι Θεοῦ γέμετε, συντόμως παρεκέλευσα ὑμᾶς. Μνημονεύετέ μου ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑμῶν, ἵνα Θεοῦ ἐπιτύχω, καὶ τῆς ἐν Συρίᾳ Ἐκκλησίας — ὅθεν οὐκ ἀξιός εἰμι καλεῖσθαι· ἐπιδέομαι γάρ τῆς B ἡνωμένης ὑμῶν ἐν Θεῷ προσευχῆς καὶ ἀγάπης — εἰς τὸ ἀξιωθῆναι τὴν ἐν Συρίᾳ Ἐκκλησίαν διὰ τῆς Ἐκκλησίας ὑμῶν ὁροσισθῆναι.

XV. *Salutant vos Ephesii et cæteræ Ecclesiæ.*

Ἀσπάζονται ὑμᾶς (66) Ἐφῆσιοι ἀπὸ Σμύρνης, ὅθεν καὶ γράφω ὑμῖν, παρόντες εἰς δόξαν Θεοῦ, ὡσπερ καὶ ὑμεῖς, οἳ κατὰ πάντα με ἀνέπυσαν, ἅμα Πολυκάρπῳ, ἐπισκόπῳ Σμυρναίων. Καὶ αἱ λοιπαὶ δὲ Ἐκκλησίαι ἐν τιμῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀσπάζονται ὑμᾶς. Ἐβόησατε ἐν ὁμονοίᾳ Θεοῦ, κεκτημένοι (67) ἀδιάκριτον πνεῦμα, ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός.

et Patre et Spiritu, in principio et in fine, cum dignissimo episcopo vestro, et digne contexta spirituali corona presbyterii vestri, et cum diaconis, Deo placentibus Subjecti estote episcopo et vobis mutuo, ut Jesus Christus Patri in humana sua natura, et apostoli Christo et Patri et Spiritui, ut unio sit et carnalis et spiritualis.

Cum sciam, vos Deo plenos esse, brevibus vos cohortatus sum. Memores estote mei in orationibus vestris, ut Deum assequar, et Ecclesiæ, quæ in Syria est (unde non sum dignus vocari, indigeo enim unita vestra in Deo oratione et charitate) ut Ecclesia, quæ in Syria est, mereatur per Ecclesiam vestram irrorari.

Salutant vos Ephesii e Smyrna, unde hæc scribo vobis, qui præsentés adsunt in Dei gloriam, ut et vos, qui me una cum Polycarpo episcopo Smyrnæorum in omnibus recrearunt. Et cæteræ Ecclesiæ in honorem Jesu Christi vos salutant. Valete, Deo uniti spiritum possidentes inseparabilem, qui C est Jesus Christus.

Vetus interpres.

tur. carne et spiritu, fide et charitate, in Filio et Patre et Spiritu sancto, in principio et in fine, cum digne-decentissimo episcopo vestro, et digne complexa spirituali corona presbyterii vestri, et eorum qui secundum Deum diaconorum. Subjicimini episcopo et adinvicem, ut Jesus Christus Patri secundum carnem, et apostoli Christo et Patri et Spiritui; ut unio sit carnalis et spiritualis.

CAPUT XIV.

Sciens quoniam Deo pleni estis, compendiose deprecatus sum vos. Mementote mei in orationibus vestris, ut Deo fruatur; et (ejus quæ in Syria Ecclesiæ, unde non dignus sum vocari. Superindigeo enim unita vestra in Deo oratione et charitate) in dignificari eam quæ in Syria Ecclesiam per Ecclesiam vestram irrorari.

CAPUT XV.

Salutant vos Ephesii a Smyrna (unde et scribo vobis), præsentés in gloriam Dei, quemadmodum et vos: qui secundum omnia me quiescere fecerunt, simul cum Polycarpo episcopo Smyrnæorum. Sed et reliquæ Ecclesiæ in honore Jesu Christi salutant vos. Valete in concordia Dei, possidentes inseparabilem spiritum, qui est Jesus Christus.

ΤΡΑΛΛΙΑΝΟΙΣ (68)

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, ἡγαπημένη Θεῷ, Πατρὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἐκκλησίᾳ ἀγία, τῇ οὔσῃ ἐν Τράλλεσιν τῆς Ἀσίας, ἐκ λεκτῆ καὶ ἀξιοθέου, εἰρηνευ-

AD TRALLIANOS.

Ignatius, qui et Theophorus, dilectæ a Deo, Patre Jesu Christi. Ecclesiæ sanctæ, quæ est Trallibus Asiæ, electæ et Deo dignæ, pacem habenti in carne

(62) Ignatius Filium ante Patrem nominat (ut Apostolus II Cor. xiii, 13), quod Remy Ceillier (*Histoire générale*, t. I, p. 622) vetustissimæ antiquitatis signum putat. Cfr. Düsterdieck, I c p. 27.

(63) Subordinationem Dei Filii hic doceri contendit Münscher, *Lehrd. d. Dogmengesch.* I, p. 162. Contra Rothe, *Anf.*, p. 754, monet e verbis κατὰ σάρκα palam fieri, non τὸν Λόγον, sed humanam tantum Christi naturam ab Ignatio nostro Patri subordinari.

(64) I. e. unio externa et interna. Cfr. Ephes. iv, 4.

(65) S. Ignatius ad verba S. Apostoli (Rom. xv, 14) respexisse videtur.

(66) I. e. Ephesii, qui Smyrnam Epheso Ignatii causa venerunt.

(67) Cfr. Ign. ad Ephes. c, 3; ad Trall. c, 1.

(68) Epistola ad Trallianos in versione Syriaca, a Curetano typis evulgata, non exstat. Capita autem 4 et 5 epistolæ nostræ ab interprete Syriaco addita sunt ultimis verbis epistolæ S. Ignatii ad Romanos, quo fit, ut Curetonus hæc posteriori epistolæ capita illa ascribenda putet, epistolam ad Trallianos autem in dubium vocet. Sed multo verisimilius est, monachum illum Syriacum excerptis suis ex epistola ad Romanos desumptis in usum asceticum duo quoque perpulchra capita epistolæ ad Trallianos adjunxisse. Præterea duo hæc capita multo melius et acutius cum capite antecedenti epistolæ ad Trallianos, quam cum fine epistolæ ad Romanos cohærent.

et sanguine et passione Jesu Christi, spei nostræ, A
quando resurgemus ad eum; quam et saluto in
plenitudine in apostolico caractere, cuique plu-
rimam opto salutem.

ούτη ἐν σαρκί καὶ αἵματι [(69) καὶ] τῷ πάθει Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν ἐν τῇ εἰς αὐτὸν
 ἀναστάσει· ἦν καὶ ἀσπάζομαι ἐν τῷ (70) πλη-
 ρώματι, ἐν (71) ἀποσταλικῷ χαρακτῆρι, καὶ εὐ-
 χομαι πλεῖστα χαίρειν.

I. *Laus vestra per Polybium mihi innotuit.*

Constanter inculpatam et inseparabilem mentem
 cognovi vos habere, non usu solum, sed indole,
 quemadmodum id mihi episcopus vester Polybius
 indicavit, qui Smyrnæ adfuit per voluntatem Dei et
 Jesu Christi, quique mihi vinco in Jesu Christo
 ita congratulatus est, ut omnem multitudinem ves-
 tram in eo contemplatus sim. Excipiens enim per
 ipsum vestram, quæ secundum Deum est, bene-
 volentiam, vos ipsos, quos cognovi, imitatores Dei
 invenisse videbar.

Ἄμωμον διάνοιαν καὶ (72) ἀδᾶκριτον ἐν ὑπομονῇ
 ἔγνω ὑμᾶς ἔχοντας, (73) οὐ κατὰ χρῆσιν, ἀλλὰ κατὰ
 φύσιν, καθὼς ἐδήλωσέν μοι Πολύβιος, ὁ ἐπίσκοπος
 ὑμῶν, ὃς παρεγένετο θελήματι Θεοῦ καὶ Ἰησοῦ Χρι-
 τοῦ ἐν Σμύρνῃ, καὶ οὕτως μοι συνεχάρη δεδεμένῳ ἐν
 Ἰησοῦ Χριστῷ, ὥστε με τὸ πᾶν πλῆθος ὑμῶν ἐν
 αὐτῷ (74) θεωρεῖσθαι. Ἀποδεξάμενος οὖν τὴν κατὰ
 Θεὸν εὐνοίαν δι' αὐτοῦ, (75) ἔδοξα εὐρεῖν ὑμᾶς, ὡς
 ἔγνω, μιμητὰς ὄντας Θεοῦ.

II. *Estote subjecti episcopo, presbyteris et diaconis.*

Cum enim episcopo subjecti sitis ut Jesu Christo,
 videmini mihi, non secundum hominem, sed secun-
 dum Jesum Christum vivere, qui propter nos mor-
 tuus est, ut credentes in mortem ipsius mortem
 effugiatis. Necessarium itaque est, quemadmodum
 facitis, ut sine episcopo nihil agatis, sed et presby-
 terio subditi sitis, ut apostolis Jesu Christi, spei
 nostræ, in quo conversantes inveniamur. Oportet
 autem et diaconos, qui sunt diaconi mysteriorum
 Jesu Christi, omni modo omnibus placere. Non
 enim ciborum et potuum ministri sunt, sed Eccle-

Όταν γὰρ τῷ ἐπισκόπῳ ὑποτάσσεσθε ὡς Ἰησοῦ
 Χριστῷ, φαίνεσθέ μοι οὐ κατὰ (76) ἄνθρωπον ζῶντες,
 ἀλλὰ κατὰ Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν δι' (77) ἡμᾶς ἀπο-
 θανόντα, ἵνα πιστεύσαντες εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ
 τὸ ἀποθανεῖν ἐκφύγητε. Ἀναγκάσιον οὖν ἔστιν, ὥσπερ
 ποιεῖτε, ἄνευ τοῦ ἐπισκόπου μηδὲν πράσσειν ὑμᾶς,
 ἀλλ' (78) ὑποτάσσεσθαι καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ, ὡς
 τοῖς ἀποστόλοις Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν,
 ἐν ᾧ διαγόντες (79) εὐρεθησόμεθα. (80) Δεῖ δὲ καὶ
 τοὺς διακόνους, ὄντας (81) μυστηρίων Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ, κατὰ πάντα τρόπον πᾶσιν ἀρέσκειν. Οὐ γὰρ

Vetus interpres.

« Ignatius, qui et Theophorus, dilectæ Deo Patri Jesu Christi Ecclesiæ sanctæ, existenti in Trallesis Asiæ,
 electæ et Deo dignæ, pacem habenti in carne et sanguine et passione Jesu Christi, spei nostræ, in ea quæ
 in ipsum resurrectione: quam et saluto in plenitudine, in apostolico caractere, et oro plurimum gaudere.

CAPUT I.

Incoinquinatam mentem et inseparabilem in sustinentia cognovi vos habentes, non secundum usum,
 sed secundum naturam: quemadmodum ostendit mihi Polybius episcopus vester, qui advenit voluntate
 Dei et Jesu Christi, in Smyrna; et sic mihi congratulatus est vinco in Christo Jesu, ut ego omnem multi-
 tudinem vestram in ipso specularer. Recipiens igitur eam, quæ secundum Deum, æquanimitem per
 ipsum, gloriatus sum inveniens vos, ut cognovi, imitatores Dei.

CAPUT II.

Cum enim episcopo subjecti estis ut Jesu Christo, videmini mihi non secundum homines viventes, sed

(69) Inserere καί. Voss. Sensus: Quæ internam et
 cum Deo pacem obtinet adventu et passione
 Christi.

(70) I. e. cujus Ecclesiæ omnia saluto membra.
 SMITH.

(71) Ut hic sibi (episcopo), ita infra. c. 2. pre-
 sbyteris quoque Ecclesiæ Trallianæ auctoritatem
 quamdam apostolicam tribuit Ignatius. Jac. Rothe,
 Anf, p. 499. Alii, e. g. Smithius, apostolicam sa-
 lutationis formam intelligendam esse putant.

(72) Ἀδᾶκριτον Cfr, ep. Ignat. ad Ephes. c. 3.

(73) Sensus: Non solum in vitæ commercio talem
 mentem ostendere studetis; sed ea internæ vestræ
 naturæ propria est

(74) Ita Jac Ms θεωρεῖσθε. Vossius, θεωρεῖται.

(75) Ita Voss, et Jac. Ms. ἔδοξα εὐρεῖν. Vetus in-
 terpres legebat ἐδόξασα εὐρεῖν. vertens, gloriatus
 sum, inveniens vos, quod placuit Cotelario et Wo-
 chero.

(76) Ms, exhibet ANON, i. e. ἄνθρωπον, non
 ἀνθρώπινον, ut e Vossio libri plerique impressi. Jac.

(77) Fortasse I. ὑμᾶς cum vet. int., qui habet vos.

(78) Ita Smith. et Jac. Ms ὑποτάσσεσθε.

(79) Ita ms. Forte leg. εὐρεθησόμεθα. Male editi
 εὐρεθησόμεθα.

(80) Dicit, non debere esse quemquam, cui non
 placeant omnibus modis diaconi. Voss. Woche-
 rus in his verbis adhortationem ad diaconos videt:
Ipsi studeant omnibus placere, et sibi a criminibus
cavere. Male. Ignatius enim non de officiis clerico-
 rum erga populum, sed de officiis populi erga cle-
 rum loquitur.

(81) In codice ms. legitur μυστήριον, quod Arnd-
 tius interpretatur, *imago, similitudo.* Cum vero
 hæc vocabuli μυστήριον notio ab Ignatio certe ejus-
 que ætate aliena sit, cum Vossio aliisque legendum
 est μυστηρίων, quod etiam apud interpolatorem re-
 peritur. Cfr. Düsterdieck, l. c, p. 23. Beatus Pater
 respexisse videtur ad verba Apostoli I Tim. iii, 9 et
 I Cor. iv, 4. In priori editione et nos Arndtium se-
 culi sumus.

βρωμάτων καὶ ποτῶν εἰσιν διάκονοι, ἀλλ' Ἐκκλησίας A
 Θεοῦ ὑπηρεταί. Δέον οὖν αὐτοὺς φυλάσσεσθαι τὰ ἐγ-
 κλήματα ὡς πῦρ. sive Dei ministri Oportet igitur, ut sibi caveant a
 criminibus tanquam ab igne.

III. *Honorate diaconos, episcopum et presbyteros.*

Ὅμοίως πάντες ἐντρέπεσθωσαν τοὺς διακόνους
 ὡς (82) ἐντολὴν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν ἐπίσκοπον ὡς
 Ἰησοῦν Χριστόν, ὄντα Υἱὸν τοῦ Πατρὸς, τοὺς δὲ
 πρεσβυτέρους ὡς συνέδριον Θεοῦ, καὶ ὡς σύνδε-
 σμον ἀποστόλων. (83) Χωρὶς τούτων Ἐκκλησία οὐ
 καλεῖται. Περὶ ὧν πέπεισμαι ὑμᾶς οὕτως ἔχειν. Τὸ
 γὰρ ἐξεμπλάρεον τῆς ἀγάπης ὑμῶν ἔλαβον, καὶ ἔχω
 μεθ' (84) ἑαυτοῦ ἐν τῷ ἐπισκόπῳ ὑμῶν, οὗ αὐτὸ τὸ
 κατὰστημα μεγάλη μαθητεία, ἡ δὲ πραότης αὐτοῦ
 δυνάμις· ὃν λαγίζομαι καὶ τοὺς ἀθέους ἐντρέπεσθαι, B
 ἀγκυπώντας, ὡς οὐ φείδομαι (85) ἑαυτοῦ. (86) Πό-
 τερον δυνάμενος γράφειν ὑπὲρ τούτου, εἰς τοῦτο (87)
 ᾤκηθον, ἵνα ὧν κατὰκριτος ὡς ἀπόστολος ὑμῖν δια-
 τάσσωμαι ;

IV. *Humilitate et mansuetudine mihi opus est.*

(88-89) Πολλὰ φρονῶ ἐν Θεῷ· ἀλλ' ἐμαυτὸν μετρώ,
 ἵνα μὴ ἐν καυχῆσει ἀπόλωμαι. Νῦν γὰρ με δεῖ πλέον
 φοβεῖσθαι, καὶ μὴ προσέχειν τοῖς φουσιούσιν με. Οἱ
 γὰρ λέγοντές μοι μαστιγοῦσίν με. Ἀγκυπὼ μὲν γὰρ
 τὸ παθεῖν· ἀλλ' οὐκ οἶδα, εἰ ἀξίός εἰμι Ὁ γὰρ
 ζῆλος πολλοῖς μὲν οὐ φαίνεται, ἐμὲ δὲ πλέον πολεμεῖ.
 Χρηζῶ οὖν πραότητος, ἐν ἧ καταλύεται ὁ ἀρχὼν τοῦ
 αἰῶνος τούτου.

Cuncti similiter revereantur diaconos ut manda-
 tum Jesu Christi, et episcopum ut Jesum Christum
 Filium Patris, et presbyteros ut senatum Dei et
 concilium apostolorum. Sine his Ecclesia non vo-
 catur. De his vos ita sentire persuasum habeo.
 Exemplar enim charitatis vestrae accepi et mecum
 habeo in episcopo vestro : cujus ipse habitus ma-
 gna disciplina est, mansuetudo vero ejus potentia ;
 quem, ut existimo, et impii ipsi reverentur, quibus
 etiam placet, quod ego mihi non parciam. Num,
 cum hac de re scribere mihi licuerit, in tantam
 mei existimationem deveni, ut quamvis condem-
 natus, velut apostolus vobis praeciperem ?

Multa sapio in Deo ; sed mihi ipsi modum adhi-
 beo, ne gloriando peream. Nunc enim plus mihi
 timendum est, nec aures illis sunt praebenda, qui
 me inflant. Qui enim me laudant, flagellant me.
 Nam diligo quidem pati ; sed nescio, an dignus sim.
 Vehementia enim mea multis quidem non apparet
 me vero acrius impugnat. Opus itaque mihi man-
 C
 suetudine, qua princeps saeculi hujus destruitur.

Vetus interpres.

secundum Jesum Christum, propter vos mortuum ; ut credentes in mortem ipsius, mori effugiatis. Ne-
 cessarium igitur est, quemadmodum facitis, sine episcopo nihil operari vos ; sed subjici et presbyterio, ut
 apostolis Jesu Christi, spei nostrae ; in quo conversantes inveniamur. Oportet autem et diaconos, ministros
 existentes mysteriorum Jesu Christi, secundum omnem modum omnibus placere. Non enim ciborum et
 potuum sunt ministri ; sed Ecclesiae Dei ministri. Oportuum igitur vos observare accusationes ut ignem.

CAPUT III.

Similiter et omnes revereantur diaconos, ut mandatum Jesu Christi ; et episcopum, ut Jesum Christum
 existentem Filium Patris ; presbyteros autem, ut concilium Dei, et conjunctionem apostolorum. Sine his
 Ecclesia non vocatur : de quibus suadeo vos sic habere. Exemplarium enim Charitatis vestrae accepi, et
 habeo cum meipso in episcopo vestro ; cujus ipsa compositio magna est disciplinatio, mansuetudo autem
 ipsius potentia : quem existimo et impios revereri, diligentes quod non parco ipsum aliqualem ; potens
 scribere pro illo, in hoc existimer, ut existens condemnatus, velut apostolus vobis praecipiam ?

CAPUT IV.

Multa sapio in Deo ; sed meipsum mensuro, ut non in gloriatione perdar. Nunc enim me oportet plus
 timere, et non attendere inflantibus me Dicentes enim mihi, flagellant me. Diligo quidem enim pati ;
 sed non novi si dignus sum. Zelus enim multis quidem non apparet, me autem plus oppugnat. Indigeo
 igitur mansuetudine ; in qua dissolvitur princeps saeculi hujus.

(82) Ita ex vet. interpr. restituit Smithius, simi-
 liaque reperiuntur infra, c. 13, et ad Smyrn., c.
 8. Ms male habet: Τοὺς διακόνους ὡς Ἰησοῦν Χρι-
 στὸν, ὡς καὶ τὸν ἐπίσκοπον, ὄντα Υἱὸν τοῦ Πατρὸς
 κ. τ. λ.

(83) Sine episcopo, etc., nulla Ecclesia. Cfr.
 Rothe, *Anf.*, p. 466.

(84) Ita ms. Nemo nescit ἑαυτοῦ pro ἑμαυτοῦ et
 σεαυτοῦ in omnibus casibus tralatitium esse apud
 Graecos Jac. Vossius emendavit ἑμαυτοῦ.

(85) ἰ. η. ἑμαυτοῦ. Cfr. supra not. 84. Genitivum
 reposuit Arnclius Ms. ἑαυτοῦ. Sensus: *Pagani*
 quoque constantiam Christianorum, e. g. meam,
 laudant.

(86) Ita cum Arndtio (*Studien et Krit.* 1833), msti
 lectionem retinente, interpungendum et explican-

dum puto Arudtius vertit: « Welchen Bischof,
 achte ich, auch die Ungottlichen scheun, welche es
 gerne sehen, dass ich meiner nicht schone. Sollte
 ich, da ich hierüber schreiben konnte, es so gemeint
 haben, dass ich, ob schon ein Verurtheilter, als ein
 Apostel eue vorschreibe ? »

(87) In versione verbi ᾤκηθον non Arndtium, sed
 Pearsonum secutus sum.

(88-89) initium capitis quarti, quod in versione
 Syriaca epistolae ad Romanos adjuncta est arctis-
 simo aexu cohaeret cum fine capitis tertii. Sensus
 est: « Non in tantam mei existimationem deveni,
 ut vocis velut apostolus imperare veliam. Quamvis
 enim multa in Deo sapiam, tamen mihi ipsi mo-
 dum adhibeo, ne ipse gloriando peream. »

V. *Non sublimes doctrinas vobis tradam.*

Nunquid non possum cœlestia vobis scribere? At, ne parvulis vobis damnum inferam, meluo. Ac mihi ignoscite; ne, ista capere non valentes, strangulemini. Nam et ego non ideo, quod vincus sum et cœlestia intelligere possum, et locos angelorum, et cœtus constitutionesque principatum, visibilia et invisibilia. Etiam his prætermisissis adhuc discipulus sum; multa enim nobis desunt ne a Deo absimus.

VI. *Abstinetes a veneno hæreticorum.*

Obsecro itaque vos, non ego, sed charitas Jesu Christi, solo Christiano alimento uti, ab aliena autem herba abstinere, quæ est hæresis. Isti etiam venenis suis Jesum Christum miscent, loquentes, quæ fide sunt indigna; similes iis, qui mortiferum pharmacum cum vino mulso dant, quod qui ignorat, libenter, in voluptate noxia mortem accipit.

VII. *Custodite vos ab hæreticis.*

A talibus igitur vos custodite. Hoc autem fiet, si nec inflati nec avulsi fueritis a Deo Jesu Christo et episcopo et præceptis apostolorum. Qui intra altare est, mundus est [qui vero extra est, non est mundus]; hoc est, qui sine episcopo et presbyterio

A (90) Μή οὐ δύνῃμαι [(91) ὑμῖν] τὰ ἐπουράνια γράψαι (92) ἄλλὰ φοβούμαι, μὴ νεπίλοις οὖτιν ὑμῖν βλάβην παρῶ. Καὶ συγγνωμονεῖτέ μοι, μήποτε, οὐ δυνήθέντες χωρῆσαι, (93) στραγγαλωθῆτε. Καὶ γὰρ ἐγὼ, οὐ καθότι δέδεμαι, καὶ δυνάμενος [(94) νοεῖν] τὰ ἐπουράνια, καὶ τὰς (95) τοποθεσίας τὰς ἀγγελικὰς, καὶ τὰς συστάσεις τὰς ἀρχοντικὰς, ὁρατὰ τε καὶ ἀόρατα. (96) Παρὰ τοῦτο ἤδη καὶ μαθηθῆς εἰμι (97) πολλὰ γὰρ ἡμῖν λείπει, ἵνα Θεοῦ μὴ λειπώμεθα.

Παρακολῶ οὖν ὑμῶς οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ἡ ἀγάπη Ἰησοῦ Χριστοῦ, μόνῃ τῇ χριστιανῇ τροφῇ χρῆσθαι, ἀλλοτρίας δὲ (98) βουλήν ἀπέχεσθαι, ἧτις ἐστὶν αἵρεσις. Οἱ (99) καὶ τοῖς παρεμπλέκουσιν Ἰησοῦν Χριστόν, (1) καταξιοπιστευόμενοι ὡσπερ θανάσιμον φάρμακον δεδόντες μετὰ οἰνομέλιτος, ὅπερ ὁ ἀγνοῶν ἠδέως λαμβάνει, ἐν ἡδονῇ (2) κακῇ τὸ ἀποθανεῖν.

Φυλάττεσθε οὖν (3) τοὺς τοιοῦτους. Τοῦτο δὲ ἐστὶν ὑμῖν μὴ φουτιουμένοις, καὶ οὖσιν ἀχωριστοῖς Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ ἐπισκόπου, καὶ τῶν διαταγμάτων τῶν ἀποστόλων, Ὁ ἐντὸς θυσιαστηρίου ὢν καθαρὸς ἐστίν· [(4) ὁ δὲ ἐκτὸς ὢν οὐ καθαρὸς ἐστίν·]

Vetus interpres.

CAPUT V.

Nonne possum vobis supercœlestia scribere? Sed timeo ne parvulis existentibus vobis damnum apponam. Et condonate mihi, ne forte, non potentes capere, strangulemini. Etenim ego, non secundum quodcumque ligatus sum, sed potens scire cœlestia, et loci positiones angelicas, et constitutiones, principationes, visibiliaque et invisibilia. Præter hoc, jam et discipulus sum. Multa enim nobis deficiunt, ut Deo non deficiamus.

CAPUT VI.

Deprecor igitur vos (non ego, sed charitas Jesu Christi) solo Christiano alimento utamini; ab aliena autem herba recedite, quæ est hæresis, quæ et inquinatis implcat Jesum Christum: quemadmodum mortiferum pharmacum dantes cum vino mellito; quod qui ignorat, delectabiliter accipit, et in delectatione mala mori (sic).

CAPUT VII.

Observamini igitur a talibus. Hoc autem erit a vobis non inflatis, et existentibus inseparabilibus a Deo Jesu Christo, et episcopo, et ordinibus apostolorum. Qui intra altare est, mundus est; qui vero extra al-

(90) Cfr. quæ supra ad præmium epistolæ ad D Trallianos monuimus.

(91) Sic ex vet. int., ex Syro et ex interpolatore restituendum.

(92) Cfr. I Cor. iii, 1, 2.

(93) Ms. στραγγαλον θῆτε. JAC.

(94) Sic ex vet. int. Latino, ex Syro et ex interpolatore restituendum.

(95) I. e. officia et dignitates, ut ad Smyrn., c. 6: Τόπος μηδὲνα φουσιότω. Cfr. etiam ad Polyc., c. 1. PEARSON

(96) Sensus: Non solum arcana illa mihi ignota sunt, sed et in aliis rebus adhuc discipulus sum. Alii hunc locum aliter explicant, e. g. propter hoc jam et discipulus sum. Cor.

(97) Cfr. I Cor. xiii, 9. Versio Syriaca neque cum textu nostro, neque cum interpolatore concordat. Fragmentum vero Syriacum Severi Antiocheni cum Græco textu nostro accuratissime convenit. Cir. Cureton., l. c., pp. 40, 100.

(98) Cfr. ad Philad., c. 3.

(99) Sic ex vet. interprete et ex interpolatore restituit Vossius. Ms. Οἱ κερροὶ παρεμπλ; male. Οἱ καὶ ῥοπαροῖς. Cor. Οἱ μιανοί, ΣΜΙΤΗ. Οἱ καὶ αἵρετικοί. PEARSON. Simpliciter καὶ παρεμπλέκουσιν legit Joannes Damasc.

(1) Ms. καὶ ἀξίαν πιστευόμενοι. Sed ex Jo. Damasceno restituo καταξιοπιστευόμενοι. Est autem teste Scapula καταξιοπιστευόμενοι apud Suidam — dico adversus aliquem, quæ fide indigna sunt. Lectionem msti Colelerius interpretatur, ratione dignitatis (loci), quam obtinent, fidem adepti. Wocherus jure quodam iis creditur, quippe quæ fabulis suis vera quædam et egregia, Christianis nempe doctrinas admisceant

(2) Sic legit vet. int. et Jo. Damasc. Ms. κίκαϊ.

(3) Ita interpolator, et recte. GALL. Ms. τοῖς τοιοῦτοις.

(4) Hæc addenda sunt ex vet. int. et interpolatore. Voss.

τοῦτ' ἔστιν, ὁ χωρὶς ἐπισκόπου καὶ πρεσβυτερίου καὶ διακόνου πράττων τι, οὗτος οὐ καθαρὸς ἐστὶν τῆ συνειδήσει. **A** et diaconis quidpiam agit, is non est mundus in conscientia.

VIII. *Contra diaboli insidias muniamini mansuetudine, fide et charitate.*

Οὐκ ἐπεὶ ἔργων τοιοῦτόν τι ἐν ὑμῖν, ἀλλὰ προφυλάσσω ὑμᾶς ὄντας μου ἀγαπητοὺς, προορών τὰς ἐνέδρας τοῦ διαβόλου. Ὑμεῖς οὖν τὴν (5) πρυπάθειαν ἀλαλαβόντες ἀνακτίσασθε ἑαυτοὺς ἐν πίστει, (6) ἣ ἐστὶν σὰρξ τοῦ Κυρίου, καὶ ἐν ἀγάπῃ, ἣ ἐστὶν αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ. (7) Μηδεὶς ὑμῶν κατὰ τοῦ πλησίον [(8) τ.] ἐχέτω. Μὴ ἀφορμὰς δίδετε τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα μὴ δι' ὀλίγους ἀφρονᾶς τὸ ἐν Θεῷ πλῆθος βλασφημηται. Οὐκί γὰρ, δι' οὗ ἐπὶ ματαιότητι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τινὸν βλασφημεῖται.⁵

IX. *Nolite audire eos, qui sine Christo loquuntur. Historia Christi.*

(9) Κωφώθητε οὖν, ὅταν ὑμῖν χωρὶς Ἰησοῦ Χριστοῦ λαλῇ τις, (10) τοῦ ἐν γένους Δαβὶδ, τοῦ ἐκ Μαρίας, ὃς ἀληθῶς ἐγεννήθη, ἔφαγέν τε καὶ ἔπιεν, ἀληθῶς ἐδιώχθη ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, ἀληθῶς ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθανεν, βλεπόντων τῶν ἐπουρανίων (11) καὶ ἐπιγαιῶν καὶ ὑποχθονίων· ὃς καὶ ἀληθῶς ἠγέρθη ἀπὸ νεκρῶν, ἐγείραντος αὐτὸν τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, (12) ὡς καὶ κατὰ τὸ (13) ὁμοίωμα ἡμᾶς, τοὺς πιστεύοντας αὐτῷ, οὕτως ἐγερεῖ ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, (14) οὗ χωρὶς τὸ ἀληθινὸν ζῆν οὐκ ἔχομεν.

X. *Si Christus non vere passus est, frustra ego vincula fero.*

Εἰ δὲ, ὡς περ τινὲς, ἄθεοι ὄντες, ταυτέστιν ἄπιστοι, λέγουσιν, τὸ δοκεῖν πεπονθῆναι αὐτόν, αὐτοὶ ὄντες τὸ δοκεῖν, ἐγὼ τί δέδεμαι, τί δὲ εὐχομαι θηριομαχεῖσαι; Δωρεάν οὖν ἀποθνήσκω; (15) Ἄρα οὐ καταψεύδομαι τοῦ Κυρίου;

Non quod noverim tale quid inter vos, hæc scribo, sed præmunire volo vos, ut filios meos charissimos, prospiciens insidias diaboli. Vos itaque, mansuetudinem assumentes, regenerate vosmetipsos in fide, quæ est caro Domini, et in charitate, quæ est sanguis Jesu Christi. Nullus vestrum adversus proximum aliquid habeat. Ne ansam delis gentibus, ne propter paucos insipientes multitudo, quæ est in Deo, blasphemetur. *Væ enim ei per quem in vanitate nomen meum apud aliquos blasphematur.*

Oblurate igitur aures vestras, cum vobis quispiam loquitur sine Jesu Christo, qui ex genere Davidis, qui ex Maria, qui vere natus est, edit et bibit, vere persecutionem passus est sub Pontio Pilato vere crucifixus et mortuus est, videntibus cælestibus et terrestribus et subterraneis; qui et vere resurrexit a mortuis, resuscitante ipsum Patre ipsius, quemadmodum ad ejus similitudinem et nos, ei credentes, Pater ejus ita resuscitabit, in Jesu Christo, sine que veram vitam non habemus.

X. *Si Christus non vere passus est, frustra ego vincula fero.*

Si vero, ut quidam athei, hoc est, infideles, aiunt, eum secundum apparentiam esse passum, ipsi secundum apparentiam tantum existentes; ad quid ego vincetus sum, cur opto cum bestiis depugnare? Frustra itaque morior? Nonne ego falsa de Domino loquor?

Vetus interpres.

tare est, non mundus est, hoc est, qui sine episcopo et presbyterio et diacono operatur aliquid, iste non mundus est in conscientia.

CAPUT VIII.

Non quia cognovi tale quid in vobis; sed præservo vos, existentes meos dilectos, prævidens insidias diaboli. Vos igitur mansuetam patientiam resumentes, recreate vosmetipsos in fide, quod est caro Domini, et in charitate, quod est sanguis Jesu Christi. Nullus vestrum adversus proximam aliquid habeat. Non occasiones delis gentibus, ut non propter paucos insipientes ea quæ in Deo multitudo blasphemetur. *Væ enim, per quem in vanitate nomen meum in aliquibus blasphematur.*

CAPUT IX.

Obsurdescite igitur, quando vobis sine Jesu Christo loquitur quis; ex genere David, qui ex Maria, qui vere natus est, comedit et bibit; vere persecutionem passus est sub Pontio Pilato, vere crucifixus est et mortuus est, aspicientibus cælestibus et terrestribus et infernalibus: qui et vere resurrexit a mortuis, resuscitante ipsum Patre ipsius: qui et secundum similitudinem nos credentes ipsi sic resuscitabit Pater ipsius in Christo Jesu, sine quo verum vivere non habemus.

CAPUT X.

Si autem, quemadmodum quidam sine Deo existentes (hoc est, infideles) dicunt, secundum videri passum esse ipsum; ipsi existentes secundum videri, ego quid vincetus sum? quid autem et oro cum bestiis pugnare? Gratis igitur morior: ergo non reprehendor mendacii a Domino.

⁵ Isai. LII, 5.

(5) Ita ms. Male Smithius: Πραξαίαν εὐπάθειαν. **D** JAC.

(6) Ms. ὃς. Salvianus conjicit ἦ. Vossius, Cotelerius et alii: ὃ. Cfr. de fide et charitate ep. ad Ephes., c. 14; ad Smyrn., e. 6.

(7) Cfr. Matth. v, 23.

(8) T. addidi ex *Parall. Damasc. Rupef*

(9) Hæc laudat Theodoret. *Dial.* I, p. 51.

(10) Cfr. Ep. ad Smyrn., c. 1.

(11) Καὶ exstat in mto. JAC.

(12) Ita legendum esse monet Smithius, duce veteri interprete. Ms. κατὰ τὸ ὁμοίωμα, ὃς καὶ ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, κ. τ. λ.

(13) Cfr. I Cor. xv, 49.

(14) Cfr. Joan. III, 36; v, 40; xiv, 6; xx, 13.

(15) Sensus: Nonne ego falsa de Domino loquor, si illi, veram Christi mortem negantes, vera loquuntur? Mors mea ipsa falsæ doctrinæ est prædicatio. Si vero post ἄρα colon ponas, vertendum erit: *Profecto, non falsa loquor de Domino.*

XI. *Fugite mortiferas Docetarum plantationes.*

Fugite ergo malas propagines, quæ gignunt mortiferum fructum, quem si quis gustarit, statim moritur. Isti enim non sunt plantatio Patris. Si enim essent, apparerent utique rami crucis, et esset utique fructus illorum incorruptibilis. Per hanc crucem Christus in passione sua invitat vos, qui estis membra ejus. Non potest igitur caput seorsum nasci sine membris, unionem promittente Deo, qui est ipse.

XII. *Manete in unitate et charitate.*

Saluto vos e Smyrna, una cum Ecclesiis Dei, quæ mecum sunt, quæ in omnibus me recrearunt quoad corpus et spiritum. Vincula mea, quæ propter Jesum Christum fero, vos obsecrant: permanete in concordia vestra et oratione mutua. Decet enim singulos vestrum, et præcipue presbyteros, recreare episcopum, in honorem Patris, Jesu Christi et apostolorum. Opto, ut in charitate me audiatis, ne, hæc scribens, in testimonium contra vos sim. Sed et orate pro me, qui in Dei misericordia charitate vestra indigeo, ut dignus fiam sorte, quæ me morte appropinquante circumstat, ne reprobis inveniar.

XIII. *Valete, orate pro Ecclesia Syriæ, etc.*

Salutat vos charitas Smyrnæorum et Ephesiorum. Memores estote in omnibus orationibus vestris Ecclesiæ quæ est in Syria; de qua et non sum dignus qui dicar, qui sim eorum ultimus. Valete

Vetus interpres.

CAPUT XI.

Fugite ergo malas propagines, generantes fructum mortiferum; quem si gustet quis, statim moritur. Isti enim non sunt plantatio Patris. Si enim essent, apparerent utique rami crucis, et esset utique fructus illorum incorruptibilis: per quem, in passione ipsius, advocat vos, existentes membra ipsius. Non potest igitur caput nasci sine membris; Deo unionem repromittente, quod est ipse.

CAPUT XII.

Saluto vos a Smyrna, cum compræsentibus mihi Ecclesiis Dei: qui secundum omnia me quiescere fecerunt carne et spiritu. Deprecantur vos vincula mea, quæ pro Jesu Christo fero, petens Deo frui. Permanete in concordia vestra, et ea quæ cum adinvicem oratione. Decet enim vos singulos, præcipue et presbyteros, refrigerare episcopum, in honorem Patris, Jesu Christi, et apostolorum. Oro vos in charitate audire me, ut non in testimonium sim in vobis scribens. Sed et pro me orate ea, quæ a vobis, charitate indigente in misericordia Dei, ad dignificari [in] hæreditate, qua conor potiri, ut non reprobis inveniar.

CAPUT XIII.

Salutat vos charitas Smyrnæorum et Ephesiorum. Mementote in orationibus vestris ejus quæ in Syria Ecclesiæ; unde non dignus sum dici, existens extremus illorum. Valete in Jesu Christo, subjecti episcopo, ut Dei mandato, similiter et presbyterio. Et singuli adinvicem diligite in impartibili corde. Castificate

(16) Cfr. Matth. xv, 13.

(17) Ita ms., testimonium doctrinæ de divinitate Christi exhibens. Vet. interpres, *quod*; sed non est, quod cum Vossio mutemus δ, vel cum Aldrichio η.

(18) Ita recte habent interpolator et vet. interpres. Ms., μου.

(19) Melius α, sed non est mutandum. Ignatius enim ad missos Ecclesiarum illarum advertit. Vetus

Α Φεύγετε οὖν τὰς κακὰς παραφυάδας, τὰς γεννώσας καρπὸν θανατηφόρον, οὗ ἐὰν γεύσῃται τις, παρ' αὐτὰ ἀποθνήσκει. Οὗτοι γὰρ οὐκ εἰσὶν (16) φυτεῖα Πατρὸς. Εἰ γὰρ ἦσαν, ἐφαίνοντο ἂν κλάδοι τοῦ σταυροῦ, καὶ ἦν ἂν ὁ καρπὸς αὐτῶν ἀφθαρτος· δι' οὗ ἐν τῷ πάθει αὐτοῦ προσκαλεῖται ὑμᾶς, ὄντας μέλη αὐτοῦ. Οὐ δύναται οὖν κεφαλὴ χωρὶς γεννηθῆναι ἄνευ μελῶν, τοῦ Θεοῦ ἔνωσιν ἐπαγγελλομένου (17), ὃς ἐστὶν αὐτός.

Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἀπὸ Σμύρνης, ἅμα ταῖς συμπαρούσαις (18) μοί· Ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ, (19) οἱ κατὰ πάντα με ἀνέπαυσαν σαρκί τε καὶ πνεύματι. Παρακαλεῖ ὑμᾶς τὰ δεσμά μου (20) ἃ ἕνεκεν Ἰησοῦ Χριστοῦ περιφέρω, αἰτούμενος Θεοῦ ἐπιτυχεῖν· διαμένετε ἐν τῇ ὁμονοίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ μετ' ἀλλήλων προσευγῇ. Πρέπει γὰρ ὑμῖν τοῖς καθ' ἕνα, (21) ἐξαιρέτως καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, ἀναψύχειν τὸν ἐπίσκοπον εἰς τιμὴν Πατρὸς, Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων. Εὐχόμεθα ὑμᾶς ἐν ἀγάπῃ ἀκοῦσαι μου, ἵνα μὴ εἰς (22) μαρτύριον ᾧ ἐν ὑμῖν γράψας. Καὶ περὶ ἐμοῦ δεῖ προσεύχεσθε, τῆς ἀφ' ὑμῶν ἀγάπης χρῆζοντος ἐν τῷ ἔλεει τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι με τοῦ κλήρου, οὗ (23) περικείμεθα ἐπιτυχεῖν, ἵνα μὴ ἀδόκιμος εὐρεθῶ.

С Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη Σμυρναίων καὶ Ἐφεσίων. Μνημονεύετε ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑμῶν τῆς ἐν Συρίᾳ Ἐκκλησίας· ὅθεν καὶ οὐκ ἄξιός εἰμι λέγεσθαι, ὧν ἔσχατος ἐκείνων. Ἐρώσθε ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ,

D interpres, *qui*.

(20) Cfr. Ephes. vi, 20; Coloss. iv, 3.

(21) Legendum videtur καὶ ἐξοιρέτως. JAC.

(22) Cfr. Ep. ad Philad., c. 6.

(23) Ita ms. Nonnulli mutarunt. Vedelius legit παράκειμαι, i. e. *propinquus* — *sum quam propediem consequar*; Smithius, ὑπόκειμαι, *cui subjaceo*, JAC.

ὑποτασσόμενοι τῷ ἐπισκόπῳ ὡς (24) τῇ ἐντολῇ, ὁμοίως καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ οἱ καθ' ἄνδρα ἀλλήλους ἀγαπᾶτε ἐν ἀμνηστῶ καρδίᾳ. (25) Ἀγνίζονται (26) ὑμῶν τὸ ἐμὸν πνεῦμα, οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ὅταν Θεοῦ ἐπιτύχω. Ἔτι γὰρ ὑπὸ κίνδυνόν εἰμι, ἀλλὰ πιστός ὁ Πατήρ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, πληρῶσαι μου τὴν αἴτησιν καὶ ὑμῶν ἐν ᾧ εὐρεθείητε ἅμωμοι.

A in Jesu Christo, subjecti episcopo ut Dei præcepto, et similiter presbyterio. Ac singillatim omnes alter alterum diligite corde indivulso. Lustrari a vobis debetur spiritus meus, non solum nunc, sed et quando Deum naclus fuero. Adhuc enim in periculo versor; sed fidelis est Pater in Jesu Christo, ut impleat petitionem meam et vestram; in quo opto ut inveniamini sine macula.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ (27)

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, τῇ ἡλετημένῃ ἐν μεγαλειότητι Πατρὸς ὑψίστου (28) καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μόνου Υἱοῦ αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ ἡγαπημένῃ καὶ πεσσωτισμένῃ ἐν θελήματι τοῦ θελήσαντος τὰ πάντα, ἃ ἔστιν κατὰ ἀγάπην Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἧτις καὶ προκάζεται ἐν (29) τόπῳ χωρίου Ῥωμαίων, ἀξιόθεος, ἀξιοπροσπής, ἀξιωμακάριστος, ἀξιέπαινος, ἀξιεπίτευκτος, ἀξίαγνος καὶ (30) προκαθημένη τῆς ἀγάπης, (31) χριστωνύμος, πατριώνυμος, ἣν καὶ ἀσπάζομαι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ Πατρὸς κατὰ σάρκα καὶ πνεῦμα ἡνωμένοις πάσῃ ἐντολῇ αὐτοῦ, πεπληρωμένοις χάριτος Θεοῦ ἀδιακρίτως, καὶ (32) ἀποδουλισμένοις ἀπὸ παντὸς ἀλλοτρίου χρώματος, πλεῖστα ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἁμώμως χαίρειν.

B

I. Spero vos vinctus videre.

(33) Ἐπευξάμενος Θεῷ ἐπέτυχον ἰδεῖν ὑμῶν τὰ ἀξιόθεα πρόσωπα, ὡς καὶ πλεόν ἤτορμήν λαβεῖν δεδεμένος [(34) γὰρ] ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐλπίζω ὑμᾶς ἀσπάζεσθαι, ἐάν περ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἢ τοῦ ἀξιοθῆναι με εἰς τέλος εἶναι. Ἡ μὲν γὰρ ἀρχὴ εὐ-

« Ignatius, qui et Theophorus, Ecclesiæ misericordiam consecutæ in magnificentia Patris altissimi et Jesu Christi, Filii ejus unici; Ecclesiæ dilectæ et illuminatæ voluntate ejus, qui vult omnia quæ sunt secundum charitatem Jesu Christi, Dei nostri; quæ etiam præsidet in loco regionis Romanorum, digna Deo, digna decore, digna quæ beata prædicetur, digna laude, digna quæ voli compos fiat, digne casta, universo cætui charitatis præsidens, Christi et Patris nomine insignita, quam et saluto in nomine Jesu Christi, Filii Patris; iis qui secundum carnem et spiritum cuius ipsius præcepto sunt adunati, gratia Dei indivisim repleti et ab omni alieno colore sunt expurgati, plurimam in Jesu Christo, Deo nostro, et intaminatim opto salutem ».

Deum precatus impetravi ut Deo dignos vultus vestros cernerem, et plus, quam petebam, acciperem; vinctus enim in Jesu Christo vos salutare spero, siquidem voluntas Dei sit, ut dignus habear qui ad finem perveniam. Recte enim dispositum

Vetus interpres.

vestrum meum spiritum, non solum nunc, sed et quando utique Deo fruar. Adhuc enim sub periculo sum; sed fidelis Pater in Jesu Christo, implere petitionem meam et vestram; in quo inveniamini incoinquinati.

« Ignatius, qui et Theophorus, habenti propitiationem magnitudine Patris altissimi, et Jesu Christi solius Filii ipsius, Ecclesiæ dilectæ et illuminatæ in voluntate volentis omnia, quæ sunt secundum dilectionem Jesu Christi Dei nostri (quæ et præside), in loco chori Romanorum, digna Deo, digna decore, digna beatitudine, digna laude, digne ordinata, digne casta, et præsidens in charitate, Christi habens legem, Patris nomen; quam et saluto in nomine Jesu Christi Filii Patris), secundum carnem et spiritum unitis in omni mandato ipsius, impletis gratia Dei indivisim, et abstractis ab omni alieno colore; plurimum in Domino Jesu Christo Deo nostro immaculate gaudere. »

CAPUT I.

Deprecans Deum attingi videre vestras dignas visione facies; ut et amplius petebam accipere. Ligatus enim in Christo Jesu, spero vos salutare, siquidem voluntas sit, ut dignificer in finem esse. Principium quidem enim bene dispensatum est: siquidem gratia (mea) poliar, ad hæreditatem meam sine impedi-

(24) Cfr. ad Magn., c. 2; ad Trall., c. 3.

(25) Ita Cotelerius et alii. Ms., ἀγνίζετε. Voss., ἄγνισμα. Woch. ἀγνίζετε ὑμεῖς. ARNDT. Ἀγνίζονται. = spiritus meus pro vobis se hostium præbet.

(26) Adde ὑφ'. Cfr. Ign. ad Ephes., c. 8, not. 56.

(27) Syriaca epistolæ hujus ad Romanos versio in monasterio Ægyptiaco nuper detecta et a Guilielmo Cureton typis vulgata una cum Syriacia quibusdam hujus epistolæ fragmentis, non æque magis omissionibus laborat, ac illæ fuerant, quas in versione epistolæ ad Ephesios conspeximus.

(28) Καὶ — αὐτοῦ et ἡγαπημένη, — τοῦ Θεοῦ ὑμῶν apud Syrum non legitur.

(29) I. e. in ipsa urbe Roma cum suburbiis. PEARS. Hanc explicationem Smithius recipiens monet, non opus esse, ut illa ad regiones suburbicarias referatur, quod suave aliquorum insomnium est; hoc enim esset, res diversorum sæculorum contra fidem historiæ commiscere JAC.

D (30) I. e. præsidens universo cætui Christianorum. Simili modo Antiochia προκαθημένη τῆς ἀνατολῆς vocatur apud Joan. Antioch. ed. Oxon. 1691, p. 278. Cfr. Pearsonum et Jacobsonum. Alii Ignatium liberalitatem Romanorum erga fratres laudare putant, quemadmodum et Dionysius Corinth. eam laudavit (Euseb., Hist. eccl., iv, 23). Cfr. Rothe, Anfange d. Christl. Kirche., p. 456.

(31) Syrus legit χριστόνομος, eique favet vetus interpres Latinus, reddens: *Christe habens legem*. Sed meliorem esse lectionem codicis Colbertini, sequens verbum πατριώνυμος ostendit, ut Jacobsonus monuit. Πατριώνυμος . . χρώματος et ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ . . χάρειν non exstat apud Syrum.

(32) Cfr. Ign. ad Philad., c. 3.

(33) Ita Smith et Jac. cum utroque interprete. Ms. ἐπεὶ εὐξάμενος, male.

(34) Γὰρ ex utroque interprete restituendum est. SMITH.

est principium, si gratiam consequar, sortem meam sine impedimento accipiendi. Timeo enim vestram charitatem, ne ea mihi noceat. Vobis enim facile est, quod vultis facere; mihi vero difficile est Deo potiri, si vos mihi parcere studetis.

II. Nolite me martyrio eripere.

Nolo enim vobis tanquam hominibus placere, sed Deo placere, quemadmodum et vos ei placetis. Nec enim ego unquam tale tempus Deo potiendi attingam; nec vos, si silueritis, meliori operi inscribi poteris. Si enim de me silueritis, ego Dei fiam; i autem carnem meam amaveritis, denuo mihi erit urrendum. Nolite plus mihi præbere, quam ut immoler Deo, dum adhuc altare paratum est; ut in charitate chorus effecti canatis Patri in Christo Jesu, quod Deus episcopum Syriæ dignum iudicaverit, qui ab Oriente in Occidentem accessitus inveniretur. Bonum est, a mundo occidere ad Deum, ut in ipso oriar.

III. Rogate potius Deum, ut ad martyrium mihi vires suppeditet.

Nulli unquam invidistis; alios docuistis. Ego vero illa quoque firma esse volo, quæ docetis et præcipitis. Vires tantum mihi et internas et externas petite, ut non solum loquar, sed et velim; ut non solum dicar Christianus, sed et inveniar. Si enim inventus fuero, etiam dici potero Christianus, et tunc fidelis esse valebo, cum mundo amplius

οικονόμητός ἐστιν, (35) ἐάν περ χάριτος ἐπιτύχω, εἰς τὸ τὸ κληρὸν μου ἀνεμποδίστων ἀπολαβεῖν. (36) Φοβούμαι γὰρ τὴν ὁμῶν ἀγάπην, μὴ αὐτὴ με ἀδικήσῃ. Ὑμῖν γὰρ εὐχερές ἐστιν, ὃ θέλετε ποιῆσαι· ἐμοὶ δὲ δύσκολόν ἐστι τοῦ Θεοῦ ἐπιτυχεῖν, ἐάνπερ ὑμεῖς (37) φείσησθέ μου.

(38) Οὐ γὰρ θέλω ὑμῖν ἀνθρωπαρεσκῆσαι, ἀλλὰ Θεῷ ἀρέσαι, ὡσπερ καὶ ἀρέσκετε. Οὐ γὰρ ἐγὼ ποτε ἔξω καιρὸν τοιοῦτον Θεοῦ ἐπιτυχεῖν· οὔτε ὑμεῖς, ἐάν σιωπήσητε, κρείττονι ἔργῳ ἔχετε ἐπιγραφῆναι. Ἐάν γὰρ σιωπήσητε (39) ἀπ' ἐμοῦ, (40) ἐγὼ γενήσομαι Θεοῦ· ἐάν δὲ ἐρασθῆτε τῆς σαρκὸς μου, πάλιν ἔσομαι (41) τρέχων. Πλέον μοι μὴ παράσχησθε τοῦ (42) σπονδισθῆναι Θεῷ, ὡς ἐτι θυσιαστήριον ἔτοιμόν ἐστιν. Ἴνα ἐν ἀγάπῃ χορὸς γενόμενοι ᾄσητε τῷ Πατρὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, (43) ὅτι τὸν ἐπίσκοπον Συρίας ὁ Θεὸς κατηξίωσεν εὐρεθῆναι εἰς δύσιν ἀπὸ ἀνατολῆς (44) μετακεμψάμενος. Καλὸν τὸ δύναι ἀπὸ κόσμου πρὸς Θεὸν, ἵνα εἰς αὐτὸν ἀνατείλω.

Οὐδέποτε (45) ἐδασκάνατέ οὐδένα· ἄλλους ἐδιδάξατε· (46) Ἐγὼ δὲ θέλω, ἵνα κάκεινα βέβαια ἦ, ἃ (47) μαθητεύοντες ἐντέλλεσθε. Μόνον μοι δύναμιν αἰτεῖσθε ἔπωθέν τε καὶ ἔξωθεν, ἵνα μὴ μόνον λέγω, ἀλλὰ καὶ θέλω, ἵνα μὴ μόνον λέγωμαι Χριστιανός, ἀλλὰ καὶ εὐρεθῶ. Ἐάν γὰρ (40) καὶ εὐρεθῶ, καὶ λέγεσθαι δύναμαι, καὶ τότε πιστός εἶναι, ὅταν κόσμῳ μὴ φαίνω-

Vetus interpres.

mento lucrari. Timeo charitatem vestram, ne ipsa me lædat. Vobis enim facile est, quod vultis facere; mihi autem difficile est Deo potiri; siquidem vos non parcitis mihi.

CAPUT II.

Non enim volo vos hominibus placere, sed Deo placere, quemadmodum et placetis. Neque enim ego habeo aliquando tempus tale Deo potiendi; neque vos, si taceatis, meliori operi habetis inscribi. Si enim taceatis a me, ego ero Dei; si autem desideretis carnem meam, rursus factus sum vox. Plus autem mihi non tribuetis, quam sacrificari Deo, dum adhuc sacrificatorium paratum est, ut in charitate chorus effecti cantetis Patri in Jesu Christo, quoniam episcopum Syriæ dignificavit Deus inveniri, in Occidentem ab Oriente transmittens. Bonum occidere a mundo in Deum, ut in ipso oriar.

CAPUT III.

Nunquam invidistis in aliquo; alios edocuistis. Ego autem volo, ut et illa firma sint, quæ docentes præcepistis. Solum mihi potentiam petatis ab intra et ab extra, ut non solum dicam, sed et velim; non ut solum dicar Christianus, sed et inveniar. Si enim inveniar, ut dici possam; et tunc fidelis esse, quando utique mundo non appareo. Nihil apparentia bonum est. Deus enim noster Jesus Christus in Patre exsi-

(35) Syrus, qui hoc caput habet, legisse videtur: Ἐάνπερ ἐπιτύχω τὸν κληρὸν μου εἰς πέρας ἀνεμποδίστως ἀπολαβεῖν.

(36) Ignatius verebatur ne Romani, vel precibus ad Deum et homines, vel pecunia, aut per vim eum a supplicio eximerent. Cor.

(37) I. e. si vos impedimento mihi estis conatu vestro, me liberandi. Interpolator et versio antiqua, ab Usserio edita, nec non Syrus male exhibent μὴ ante φείσεσθε.

(38) Initium capitis secundi Οὐ γὰρ θέλω . . ἀρέσκετε deest in Syro.

(39) I. q. περὶ ἐμοῦ. SMITH.

(40) Syrus legit: Ἐσομαι λόγος Θεοῦ, quod sensu caret.

(41) Syrus et vetus interpres Latinus legerunt ἔσομαι ἡχώ, factus sum vox, ut interpres reddit.

Multo præferenda est lectio Græci textus. Sensus est: Denuo mihi erit currendum in hoc studio vitæ, cuius metam pene attigi. Cfr. I Cor. ix, 24.

(42) Cfr. II Tim. iv, 6.

(43) Syrus legisse videtur: ὅτι τὸν ἐπίσκοπον κατηξίωσεν τοῦ Θεοῦ εὐρεθῆναι.

(44) Aut medium pro passivo positum putes, aut veritas: Quod Deus episcopum Syriæ inveniri dignatus est, ab Oriente in Occidentem eum arcessens.

(45) I. e. nulli invidistis gloriam, pro Christo moriendi. SMITH.

(46) Ἐγὼ — ἐντέλλεσθε deest in Syro.

(47) I. e. Exemplum et adhortatio, quibus alios ad martyrium subeundum animare soliti fuistis. SMITH.

(48) Particula καί, nec a vetere interprete, nec a Syro agnita, delenda est.

μαί. Οὐδέν φαινόμενον (49) αἰώνιον. (50) Τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα · τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια ἔσονται. Ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν Πατρὶ ὢν μᾶλλον (51) φαίνεται. (52) Οὐ σιωπῆς μόνον τὸ ἔργον, ἀλλὰ μεγέθους ἐστὶν ὁ Χριστιανισμὸς.

IV. *Sinite me ferarum dentibus moli, ut panis Christi inveniar.*

(53) Ἐγὼ γράφω ταῖς Ἐκκλησίαις, καὶ ἐντέλλομαι πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἐγὼ ἕκων ὑπὲρ Θεοῦ ἀποθνήσκω, ἵνα ὑμεῖς μὴ κηλύσητε. Παρακαλῶ ὑμᾶς, μὴ εὐνοία ἄκαιρος γένησθέ μοι. Ἄφετέ με θηρίων εἶναι βορᾶν, δι' ὧν ἐνεστὶν Θεοῦ ἐπιτυχεῖν. (54) Σίτος εἰμι Θεοῦ, καὶ δι' ἀδόντων θηρίων ἀλήθωμαι, ἵνα καθαρὸς ἄρτος εὑρεθῶ τοῦ Χριστοῦ. Μᾶλλον κνλακεύσατε τὰ θηρία, ἵνα μοι τάφος γένωνται, καὶ μηδὲν καταλίπωσι τοῦ σώματός μου, ἵνα μὴ κοιμηθῆς βαρὺς τινι γένωμαι. Τότε ἔσομαι μαθητὴς ἀληθῶς τοῦ Χριστοῦ, ὅτε οὐδὲ τὸ σῶμά μου ὁ κόσμος ὄψεται. Αἰτανεύσατε τὸν Χριστὸν ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα διὰ τῶν (55) ὀργάνων τούτων θυσία εὑρεθῶ. Οὐχ ὡς (56) Πέτρος καὶ Παῦλος διατάσσομαι ὑμῖν. Ἐκεῖνοι ἀπόστολοι, ἐγὼ κατάκριτος· ἐκεῖνοι (57) ἐλεύθεροι, ἐγὼ δὲ μέχρι νῦν δοῦλος. Ἄλλ' ἵνα πάθω, (58) ἀπελεύθερος Ἰησοῦ, καὶ ἀναστήσομαι ἐν αὐτῷ ἐλεύθερος. Νῦν μανθάνω δεδεμένος μηδὲν ἐπιθυμεῖν (59) κοσμικὸν ἢ μάταιον.

V. *Mori cupio.*

(60) Ἀπὸ Συρίας μέχρι Ῥώμης (61) θηριομαχῶ, διὰ γῆς καὶ θαλάσσης, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, δεδεμένος

A non apparebo. Nihil, quod apparet, æternum est. « Quæ enim videntur, temporalia sunt ; quæ vero non videntur, æterna sunt. » Namque ipse Deus noster Jesus Christus, iterum in Patre existens, magis manifestatur. Non silentii tantum, sed magnitudinis opus est Christianismus.

Ego Ecclesiis scribo, omnibusque mando, quod lubens pro Deo moriar, siquidem vos me non impediat. Obsecro vos, ne intempestivam mihi benevolentiam exhibeatis. Sinite me ferarum cibum esse, per quas Deum consequi licet. Frumentum sum Dei, et per ferarum dentes molar, ut purus panis Christi inveniar. Feris potius blandimini, ut mihi sepulcrum fiant, nihilque mei corporis relinquant ; ne postquam obdormiero, gravis alicui fiam. Tunc vere Christi discipulus ero, cum neque corpus meum mundus videbit. Christum pro me supplicate, ut per hæc instrumenta hostia inveniar. Non ut Petrus et Paulus vobis præcipio. Illi apostoli, ego condemnatus ; illi liberi, ego usque nunc servus. Sed si patiar, libertus Jesu ero, et in ipso resurgam liber. Nunc vinctus disco nihil mundanum vel vanum concupiscere.

A Syria Romam usque cum bestiis pugno, terra marique, noctu et interdiu, alligatus ad decem

Vetus interpres.

stems magis apparet. Non suasionis opus, sed magnitudinis est Christianus ; quando utique oditur a mundo.

CAPUT IV.

Scribendo Ecclesiis, et præcipio omnibus, quoniam volens pro Deo morior ; siquidem vos non prohibeatis. Deprecor vos, non concordia intempestiva fiat mihi. Dimittite me bestiarum esse cibum : per quas est Deo potiri. Frumentum sum Dei, et per dentes bestiarum molar, ut mundus panis inveniar Christi. Magis blandite bestiis, ut mihi sepulcrum fiant, et nihil derelinquant eorum quæ corporis mei ; ut non dormiens gravis alicui inveniar. Tunc ero discipulus verus Jesu Christi, quando neque corpus meum mundus videbit. Orate Christum pro me, ut per organa ista Dei sacrificium inveniar. Non ut Petrus et Paulus præcipio vobis. Illi apostoli, ego condemnatus ; illi liberi, ego usque nunc servus. Sed si patiar, manumissus fiam Jesu Christi, ut resurgam liber. Et nunc disco vinctus, nihil concupiscere.

CAPUT V.

A Syria usque Romam cum bestiis pugna, per terram et per mare, nocte et die ; vinctus decem leopardum II Cor. iv, 18.

(49) Vetus interpres et Syrus simulque fragmentum Syriacum (apud Curetonum) legebant ἀγαθόν, quod restituendum esse puto.

(50) Hæc verba, e sacra Scriptura desumpta, nec a veteri interprete Latino, nec a Syro, nec a fragmento Syriaco agita sunt.

(51) I. e. magis glorificatur.

(52) Sensus : *Christus post ascensionem suam magis glorificatur* : Christiani enim non solum in silentio vitam degunt, sed magnificis quoque factis splendent, iis Christum laudantes. — Duce veteri interprete Smithius et Ruchatus locum ita refingunt : Οὐ πεισμονῆς τὸ ἔργον· ἀλλὰ μεγέθους ἐστὶν ὁ Χριστιανισμὸς, μάλιστα ὅταν μισῆται ἀπὸ κόσμου. Bene vetus int. : « Non suasionis opus, sed magnitudinis est Christianus, quando utique oditur a mundo. » Cum interprete Latino concordat Syrus, qui legit πεισμονῆς, simulque posteriora verba : *Quando [utique] oditur a mundo (= μάλιστα ὅταν, κ. τ. λ.),*

A quæ in codice Græco non exstant, agnoscit.

(53) Caput quartum pene integrum etiam apud Syrum legitur.

(54) Hunc locum præstantissimum laudat Irenæus Adv. hæc, v. 28. (Euseb., H. e., III, 36.)

(55) I. e. *dentes ferarum*. RUCHAT.

(56) Horum meminit, quippe qui ex sanctis apostolis soli Christianis Romanis interfuerint. JAC.

(57) I. e. *liberi ab infirmitate humana*. RUCHAT.

(58) Cfr. I. Cor. VII, 22.

(59) Κοσμικὸν ἢ μάταιον. Hæc verba, nec a veteri interprete, nec a Syro agnita, dilenda videntur.

(60) Citatur integrum hoc caput ab Eusebio. II. e., III, 36, et Hieron., *Catal.*, c. 16. Exstat etiam illud pene integrum apud Syrum.

(61) Cfr. I Cor. xv, 32, ubi quoque ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ de certatione cum hominibus belluinis explicandum est. JAC.

leopardos, quæ est militum turma; qui etiam beneficio accepto pejores sunt. Illorum autem injuriis magis erudior, *sed propter hoc non justificatus sum*. Utinam fruar bestiis mihi præparatis, quas et opto mihi promptas inveniri; quibus et blandiar, ut cito me devorent, non ut quosdam veritæ non tetigerunt. Si autem illæ repugnantes noluerint, ego eas vi impellam. Veniam mihi date; quid mihi prosit, ego novi. Nunc incipio discipulus esse. Nemo visibilium et invisibilium mihi invideat, ut Jesum Christum assequar. Ignis et crux, ferarum catervæ lacerationes, distractiones, disjunctiones ossium, concisio membrorum, totius corporis contusiones dira diaboli tormenta in me veniant; solummodo ut Jesum Christum consequar.

VI. Morte mea veram vitam assequar.

Nihil mihi poterunt mundi voluptates, neque hujus sæculi regna. Præstat mihi in Jesu Christo mori, quam finibus terræ imperare. *Quid enim prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur?* Illum quæro qui pro nobis mortuus est; illum volo, qui propter nos resurrexit. Hoc mihi lucrum impendat. Ignoscite mihi fratres! Ne me vivere impediatis; ne velitis me mori; me Dei esse cupientem mundo ne tradatis. Sinite me purum lumen percipere ubi illuc advenero, homo Dei ero. Concedite mihi imi-

A δέκα (62) λεοπαρδοῖς ὃ ἐστὶ στρατιωτῶν τάγμα· οἱ καὶ (63) εὐεργετούμενοι χεῖρους γίνονται. Ἐν δὲ τοῖς ἀδικήμασιν αὐτῶν μᾶλλον μαθητεύομαι, ἀλλ' οὐ παρά τοῦτο δεδικαίωμα⁹. (64) Ὀναίμην τῶν θηρίων τῶν ἐμοὶ ἡτοιμασμένων, καὶ εὐχρημαί εἰσιμαί μοι εὐρεθῆναι· ἅ καὶ κολακεύσω, συντόμως με καταφαγεῖν, οὐχ ὡσπερ τινῶν δειλαινόμενα οὐχ ἤψαντο. Κἂν αὐτὰ δὲ ἄκοντα μὴ θελήσῃ, ἐγὼ προσδιάσομαι. Συγγνώμην μοι ἔχετε· τί μοι συμφέρει, ἐγὼ γινώσκω. (65) Νῦν ἄρχομαι μαθητῆς εἶναι. Μηδὲν με ζηλώσῃ τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων, ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτύχω. Πῦρ καὶ σταυρὸς, θηρίων τε συστάσεις, (66) ἀνατομαί, διαιρέσεις, σκορπισμοὶ ὀστέων, συγκοπὴ μελῶν, ἀλγισμοὶ ὅλου τοῦ σώματος, κακαὶ κολάσεις τοῦ διαβόλου ἐπ' ἐμὲ ἐρχεσθῶσαν, μόνον ἵνα

B Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτύχω.

dis, quod est militaris ordo: qui et beneficiati deteriores fiunt. In injustificationibus autem ipsorum magis erudior; *sed non propter hoc justificatus sum*. Sortiar bestiis mihi esse paratis; et oro promptas mihi inveniri: quibus et blandiar cito me devorate; non quemadmodum quosdam timentes non tetigerunt. Sed et, si ipse volentem non velint, ego vim faciam. Veniam mihi habete; quid mihi confert, ego cognosco. Nunc incipio discipulus esse; nihil me zelare visibilium et invisibilium, ut Jesu Christo fruar. Ignis et crux, bestiarumque congregationes, dispersiones ossium, concisio membrorum, molitiones totius corporis, male punitiones diaboli in me veniant; solum ut Jesu Christo fruar.

Vetus interpres.

CAPUT VI.

Nihil mihi proderunt termini mundi, neque regna sæculi hujus. Bonum mihi mori propter Jesum Chri-

⁸ I Cor. iv, 4. ⁹ Matt. xvi, 26.

(62) Voce λεόπαρδος affenderunt Basnagius, Baurius et alii vocabulum illud ante Constantini ætatem obtinuisse negantes. Sed jam Pearsonus (Vindiciæ Ignatianæ, II, p. 92) clare demonstravit, ante Constantini tempora hoc vocabulum non solum apud Latinos, sed etiam apud Græcos in usu fuisse. Arctior provinciarum Romani imperii nexus effecit ut multa vocabula Latina a Græcis reciperentur. Cfr. Ignat. ad Polyc., c. 6. Huther. « Die wichtigsten Bedenken gegen die Aechtheit der Ignatian. Briefe in Illgenii: » Zeitschrift für Histor. Theol., t. XI, p. 14, p. 54 sq., et Dusterdieck, l. c., p. 66. Cfr. Steph. thes. l. Tr. ed. Hase s. v. λεόπαρδος.

(63) Fortasse milites isti a Christianis dona acceperunt, ut mansuetiores erga Ignatium essent.

(64) Hæc laudat Chrysost. in Ignatii Encomio. Opp., t. II, p. 599, ed. BB.

(65) Νῦν ἄρχομαι μαθητῆς εἶναι: apud Syrum non legitur.

(66) Ἀνατομαί, διαιρέσεις. Hæc cum apud Syrum æque ac apud Eusebium et Hieronymum, qui hunc locum laudarunt, desint, delenda videntur.

(67) Caput VI deest in versione Syriaca, excepta unica sententia, ὃ δὲ τοκετός μοι ἐπίκειται, quod Syrus cum celeberrimis illis verbis e cap. VII;

(67) Οὐδὲν μοι ὠφελήσει τὰ τερπνὰ τοῦ κόσμου, οὐδὲ αἱ βασιλεῖαι τοῦ αἰῶνος τούτου. (68) Μᾶλλον μοι ἀποθανεῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, ἢ βασιλεύειν τῶν περάτων τῆς γῆς. (69) Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῆ⁸; Ἐκείνον ζητῶ, τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντα· ἐκεῖνον θέλω, τὸν δι' ἡμᾶς ἀναστάντα. Ὁ δὲ (70) τοκετός μοι ἐθίκειται. Σύγγνωτέ μοι, ἀδελφοί· μὴ ἐμκοδίσσητέ μοι ζῆσαι, μὴ θελήσητέ (71) με ἀποθανεῖν, τὸν τοῦ Θεοῦ θέλοντα εἶναι, κόσμῳ μὴ (72) χαρίσησθε (73). Ἄφετέ με καθαρὸν φῶς

ὃ ἐμὸς ἔρωσ ἐσταύρωται, κ. τ. λ. conjungit. Exstat autem caput VI pene totum Syriace in fragmento Timothei Alexandrini (Cureton, l. c., pp. 42, 43).

(68) Legendum esse καλόν, vetus interpres Latinus, interpolator, Metaphrasta et fragmentum Timothei (vide supra) suadent.

D (69) Verba hæc sacræ Scripturæ, nec in veteri versione Latina, nec in fragmento Timothei exstant.

(70) Cfr. Phil. i, 21. Sæpissime τοκετός pro lucro sumitur. Toupio et Wochero est τοκετός — paratus. JAC.

(71) Ms, non μοι legendum esse monet Smithius.

(72) Legendum esse puto κόσμῳ μὴ χαρίσησθε, i. e. me Dei esse volentem mundo tradere nolite. Χαρίσησθε = in gratiam alicujus (e. g. mundi) aliquid facere, tradere. Hæc lectio χαρίσησθε non solum optimum sensum præbet, sed etiam cum fragmento Timothei Syriaco concordat, in quo legitur: Nolite efficere, ut in mundo degam. Codex Græcus (Colbertinus) habet χαρίσησθε = mundo ne gaudeatis, quod arctiori cum antecedentibus nexu caret. Vetus interpres Latinus legit: Διὰ κόσμου οὐ με χωρίζησθε, per mundum ne separetis me, sc. a Deo.

(73) In versione Latina sequitur: neque per ma-

λαβεῖν· ἐκεῖ παραγενόμενος, ἄνθρωπος Θεοῦ ἔσομαι. **A** (74) Ἐπιτρέφατέ μοι μιμητὴν εἶναι τοῦ πάθους τοῦ Θεοῦ μου. Ἐἴ τις αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ ἔχει, νοησάτω, ὃ θέλω, καὶ συμπαθεῖτω μοι, εἰδὼς τὰ συνέχοντά με.

VII. *Mori desidero, nam amor meus crucifixus est.*

(75) Ὁ ἄρχων τοῦ αἰῶνος τούτου διαρπάσαι με βούλεται, καὶ τὴν εἰς Θεόν μου γνώμην διαφθεῖραι. Μηδεὶς οὖν τῶν παρόντων ὑμῶν βοηθεῖτω αὐτῷ· μᾶλλον ἐμοῦ (76) γίνεσθε, τουτίστιν τοῦ Θεοῦ. Μὴ λαλεῖτε Ἰησοῦν Χριστὸν, κοσμον δὲ ἐπιθυμεῖτε. Βασιλεία ἐν ὑμῖν μὴ κατοικεῖτω. Μηδ' ἂν ἐγὼ παρῶν παρακαλῶ ὑμᾶς, πείσθητέ μοι· τούτοις δὲ μᾶλλον πείσθητε, οἷς γράφω ὑμῖν. Ζῶν [(77) γὰρ] γράφω ὑμῖν, ἐρῶν τοῦ ἀποθανεῖν. (78) Ὁ ἐμὸς ἔρωσ ἐσταύρωται, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ πῦρ (79) φιλόυλον· (80) ὕδωρ δὲ ζῶν καὶ λαλοῦν ἐν ἐμοί, ἔσωθέν μοι λέγον· Δεῦρο πρὸς τὸν Πατέρα. Οὐχ ἡδομαι τροφῇ φθορᾶς, οὐδὲ ἡδοναῖς τοῦ βίου τούτου. (81) Ἄρτον Θεοῦ θέλω, ἄρτον οὐράνιον, ἄρτον ζωῆς, ὃς ἐστὶν σὰρξ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ γενομένου ἐν ὑτέρῳ ἐκ σπέρματος Δαβὶδ καὶ Ἀβραάμ· καὶ πόμα (82) Θεοῦ θέλω, τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὃ ἐστὶν ἀγάπη ἀφθαρτος, καὶ ἀένναος ζωῆς.

VIII. *Faveatis mihi.*

(83) Οὐκέτι θέλω (84) κατὰ ἀνθρώπους ζῆν. Τοῦτο. **Nolo amplius secundum homines vivere. Id au-**
Vetus interpres.

stum, quam regnare super terminos terræ. Illum quæro qui pro nobis mortuus est; illum volo qui propter nos resurrexit. Ille lucrum mihi adjacet. Ignoscite mihi, fratres; non impediatis me vivere, non velitis me mori. Dei volentem esse, per mundum non separetis me, neque per materiam seducatis. Dimittite me purum lumen accipere; illuc adveniens, homo ero. Sinite me imitorem esse passionis Dei mei. Si quis ipsum in seipso habet, intelligat quod volo; et compatiatur mihi, sciens quæ continent me.

CAPUT XII.

Princeps sæculi hujus rapere me vult, et eam quæ in Deum meum sententiam corrumpere. Nullus igitur præsentium de vobis adjuvet; ipsi autem magis mei statis, hoc est Dei mei. Non loquimini Jesum Christum, et mundum concupiscatis. Invidia in vobis non inhabitet; neque utique ego vos præsens deprecor, credite mihi. His autem magis credite quæ scribo vobis. Vivens enim scribo vobis, desiderans mori. Meum desiderium crucifixum est; et non est in me ignis amans aliquam aquam; sed vivens et loquens est in me; intus me dicit: Veni ad Patrem. Non delector cibo corruptionis, neque delectationibus vitæ hujus. Panem Dei volo; quod est caro Jesu Christi, ejus qui ex genere David: et potum volo sanguinem ipsius; quod est charitas incorruptibilis.

CAPUT VIII.

Non amplius volo secundum homines vivere; hoc autem erit, si vos velitis. Velite autem, ut et vos

teriam seducatis. Hæc in codice Græco desunt; sed legebantur olim a Timotheo Alexandrino, ut ex fragmento ejusdem (Cureton l. c.) perspicitur.

(74) Ἐπιτρέφατε... Θεοῦ μου. Hæc non solum in fragmento Timothei, sed etiam in Syriacis Severi Antiocheni fragmentis exstant. Cureton, l. c., pp. 28, 40, 50.

(75) Major pars capituli hujus, præsertim initium usque ad ὁ ἐμὸς ἔρωσ κ. τ. λ., apud Syrum non exstat. Phrasis ὁ ἀρχων τοῦ αἰῶνος τούτου ex Evangelio S. Joan. xvi, 11 desumpta videtur.

(76) Sc. βοηθοί, CLERICUS.

(77) Addend. est γὰρ ex veteri interprete. SMITH.

(78) Hic locus exstat apud Syrum et in Syriaco fragmento Dionysii Areopagitæ *De divinis nominibus*, lib. iii, c. 4; Cureton. l. c., p. 54. Hunc locum Origenes quoque laudat, Opp. t. III, p. 30, ed. Ruæ. Alii in hoc loco explicando per *amorem* intelligunt *Christum*; alii *concupiscentiam rerum mundanarum*.

(79) Ita habet codex Colbertinus eum Simeone Metaphrasta et *Menæis Græcis*. Interpolator exhibet φιλοῦντι, cui respondet vetus interpretatio Latina. *Non est in me ignis amans aliquam aquam* (aquam

Princeps hujus sæculi rapere me vult, meamque erga Deum voluntatem corrumpere. Nemo ergo vestrum, qui adestis, illum adjuvet; potius, id est Dei, efficiamini. Non loquimini Jesum Christum, mundum concupiscentes. Invidia in vobis ne habitat. Neque, si ergo præsens vos orarem, credatis mihi; his potius, quæ vobis scribo, credatis. Vivens enim scribo vobis, mori desiderans. **B** Amor meus crucifixus est, nec est in me ignis materiæ amans; sed vivens et loquens aqua in me est, mihi interius dicens: Veni ad Patrem. Non delector alimento corruptibili, neque voluptatibus hujus mundi. Panem Dei volo, panem cælestem, panem vitæ, qui est caro Jesu Christi, Filii Dei, qui posteriori tempore ex semine David et Abraham factus est; et potum Dei volo, sanguinem ipsius, qui est charitas incorruptibilis et vita perennis.

autem pertinet ad sequentia). His ducibus Pearsonus, Smithius et Jacobsonus legendum esse suasent: φιλοῦντι — ἐρῶντι, *in me amante non est ignis, sed aqua, etc.* Syrus vertit, *nec est in me ignis in alio amore*; quo fit, ut Curetonus (p. 99, n. 34) eum quoque φιλοῦντι legisse putet.

(80) Cfr. Joan. vii, 38. Ὑδὼρ λαλοῦν est Spiritus sanctus, monitor ad martyrium. Ὑδὼρ — τὸν πατέρα deest in versione Syriaca.

(81) Hunc locum Græbius et Wocherus de sacramento eucharistiæ explicant; de ipsius Dei fruitione in cælo, seu de æterna visionis Dei beatitudine, Usserius et Halloixius. JAC. Cfr. Joan. vi, 32 seqq, 51. Syrius legit: Ἄρτον Θεοῦ θέλω, ὃς ἐστὶν σὰρξ Χριστοῦ, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ. Πόμα θέλω, ὃ ἐστὶν ἀγάπη ἀφθαρτος. Aliis igitur Syrus usus est signis interpunctionis, nec non omisit ἄρτον οὐράνιον, ἄρτον ζωῆς, et τοῦ υἱοῦ — Ἀβραάμ.

(82) Θεοῦ post πόμα, et paulo infra καὶ ἀένναος ζωῆς, nec in Syro, nec in veteri versione Latina exstat.

(83) Caput octavum apud Syrum non legitur.

(84) Κατὰ ἀνθρώπομαι κατ' ἄνθρωπον, phrasis

tem fiet, si vos volueritis. Velitis, precor, ut et vos benevolentiam inveniatis. Paucis litteris peto a vobis; credite mihi. Jesus Christus vobis hæc patefaciet, quod vera loquar; ipse os verax, in quo Pater vere locutus est. Petite pro me, ut consequar. Non secundum carnem, sed secundum mentem Dei vobis scripsi. Si patiar, bene mihi voluistis; sin rejiciar, odistis.

IX. Orate pro Ecclesia Syriæ. Salutatio.

Memores estote in precibus vestris Ecclesiæ Syriæ, quæ mei loco Deo pastore utitur. Solus Jesus Christus illam vice episcopi reget, atque vestra charitas. Ego autem erubescō, ex eorum numero diei; non enim sum dignus, utpote qui sim ultimus eorum et abortivus. Verum misericordiam consecutus sum, ut essem aliquis, si Deum consequar. Salutatur vos meus spiritus et charitas Ecclesiarum, quæ me exceperunt in nomine Jesu Christi, non ut transeuntem. Etenim Ecclesiæ, quæ nihil ad me pertinebant, in via, quæ secundum carnem est, me per civitates comitabantur.

X. Conclusio.

Scribo autem hæc vobis e Smyrna per Ephesios dignissimos, qui beati prædicentur. Mecum etiam est cum aliis multis Crocus, desideratum mihi nomen. De his qui me a Syria Romam usque præcesserunt ad gloriam Dei, credo, vos eos cognovisse; annuntiate quoque iis, me prope esse. Omnes enim Dei et vestrum digni sunt, et eos in omnibus recreare vos decet. Hæc scripsi vobis ante diem ix Kalendas Septembris [hoc est vicesima tertia Augusti]. Valete, fortes usque in finem, sustinentes pro Jesu Christo. Amen.

Vetus interpres.

acceptemini. Per paucas litteras deprecor vos: credite mihi. Jesus autem Christus vobis manifestabit hæc, quoniam vero dico; non mendax os, in quo Pater vere locutus est: Petite pro me, ut attingam. Non secundum carnem vobis scripsi, sed secundum sententiam Dei. Si patiar, voluistis; si reprobus efficiar, odivistis.

CAPUT IX.

Memento in oratione vestra ejus, quæ in Syria, Ecclesiæ; quæ pro me, pastore Deo utitur. Solus ipse Jesus Christus vice episcopi sit, et vestra charitas. Ego autem erubescō ex ipsis dici. Non enim sum dignus, existens extremus ipsorum, et abortivum; sed misericordiam consecutus sum aliquis esse, si Deo fruar. Salutatur vos meus spiritus, et charitas Ecclesiarum quæ receperunt me in nomine Jesu Christi ut non transeuntem. Etenim non advenientes mihi in via quæ secundum carnem, secundum civitatem me præcesserunt.

CAPUT X.

Scribo autem vobis hæc a Smyrna per Ephesios digne beatos. Est autem et simul mecum cum aliis multis et Crocus, desideratum mihi nomen. De advenientibus mecum a Syria in Romam ad gloriam Dei, credo vos cognovisse; quibus et manifestatis, prope me existentem. Omnes enim sunt digni Deo et vobis: quos decens est vos secundum omnia quietare. Scripsi autem vobis hæc, in ea quæ ante ix, Kal. Sept. Valete in finem, in sustinentia Jesu Christi.

apostolica. PEARSON. Cfr. Rom. III, 5, I Cor. IX, 8; D Gal. III, 13.

(85) Initium hujus capituli usque ad ἐπιτόγῳ in versione Syriaca deest.

(86) Cfr. I Cor. XV, 8, 9.

(87) I. e. « non tanquam advenam, Ecclesias illas in itinere festino prætergredientem, sed tanto cum amore et zelo, ac si essem illarum episcopus. SMITH. Οὐχ ὡς παροδεύοντα apud Syrum non legitur. »

(88) I. e. « non ad viam sitæ erant. » Aliter Pearsonus, « ad meam jurisdictionem non spectantes. »

(89) Voces τῆ κατὰ σάρκα Ruchatus librarii assumendum esse censet, JAC. Mihi videtur. τὴν ὁδὸν

δὲ ἔσται, ἐὰν ὑμεῖς θελήσητε. Θελήσατε, ἵνα καὶ ὑμεῖς θεληθῆτε. Δι' ὀλίγων γραμμάτων αἰτοῦμαι ὑμᾶς πιστεύετε μοι. Ἰησοῦς δὲ Χριστὸς ὑμῖν ταῦτα φανερώσει, ὅτι ἀληθῶς λέγω τὸ ἀψευδὲς στόμα, ἐν ᾧ ὁ Πατὴρ ἐλάλησεν ἀληθῶς. Αἰτήσασθε περὶ ἐμοῦ, ἵνα ἐπιτόγῳ. Οὐ κατὰ σάρκα ὑμῖν ἔγραψα, ἀλλὰ κατὰ γνώμην Θεοῦ. Ἐὰν πάθω, ἠθελήσατε ἐὰν ἀποδοκιμασθῶ, ἐμισήσατε.

(85) Μνημονεύετε ἐν τῇ προσευχῇ ὑμῶν τῆς ἐν Συρίᾳ Ἐκκλησίας, ἧτις ἀντὶ ἐμοῦ ποιμένοι τῷ Θεῷ χρῆται. Μόνος αὐτὴν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπισκοπήσει, καὶ ἡ ὑμῶν ἀγάπη. Ἐγὼ δὲ αἰσχύνομαι ἐξ αὐτῶν λέγεσθαι: οὐδὲ γὰρ ἀξίός εἰμι, (86) ὧν ἔσχατος αὐτῶν καὶ ἔκτρομα. Ἀλλ' ἠλέημαί τις εἶναι, ἐὰν Θεοῦ ἐπιτόγῳ. Ἀσπάζεται ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ ἡ ἀγάπη τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν δεξαμένων με εἰς ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ, (87) οὐχ ὡς παροδεύοντα. Καὶ γὰρ αἰμὴ (88) προσήκουσαί μοι, τῇ ὁδῷ, (89) τῇ κατὰ σάρκα, κατὰ πόλιν με (90) προσήγον.

(91) Γράφω δὲ ὑμῖν ταῦτα ἀπὸ Σμύρνης δι' Ἐφεσίων τῶν ἀξιωμακαρίστων. Ἔστιν δὲ καὶ ἅμα ἐμοὶ σὺν ἄλλοις πολλοῖς (92) Κρόκος, τὸ ποθητόν μοι ὄνομα. Περὶ τῶν παρελθόντων με ἀπὸ Συρίας εἰς Ῥώμην εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ, πιστεύω ὑμᾶς ἐπεγνωκέναι, οἷς καὶ δηλώσατε ἐγγὺς με ὄντα. Πάντες γὰρ εἰσιν ἀξιοὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ὑμῶν: οὓς πρέπον ὑμῖν ἔστιν κατὰ πάντα ἀναπαῦσαι. Ἐγραψα δὲ ὑμῖν ταῦτα τῇ πρὸ ἐννέα Καλανθῶν Σεπτεμβρίων [(93) τουτέστιν Αὐγούστου εἰκάδι (94) τρίτῃ]. Ἐβρώσθη εἰς τέλος, ἐν ὑπομονῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

(91) Προάγειν — προπέμπειν. Til. III, 13. PEARSON.
(92) Loco hujus capituli Syrus capp. 4 et 5 epistolæ ad Trallianos versioni suæ addidit; e capite vero nostro nil elegit, nisi verba ultima; ἐβρώσθη εἰς τέλος ἐν ὑπομονῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ [Θεοῦ ἡμῶν].
(93) Cfr. supra ad Ephes., e. 2.
(94) Leg. τετάρτη, quarta. Hic enim videtur designari ipsa dies ix Kal. Septemb., id est 24 Augu-

gabai.

(90) Προάγειν — προπέμπειν. Til. III, 13. PEARSON.

(91) Loco hujus capituli Syrus capp. 4 et 5 epistolæ ad Trallianos versioni suæ addidit; e capite vero nostro nil elegit, nisi verba ultima; ἐβρώσθη εἰς τέλος ἐν ὑπομονῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ [Θεοῦ ἡμῶν].

(92) Cfr. supra ad Ephes., e. 2.

(93) Glossema, quod nec vetus interpres Latinus, nec interpolator agnovit.

(94) Leg. τετάρτη, quarta. Hic enim videtur designari ipsa dies ix Kal. Septemb., id est 24 Augu-

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣΙΝ. (95)

A AD PHILADELPHENSES.

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, Ἐκκλησία Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῇ οὖσῃ ἐν Φιλαδέλφῃ τῆς (96) Ἀσίας, ἡλετημένη καὶ ἠδρατμένη ἐν ὁμοσίᾳ Θεοῦ, καὶ ἀγαλλιωμένη ἐν τῷ πάθει τοῦ Κυρίου ἡμῶν (97) ἀδιακρίτως, καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει αὐτοῦ πεπληροφορημένη ἐν παντὶ ἐλέει· ἣν ἀσπάζομαι (98) ἐν αἵματι Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἥτις ἐστὶν γὰρ (99) αἰώνιος καὶ κερήμενος, μάλιστα ἐὰν ἐν ἐνὶ ὧσιν σὺν τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις, ἀπαδειγμένοι; (1) ἐν γνώμῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗς κατὰ τὸ ἴδιον θέλημα ἐστήριξεν ἐν βεβαιότητι, τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ Πνεύματι.

I. Laus episcopi.

(2) Ὅν ἐπίσκοπον ἔγνω, (3) οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ, οὐδὲ δι' ἀνθρώπων κεκτηθῆσθαι τὴν διακονίαν, τὴν εἰς τὸ κοινὸν ἀνήκουσαν, οὐδὲ κατὰ κενοδοξίαν, ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗ καταπέπληγμα τὴν ἐπιείκειαν, ὡς (4) σιγῶν πλείονα δύναιται τῶν μάταια λαλούντων. (5) Συνευρόμισται γὰρ ταῖς ἐντολαῖς, ὡς χορδαῖς κιθάρα. Διὸ μακαρίζομαι ἢ ψυχὴ τὴν εἰς Θεὸν αὐτοῦ γνώμην, ἐπιγνοὺς ἐνάρετον καὶ τελείαν οὔσαν, τὸ ἀκίνητον αὐτοῦ καὶ τὸ ἀόργητον αὐτοῦ ἐν πάσῃ ἐπιεικείᾳ Θεοῦ ζῶντος.

II. Tenete unionem cum episcopo, et fugite pravas doctrinas.

Τέκνα οὖν φωτὸς (6) καὶ ἀληθείας, γέγετε τὸν μερισμὸν καὶ τὰς κακοδιδασκαλίας. ὅπου δὲ ὁ ποιμὴν ἐστίν, ἐκεῖ ὡς πρόβατα ἀκολουθεῖτε. Πολλοὶ γὰρ (7) λύκοι (8) ἀξιοπίστοι ἠδονῇ κακῇ (9) αἰχμαλωτίζουσι τοὺς (10) θεοδόμους· ἀλλ' ἐν τῇ ἐνότητι ὑμῶν οὐχ ἔξουσιν τόπον.

Vetus interpres.

« Ignatius, qui et Theophorus, Ecclesiae Dei Patris et Jesu Christi, quae est in Philadelphia Asiae, habenti propitiationem, et firmate in concordia Dei, et exsultanti in passione Domini Jesu Christi inseparabiliter, et in resurrectione ipsius certificatae in omni misericordia: quam saluto in sanguine Jesu Christi, qui est gaudium aeternum, et incoinquatum, maxime si in uno sumus cum episcopo, et eis qui cum ipso presbyteris et diaconis manifestatis in sententia Jesu Christi, quos secundum propriam voluntatem firmavit in firmitudine sancti Spiritus ipsius.

CAPUT I.

Quem episcopum cognovi, non a seipso, neque per homines possedisse administrationem in commune convenientem, neque secundum inanem gloriam, sed in charitate Dei Patris et Domini Jesu Christi. Cujus obstupai mansuetudinem; qui silens plura potest his qui vana loquuntur. Concordes enim estis mandatis, ut chordis cithara. Propter quod beatificat mea anima eam quae in Domini ipsius sententiam; cognoscens virtuosam et perfectam existentem, immobile ipsius et inirascibile in omni mansuetudine Dei viventis.

CAPUT II.

Filii igitur lucis et veritatis, fugite partitionem, et malas doctrinas: ubi autem pastor est, illic ut oves sequimini. Multi enim lupi fide digni delectatione mala captivant in Deum cursores; sed in unitate vestra non habent locum.

sti, cum haec verba ante diem ix Kal. nihil aliud D indicent. RUINART.

(95) Haec epistola apud Syrum non legitur.

(96) Philadelphia Lydiae, eadem Ecclesia, ad quam etiam S. Joannes scripsit Apoc. 1, 11; III, 7.

(97) I. e. quae inseparabilis adhæret passioni Christi. Cfr. ad Ephes., c. 3; Magn., 15; Trall., 1 ad Rom. inscr.

(98) I. e. in Christo, Salvatore nostro; qui sanguinis effusione Salvator noster est factus.

(99) Sc. μου.

(1) I. e. διὰ γνώμης, juxta sententiam et ordinationem Christi per apostolos factam. SMITH. Cfr. Ep. ad Magn., c. 15, ἐν τιμῇ.

(2) I. e. episcopum supra in inscriptione memoratum.

« Ignatius, qui et Theophorus, Ecclesiae Dei Patris et Domini Jesu Christi, quae est Philadelphiae in Asia, misericordiam consecutae, et firmatae in concordia cum Deo, et exsultanti passione Domini nostri inseparabiliter, ac per resurrectionem ejus plene instructae de omni misericordia; quam saluto in sanguine Jesu Christi; quae Ecclesia est gaudium meum sempiternum et stabile, maxime, si uniti sunt cum episcopo et presbyteris ejus et diaconis, juxta sententiam Christi designatis, quos secundum propriam voluntatem suam firmavit in stabilitate, per sanctum suum Spiritum ».

Hunc episcopum cognovi, non a seipso, neque per homines, neque ob inanem gloriam, sed charitate Patris et Domini Jesu Christi obtinuisse ministerium regendi eorum. Valde admiratus sum ejus modestiam, qui silendo potentior est, quam qui vana loquuntur. Consonus enim est mandatis, ut cithara chordis. Quapropter beatam praedicationem ejus piam, eam virtutibus ornatam et perfectam sciens, et immobilitatem ejus ac lenitatem instar mansuetudinis Dei vivi.

Filii itaque lucis et veritatis, fugite divisionem et pravas doctrinas; ubi autem pastor est, eodem ut oves sequamini. Multi enim lupi, fide digni habiti, perniciosis voluptatibus eos capiunt, qui ad Deum currunt; sed in vestra concordia non habebunt locum.

C locum.

Vetus interpres.

« Ignatius, qui et Theophorus, Ecclesiae Dei Patris et Jesu Christi, quae est in Philadelphia Asiae, habenti propitiationem, et firmate in concordia Dei, et exsultanti in passione Domini Jesu Christi inseparabiliter, et in resurrectione ipsius certificatae in omni misericordia: quam saluto in sanguine Jesu Christi, qui est gaudium aeternum, et incoinquatum, maxime si in uno sumus cum episcopo, et eis qui cum ipso presbyteris et diaconis manifestatis in sententia Jesu Christi, quos secundum propriam voluntatem firmavit in firmitudine sancti Spiritus ipsius.

CAPUT I.

Quem episcopum cognovi, non a seipso, neque per homines possedisse administrationem in commune convenientem, neque secundum inanem gloriam, sed in charitate Dei Patris et Domini Jesu Christi. Cujus obstupai mansuetudinem; qui silens plura potest his qui vana loquuntur. Concordes enim estis mandatis, ut chordis cithara. Propter quod beatificat mea anima eam quae in Domini ipsius sententiam; cognoscens virtuosam et perfectam existentem, immobile ipsius et inirascibile in omni mansuetudine Dei viventis.

CAPUT II.

Filii igitur lucis et veritatis, fugite partitionem, et malas doctrinas: ubi autem pastor est, illic ut oves sequimini. Multi enim lupi fide digni delectatione mala captivant in Deum cursores; sed in unitate vestra non habent locum.

sti, cum haec verba ante diem ix Kal. nihil aliud D indicent. RUINART.

(95) Haec epistola apud Syrum non legitur.

(96) Philadelphia Lydiae, eadem Ecclesia, ad quam etiam S. Joannes scripsit Apoc. 1, 11; III, 7.

(97) I. e. quae inseparabilis adhæret passioni Christi. Cfr. ad Ephes., c. 3; Magn., 15; Trall., 1 ad Rom. inscr.

(98) I. e. in Christo, Salvatore nostro; qui sanguinis effusione Salvator noster est factus.

(99) Sc. μου.

(1) I. e. διὰ γνώμης, juxta sententiam et ordinationem Christi per apostolos factam. SMITH. Cfr. Ep. ad Magn., c. 15, ἐν τιμῇ.

(2) I. e. episcopum supra in inscriptione memoratum.

(4) Cfr. Gal. 1, 1.

(4) Cfr. supra ad Ephes., c. 6 et 15. Hic illius episcopi modestiam laudat et admiratur S. Ignatius, qui se mitem ac mansuetum erga immorigeros gessit, et tacuisse visus est, isthoc tamen silentio potentior, potestate episcopali tempore commodo majori cum fructu usus. SMITH.

(5) Cfr. supra ad Ephes., c. 4.

(6) Kal. inscendum est ex vet. int. SMITH.

(7) Cfr. Act. XX, 29.

(8) Vox ἀξιοπίστοι non tantum accipitur de illis qui fide digni sunt, sed etiam de iis qui tales videntur. Voss. Cfr. ad Trall., c. 6; ad Polyc., c. 3.

(9) Cfr. II Tim. III, 6.

(10) J. Conr. Schwarz, Observ. de θεοδόμοις Ignatii, in Miscell. Lips. nov., I, 223.

III. *Fugite schismaticos.*

Abstinet ab herbis noxiis, quas Jesus Christus non colit, quia non sunt plantatio Patris. Non quod apud vos divisionem invenerim, sed puritatem. Quotquot enim Dei et Jesu Christi sunt, hi sunt cum episcopo; et quotquot pœnitentia ducti redierint ad unitatem Ecclesiæ, et hi Dei erunt, ut secundum Jesum Christum vivant. Ne erretis, fratres mei. Si quis schisma facientem sectatur, regni divini hæreditatem non consequitur; si quis ambulat in aliena doctrina, is non assentitur passioni.

IV. *Utamini una eucharistia.*

Studeatis igitur una eucharistia uti; una enim est caro Domini nostri Jesu Christi, et unus calix in unitatem sanguinis ipsius, unum altare, sicut unus episcopus, cum presbyterio et diaconis, conservis meis; ut, quod faciatis, secundum Deum faciatis.

V. *Orate pro me, qui confugio ad Evangelium et apostolos. Honorate etiam prophetas V. T.*

Fratres mei, valde effusus sum in amorem vestri, et valde lætatus roboro vos; non ego vero, sed Jesus Christus, cujus gratia vinctus plus timeo, quia nondum sum perfectus. Sed oratio vestra ad Deum me perficiet, ut sorte per misericordiam mihi assignata potiar, confugiens ad Evangelium tanquam ad

A Ἀπέχεσθε τῶν (11) κακῶν βοτανῶν, ἀστυνας οὐ γεωργεῖ Ἰησοῦς Χριστὸς, διὰ τὸ μὴ εἶναι (12) αὐτὰς φυτεῖαν Πατρὸς. (13) Οὐχ ὅτι παρ' ὑμῖν μερισμὸν εὖρον, ἀλλ' (14) ἀποδιῦλισμὸν. Ὅσοι γὰρ Θεοῦ εἰσιν καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗτοι μετὰ τοῦ ἐπισκόπου εἰσιν. καὶ ὅσοι ἂν μετανοήσαντες ἔλθωσιν (15) ἐπὶ τὴν ἐνότητά τῆς Ἐκκλησίας, καὶ οὗτοι Θεοῦ ἔσονται, ἵνα ᾧσιν κατὰ Ἰησοῦν Χριστὸν ζῶντες. Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου εἴ τις σχίζοντι ἀκολουθεῖ, βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομεῖ· εἴ τις ἐν (16) ἀλλοτρίᾳ γνώμῃ περιπατεῖ, οὗτος (17) τῷ πάθει οὐ συγκατατίθεται.

B (18) Σπουδάζετε οὖν μιᾷ (19) εὐχαριστίᾳ χρῆσθαι· μία γὰρ σὰρξ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἓν ποτήριον εἰς ἔνωσιν τοῦ αἵματος αὐτοῦ, ἐν θοιαστήριον, ὡς εἰς ἐπίσκοπος, ἅμα τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ διακόνοις, τοῖς συνδούλοις μου· ἵνα, ὃ ἐάν πράσσητε, κατὰ Θεὸν πράσσητε.

Ἄδελφοί μου, λίαν ἐκκέχυμαι ἀγαπῶν ὑμᾶς, καὶ ὑπεραγαλλόμενος ἀσφαρίζομαι ὑμᾶς· οὐκ ἐγὼ δὲ, ἀλλ' Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐν ᾧ δεδεμένος φοβοῦμαι μᾶλλον, ὡς ἔτι ὢν (20) ἀναπάρτιστος. Ἄλλ' ἡ προσευχὴ ὑμῶν εἰς Θεὸν με ἀπαρτίσει, ἵνα, ἐν ᾧ κλήρω ἡλετήθην, ἐπιτύχω (21), προσφυγῶν τῷ Εὐαγγελίῳ ὡς σακεὶ Ἰησοῦ,

Vetus interpres.

CAPUT III.

Recedite a malis herbis, quas non colit Jesus Christus: propter non esse ipsas plantationem Patris. Non quoniam apud vos partitionem inveni; sed abstractionem. Quotquot enim Dei sunt et Jesu Christi, isti cum episcopo sunt; et quotquot utique pœnitentes veniunt in unitatem Ecclesiæ, et isti Dei erunt; ut sint secundum Jesum Christum viventes. Non erretis, fratres mei. Si quis schisma facientem sequitur, regnum Dei non hæreditat: si quis in aliena sententia circumambulat, iste passioni non concordat.

CAPUT IV.

Studete igitur una gratiarum actione uti. Una enim caro Domini nostri Jesu Christi, ut unus calix in unionem sanguinis ipsius; unum altare, et unus episcopus, cum presbyterio et diaconis conservis meis: ut quod facitis, secundum Deum faciatis.

CAPUT V.

Fratres mei, valde effusus sum diligens vos, et superexsultans corrobore vos: non ego autem, sed Jesus Christus, in quo vinctus timeo magis, ut adhuc existens imperfectus. Sed oratio vestra me perficiet, ut in qua hæreditate propitiationem habuero, potiar; confugiens Evangelio ut carni Jesu, et apostolis ut presbyterio Ecclesiæ. Sed et prophetas diligamus; propter et ipsos in Evangelium annuntiasse,

(11) Similem metaphoram de hæreticorum doctrina habes in ep. ad Trall., c. 6. JAC. Cfr. Matth. xv, 13.

(12) Ms. αὐτούς.

(13) Cfr. ad Trall., c. 8, et Magn., c. 11. Ex hoc loco et e capp. 7 et 8 Whistonus conjecit Ignatium ipsum aliquandiu Philadelphię commoratum fuisse; sed verisimilius est legatos tantum Philadelphensium ad ipsum Troade degentem venisse. More suo Ignatius ita loquitur, ac si in legalis totam Ecclesiam Philadelphensem conspexisset.

(14) Ms. ἀποδιῦλισμένον Cfr. ep. ad Rom. inscr.

(15) Cfr. Rothe, *Anf.*, p. 465.

(16) Ἀλλοτρίᾳ γνώμῃ idem, est quod ἑτεροδιξία. VEDEL.

(17) I. e. non consentit huic veritati. Christum sanguine suo fundasse Ecclesiam, quam schismate evertere conatur. SMITH.

(18) Ita Vossius. Ms. σπουδάζατε.

(19) I. e. cœna Domini, ut e sequentibus verbis

A σὰρξ τοῦ Κυρίου et ποτήριον, elucet. Etiam a S. Justino (*Apol.* 1, 66) cœna Domini εὐχαριστία vocatur. Cfr. ad hunc locum Rothe, *Anf.*, p. 470, Münscher, *Lehrbuch der Dogmeagesch.* I, 496. et Jo. E. Pfeiffer, *De Ignatio, communioni privatæ adverso.* Erlang. 1763, 4.

(20) Ita interpelator et vet. int. Ms. ἀνάρπαστος = *abductus e provincia.*

(21) H. A. Niemeyer in Fries et Lchroeter *Oppositionsschrift* I, II, p. 14, hunc locum ita explicat: Εὐαγγέλιον est = *summa vitæ et actorum Jesu*; ἀπόστολοι = *narrationes apostolorum de Christo.* Sensus: *adhærea iis quæ Christus prædicavit et fecit, quasi adhuc ipse vivat; adhæreoque narratinnibus apostolorum, quasi ipsi adhuc ut quondam presbyterium Ecclesiæ constituent. Sed et prophetas. V. T. recipio, quippe qui Jesum annuntiauerint.* Cfr. quoque Rothe, *e. Anf.*, p. 732 et Gieseler, *Versuch über d. Entstehung der schriftl. chen Evangelien*, p. 157, qui ante Niemeyerum monuerat, Εὐαγγέλιον nostri loci non de

καὶ τοῖς ἀποστόλοις ὡς πρεσβυτερίῳ Ἐκκλησίας. Καὶ τοὺς προφήτας δὲ ἀγαπῶμεν, διὰ τὸ καὶ αὐτοὺς εἰς τὸ εὐαγγέλιον κατηγγελέναι, καὶ εἰς (22) αὐτὸν ἐλπίζειν, καὶ αὐτὸν ἀναμένειν· ἐν ᾧ καὶ πιστευσαντες ἐσώθησαν. ἐν ἐνότῃτῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὄντες ἀξιαγάπητοὶ καὶ ἀξιοθαύμαστοι, ἅγιοι, ὑπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ μεμρτυρημένοι, καὶ συνηριθμημένοι ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τῆς κοινῆς ἐλπίδος.

VI. *Nec tamen Judaismum admittite.*

Ἐάν δὲ τις Ἰουδαϊσμὸν ἐρμηνεύῃ ὑμῖν, μὴ ἀκούετε αὐτοῦ. Ἄμεινον γὰρ ἐστὶν παρὰ ἀνδρὸς περιτομῆν ἔχοντος (23) Χριστιανισμὸν ἀκούειν, ἢ παρὰ ἀκρβόστου Ἰουδαϊσμὸν. Ἐάν δὲ ἀμρότεροι παρὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὴ λαλῶσιν, οὗτοι ἐμοὶ (24) στῆλαι εἰσὶν καὶ τάφοι νεκρῶν, ἐφ' οἷς γέγραπται μόνον ὄνόματα ἀνθρώπων. Φεύγετε οὖν τὰς κακοτεχνίας καὶ ἐνέδρας τοῦ ἄρχοντος τοῦ αἰῶνος τούτου, μήποτε θλιθέντες τῇ γνώμῃ αὐτοῦ ἐξασθενήσητε ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ἀλλὰ πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθε ἐν ἀμερίστῳ καρδίᾳ. Εὐχαριστῶ δὲ τῷ θεῷ μου, ὅτι εὐσονεῖδῆτός εἰμι· ἐν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἔχει τις καυχῆσασθαι, οὔτε λάθρα, οὔτε φανερώς, ὅτι (25) ἐδάρησά τινα ἐν μικρῷ ἢ ἐν μεγάλῳ. Καὶ πᾶσι δὲ, ἐν οἷς ἐλάλησα, εὐχομαι, ἵνα μὴ εἰς (26) μαρτύριον αὐτὸ κτήσωνται.

VII. *S. Spiritu impellente vos ad unitatem adhortatus sum.*

Εἰ γὰρ καὶ κατὰ σάρκα μὲ τινες ἠθέλησαν πλανῆσαι, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα οὐ πλανᾶται, ἀπὸ Θεοῦ ὄν. (27) Οἶδεν γὰρ, πόθεν ἔρχεται, καὶ ποῦ ὑπάγει, καὶ τὰ κρυπτὰ ἐκέχρει· Ἐκράύγασα μεταξὺ ὧν, ἐλάλουν μεγάλῳ φωνῇ (28)· Τῷ ἐπισκόπῳ προσέχετε καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ καὶ διακόνοις. Οἱ δὲ (29) ὑποπιεύσαντάς

Vetus interpres.

et in Christum sperare, et ipsum expectare: in quo et credentes salvati sunt, in unitate Jesu Christi existentes digne dilecti, et digne admirabiles sancti, a Jesu Christo testificati et connumerati in Evangelio communis spei.

CAPUT VI.

Si autem Judaismum interpretetur vobis, non audiat is ipsum. Melius est enim a viro circumcisionem habente, Christianismum audire, quam ab habente præputium, Judaismum. Si autem utrique de Jesu Christo non loquantur, isti mihi columnæ sunt et sepulcra mortuorum, in quibus scripta sunt solum nomina hominum. Fugite igitur malas artes, et insidias principis sæculi hujus, ne forte tribulati sententia ipsius, infirmemini in charitate. Sed et omnes in idipsum flatis, in impartibili corde. Gratias autem ago Deo meo, quoniam bonam habens conscientiam ego sum in vobis; et non habet aliquis gloriari neque occulte neque manifeste, quoniam gravavi aliquem in parvo vel in magno. Sed et omnibus, in quibus locutus sum, oro, ut non in testimonium ipsum possideant.

CAPUT VII.

Si enim et secundum carnem me quidam voluerunt seducere; sed spiritus non seducitur, a Deo existens. Novit enim unde venit, et quo vadit, et occulta redarguit. Clamavi in intermedio existens, locutus sum magna voce, [Dei voce:] Episcopo attendite, et presbyterio, et diaconis. Quidam autem suspi-

scripto Evangelio asse accipiendum. Lessinguis (Op. ed. Lachmann., t. XI, p. 567) ita scribendum esse putat: Προσφυγῶν τῷ ἐπισκόπῳ ὡς σαρκὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῖς πρεσβυτέροις Ἐκκλησίας ὡς ἀποστόλοις. Alii εὐαγγέλιον de scriptis Evangelii, ἀπόστολοι de scriptis apostolorum, προφῆται de scriptis prophetarum seu de V. T. accipiunt. Male Eichlornius de prophetis novi foederis seu doctoribus Christianis somniat.

(22) Vet. int. legit Χριστὸν.

(23) Χριστιανισμὸν. Quære, an ut Antiochiæ

A corporaliter præsentem Christum, et ad apostolos tanquam ad præsens Ecclesiæ presbyterium. Sed et prophetas diligamus, quia et ipsi Evangelium annuntiaverint, et in Christum speraverint, et ipsum expectaverint; per quem et credentes salutem consecuti sunt, Jesu Christo uniti; cum essent sancti, amore et admiratione digni, a Jesu Christo testimonium adepti, et connumerati in Evangelio communis.

Si quis autem vobis Judaismum prædicet, ne audiatis eum. Melius est enim, a viro circumciso Christianismum audire, quam ab habente præputium Judaismum. Si autem utrique de Jesu Christo non loquantur, isti mihi columnæ sepulcrales et mortuorum sunt monumenta, quibus hominum nomina duntaxat inscripta sunt. Fugite igitur malas artas et insidias principis sæculi hujus, ne quando prudentia ejus oppressi in charitate langueatis. Sed omnes uniti sitis indivulso corde. Gratias autem ago Deo meo, quod quoad vos bona gaudeam conscientia, nec possit quisquam gloriari, vel secreto vel palam, a me quemquam gravatum esse aut in parvo, aut in magno. Et omnibus, ad quos locutus sum, opto, ne in testimonium id cedat contra ipsos.

Quaquam enim nonnulli secundum carnem me decipere voluerunt, Spiritus tamen non decipitur, a Deo ortus. Novit enim unde veniat, et quo vadat, et secreta coarguit. Clamavi, cum præsens essem, locutus sum magna voce: Episcopo obedite et presbyterio et diaconis. Quidam autem suspicati sunt,

D primo nomen Χριστιανός, ita ab Ignatio, Antiochiæ episcopo, primum usurpata vox Χριστιανισμός? PEARSON.

(24) Στήλαι, columnæ sepulcrales.

(25) I e. nemini jugum Judaismi imponere studui. Cfr. quoque II Cor. xii, 13.

(26) Cfr. ad Trall., c. 12.

(27) Cfr. Joan. iii, 8.

(28) Vet. int. addit, voce Dei

(29) Participium pro modo finito. Ms. πείσαντες.

me, ut præscium schismatis quorundam, hæc dixisse. Testis autem mihi is est, pro quo vincutus sum, quod a carne humana id non cognoverim. Sed Spiritus annuntiavit, dicens: Sine episcopo nihil facite, carnem vestram ut Dei templum custodite, unionem amate, dissidia fugite, imitatores este Jesu Christi, sicut et ipse Patris sui.

VIII *Studete unitati. Christus loco documentorum est.*

Ego itaque, quod meum erat, feci, ut homo ad unionem destinatus. Ubi autem divisio est et ira, ibi Deus non habitat. Omnibus igitur pœnitentibus remittit Deus, si se convertant ad unionem cum Deo et ad communionem cum episcopo. Credo gratiæ Jesu Christi, qui solvet a vobis omne vinculum. Obsecro autem vos, ut nihil contentiose agatis, see juxta Christi doctrinam. Cum audirem quosdam dicentes: Nisi invenero in antiquis vaticiniis, Evangelio non credo, et dicente me ipsis: Scriptum est, responderunt mihi: Hoc demonstrandum est. Mihi vero loco antiquitatis est Jesus Christus, incorrupta et antiqua dogmata mihi sunt crux ejus, et mors et resurrectio ejus, et fides quæ per ipsum: quibus justificari volo per preces vestras.

IX. *Bonum est V. T., melius novum fœdus,*

Boni quidem sunt sacerdotes, præstantior autem est summus pontifex, cui credita sunt Sancta sanctorum, cui soli secreta Dei sunt tradita; qui ipse est

cati sunt me, ut præscientem divisionem quorundam, dicere hæc. Testis autem mihi, in quo vincutus sum, quia a carne humana non cognovi. Spiritus autem prædicavit, dicens hæc: Sine episcopo nihil facialis; carnem vestram, ut templum Dei, servate; unitatem diligite; divisiones fugite; imitatores estote Jesu Christi, ut et ipse Patris ipsius.

CAPUT VIII.

Ego quidem igitur prorum faciebam, ut homo in unitatem perfectus. Ubi autem divisio est et ira, Deus non habitat. Omnibus igitur pœnitentibus dimittit Deus; si pœniteant ut unitatem Dei, et concilium episcopi. Credo gratiæ Jesu Christi, qui solvet a vobis omne vinculum. Deprecor autem vos nihil secundum contentionem facere, sed secundum Christi disciplinam. Quia audivi quosdam dicentes: Quoniam si non in veteribus invenio, in Evangelio non credo: et dicente me ipsis, quoniam scriptum est: responderunt mihi, quoniam præjacet. Mihi autem principium est Jesus Christus; inapproximabilia principia, crux ipsius et mors, et resurrectio ipsius, et fides quæ per ipsum: in quibus volo in oratione vestra justificari.

CAPUT IX.

Boni et sacerdotes, melius autem princeps sacerdotum, qui credita sunt Sancta sanctorum, cui soli credita sunt occulta Dei; qui ipse est janua Patris, per quam ingrediuntur Abraham et Isaac et Jacob, et prophetæ, et apostoli, et Ecclesia Omnia hæc in unitatem fidei. Præcipuum autem aliquid habe

¹⁰ Phil. II, 3.

(30) Ms., λέγων.

(31) Cf. I Cor. III, 16; VI, 19.

(32) Sc. quod vos attinet.

(33) Interpolator addit ἀδικίας. Jac.

(34) In priori editione mea cum Vossio, Rothio (*Anfange d. Chr. Kirche*, p. 339) et Arndtio (in *Ullmanni Studien u. Krit.*, 1839, I, p. 182) interpolatorem seculus lectionem codicis ms. ἀρχαίως in ἀρχαίως (*archivis = documentis*) mutavi. Nunc vero remelius perpensa lectionem codicis, quam Credner (*Beitr.* I, 13), Niemeyer *Oppositionsschrift* I. 2, p. 21), Düsterdieck (*De Ignatianarum epist. authentia*, etc., p. 56 not.) et Jacobsonus defendunt, quæque a veteri interprete Latino agnita est, retinendam puto. Ignatius contra Judaizantes verba facit, qui Christi adventum et passionem in veteribus vaticiniis (ἐν τοῖς ἀρχαίοις) prænuntiatam negabant.

μέ, ὡς προσιδόντα τὸν μερισμὸν τινῶν, λέγειν ταῦτα. Μάρτυς, δὲ μοι, ἐν ᾧ δέδεμαι, ὅτι ἀπὸ σαρκὸς ἀνθρωπίνης οὐκ ἔγνων. Τὸ δὲ πνεῦμα ἐκήρυσσεν, (30) λέγοντάδε· Χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου μηδὲν ποιεῖτε, τὴν σάρκα ὑμῶν ὡς (31) ναὸν Θεοῦ τηρεῖτε, τὴν ἔνωσιν ἀγαπάτε, τοὺς μερισμοὺς φεύγετε, μιμηταὶ γίνεσθε Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ αὐτὸς τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ.

Ἐγὼ μὲν οὖν τὸ ἴδιον ἐποίησα, ὡς ἄνθρωπος εἰς ἔνωσιν κατηρητισμένος. Οὐδὲ μερισμὸς ἐστὶν καὶ ὀργή, Θεὸς οὐ κατοικεῖ. Πᾶσιν οὖν μετανοοῦσιν ἀφίει ὁ Κύριος, ἐὰν μετανοήσωσιν εἰς ἐνότητά Θεοῦ καὶ συνέδριον τοῦ ἐπισκόπου. Πιστεύω (32) τῇ χάριτι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς λύσει ἀφ' ὑμῶν πάντα δεσμόν (33). Πάρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, μηδὲν κατ' ἐριθείαν πράσσειν ¹⁰, ἀλλὰ κατὰ χριστομαθίαν. Ἐπεὶ ἤκουσά τινῶν λεγόντων, ὅτι Ἐὰν μὴ ἐν τοῖς (34) ἀρχαίοις εὕρω, ἐν τῷ Ἐὐαγγελίῳ οὐ πιστεύω· καὶ λέγοντός μου αὐτοῖς, ὅτι, Γέγραπται, ἀπεκρίθησάν μοι, ὅτι (35) Πρόκειται. Ἐμοὶ δὲ (36) ἀρχαία ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός, τὰ (37) ἄθικτα ἀρχαία ὁ σταυρὸς αὐτοῦ καὶ ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ καὶ ἡ (38) πίστις ἡ δι' αὐτοῦ· ἐν οἷς θέλω ἐν τῇ προσευχῇ ὑμῶν δικαιωθῆναι.

(39) Καλοὶ καὶ οἱ ἱερεῖς, (40) κρεῖσσον δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, ὁ πεπιστευμένος τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ὅς μόνος πεπιστευται τὰ κρυπτά τοῦ Θεοῦ· αὐτὸς ὢν (41) θύρα

Vetus interpres.

D (35) I. e. hoc ipsum proponitur demonstrandum. ARNDT. Bene Ruchatus: C'est cela qui est en question. Alii legendum putant, οὐ πρόκειται, non liquet.

(36) Ms. habet ἀρχαία. Qui vero supra lectionem codicis ms. ἀρχαίως retinet. hic et paulo inferius ἀρχαίως legat oportet.

(37) Ms. ἄθικτα ἀρχαία.

(38) I. e. doctrina Christiana.

(39) Οἱ ἱερεῖς = sacerdotes Judaici = vetus œconomia; ἀρχιερεὺς = Christus = novum fœdus. Aliter Rothe, *Anf.*, p. 731 sq., qui ἱερεῖς de Christianis Ecclesiæ Philadelphensis accipit, et ita explicat: « Preces quidem vestræ pro me bonæ sunt, multo vero meliores preces Cpristi.

(40) Interpolator κρεῖσσων.

(41) Cfr. Joan. x, 7, 9 ubi Christus se ipse januam vocavit.

τοῦ Πατρὸς δι' ἧς εἰσέρχονται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ οἱ προφῆται καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ ἡ Ἐκκλησία. (42) Πάντα ταῦτα εἰς ἐνότητα Θεοῦ. Ἐξαιρετον δὲ τι ἔχει τὸ Εὐαγγέλιον, τὴν παρουσίαν (43) τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ πάθος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνάστασιν. Οἱ γὰρ ἀγαπητοὶ προφῆται κατήγγειλαν εἰς αὐτόν· τὸ δὲ Εὐαγγέλιον (44) ἀπάρτισμά ἐστιν ἀφθαρσίας. (45) Πάντα ὁμοῦ καλὰ ἐὰν ἐν ἀγάπῃ πιστεύητε.

X. *Congratulemini Antiochenis de fine persecutionis.*

(46) Ἐπειδὴ κατὰ τὴν προσευχὴν ὑμῶν καὶ κατὰ σπλάγγνα, ἃ ἔχετε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἀπηγγέλη μοι, (47) εἰρηνεύειν τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας· πρόβρον ἐστὶν ὑμῖν, ὡς Ἐκκλησίᾳ Θεοῦ, χειροτονῆσαι διάκονον εἰς τὸ πρεσβεῦσαι ἐκεί Θεοῦ πρεσβείαν, εἰς τὸ συγχαρῆναι αὐτοῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ γενομένοις, καὶ δοξάζειν τὸ ὄνομα. Μακάριος ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὃς καταξιώθησεται τῆς τοιαύτης διακονίας· καὶ ὑμεῖς δοξασθήσεσθε, θέλουσιν δὲ ὑμῖν οὐκ ἔστιν ἀδύνατον, ὑπὲρ ὀνόματος Θεοῦ· ὡς καὶ αἱ ἔγγιστα Ἐκκλησίαι ἔπεμψαν ἐπισκόπους, αἱ δὲ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους.

XI. *Gratias vobis ago, quod comites meos benevole suscepistis. Salutant vos fratres in Troade.*

Περὶ δὲ (48) Φιλῶνος τοῦ διακόνου ἀπὸ Κιλικίας, ἀνδρὸς μεμνητορημένου, ὃς καὶ νῦν ἐν λόγῳ Θεοῦ ὑπηρετεῖ μοι ἅμα (49) Ρέῳ Ἀγαθόποδι, ἀνδρὶ ἐκλεκτῷ, ὃς ἀπὸ Συρίας μοι ἀκολουθεῖ, ἀποταξάμενος τῷ βίῳ, ὃ καὶ μαρτυροῦσιν ὑμῖν, κἀγὼ τῷ Θεῷ εὐχαριστῶ ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι ἐδέξασθε αὐτούς, ὡς καὶ ὑμεῖς ὁ Κύριος. Οἱ δὲ ἀτιμάζαντες αὐτούς λυτρωθήσαν ἐν τῇ χάριτι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀσπάζεται ὑμεῖς ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐν Τρωάδι· ὅθεν καὶ γράψω ὑμῖν διὰ (50) Βούρρου, πεμφθέντος ἅμα ἐμοὶ ἀπὸ Ἐφεσίων καὶ Σμυρναίων εἰς λόγον τιμῆς. Τιμησεί αὐτούς ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς ὃν ἐλπίζου-

A janua Patris, per quam ingrediuntur Abraham et Isaac et Jacob, et prophetæ et apostoli et Ecclesia. Omnia hæc ad unionem eum Deo. Eximium autem quidquam habet Evangelium, nimirum adventum Domini nostri Jesu Christi, passionem ipsius ac resurrectionem. Dilecti namque prophetæ annuntiaverunt eum; Evangelium vero est perfectio vitæ æternæ. Omnia simul bona sunt, modo in charitate credatis.

Cum mihi nuntiatum sit, per orationem vestram et comiserationem, qua movemini in Christo, Ecclesiam Antiochenam in Syria pacem obtinuisse; decet vos, ut Dei Ecclesiam, eligere diaconum, qui obeat ibi legationem Dei, qui cum illis, in unum congregatis, simul gaudet, et glorificet nomen. Beatus ille in Jesu Christo, qui dignus habitus fuerit ejusmodi ministerio; et vos quoque glorificabimini. Volentibus autem vobis hoc non est impossibile, pro nomine Dei, ut et quædam proximæ Ecclesiæ miserunt episcopos, nonnullæ presbyteros et diaconos.

Quod autem Philonem Cilicem diaconum attinet, virum laudatum, qui et nunc Dei causa mihi ministrat, una cum Rheo Agathopode, viro electo, qui a Syria me comitatur, vitæ renuntians, quique vobis bonum testimonium perhibent; et ego Deo gratias ago pro vobis, quia illos suscepistis sicut et vos Dominus. Iis vero qui illos ignominia affecerunt, condonet gratia Christi. Salutat vos charitas fratrum in Troade, unde et scribo vobis per Burrhum, qui missus est mecum ab Ephesiis et Smyrnæis, honoris causa. Honoret eos Dominus Jesus Christus, in quam sperant carne, anima, fide, charitate,

Vetus interpres.

Evangelium, præsentiam Salvatoris Domini nostri Jesu Christi, passionem ipsius, et resurrectionem. Dilecti enim prophetæ annuntiaverunt in ipsum: Evangelium autem perfectio est incorruptionis. Omnia simul bona sunt, si in charitate creditis.

CAPUT X.

Quia secundum orationem vestram, et secundum viscera misericordiæ quæ habetis in Christo Jesu, annuntiatum est mihi, pacem habere Ecclesiam quæ est in Antiochia Syriæ: decens est vos ut Ecclesiam Dei, ordinare diaconum ad intercedendum illic Dei intercessionem; in congaudere ipsis in idipsum factis et glorificare nomen. Beatus in Jesu Christo, qui dignificabitur in tali ministracione; et vos glorificabimini. Volentibus autem vobis non est impossibile, pro nomine Dei; ut et quædam propinquæ Ecclesiæ miserunt episcopos, quædam autem presbyteros et diaconos.

CAPUT XI.

De Philone autem diacono, a Cilicia, viro testimonium habente, qui et nunc in verbo Dei ministrat mihi cum Reo Agathopode viro electo, qui a Syria me sequitur, abrenuntians sæculo: qui et testificantur vobis, et ego Deo gratias ago pro vobis, quoniam recepistis ipso, ut et vos Dominus Qui autem inhono-

(42) I. e. Scopus tum prophetarum, tum apostolorum etc., idem est, nempe unio humani generis cum Deo.

(43) Interpolator addit Σωτήρος, quod et legit vet. Int. JAC.

(44) I. e. Evangelio ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ et vita in hoc regno æterna instituta est. Aliter h. I. explicat Heringius: *Perfecta doctrina, quæ semper manebit, post quam nihil amplius revelabitur.* JAC.

(45) I. e. V. et N. T.

(46) Ἐπειδὴ. Ita cod. ms. Cotelerius et Smithius

D cum Vossio exhibent ἐπεὶ δὲ. JAC.

(47) Ex hac et ep. ad Smyrn., c. 11 (cfr. ad Polyc., c. 7) cognoscimus, Ignatium, priusquam minorem Asiam reliquisset, de pace Ecclesiæ Antiochenæ reddita certiore factum fuisse USSER.

(48) Philo e Cilicia oriundus, cum Ignatio Troade fuit. Cfr. ad Smyrn., c. 10.

(49) Cfr. ad Smyrn., ibid.

(50) Cfr. ad Smyrn., c. 12., ad Ephes., c. 2.

concordia. Valetē in Christo Jesu, communi spe A σιν σαρκί, ψυχῇ, πίστει, ἀγάπῃ, ὁμοσσίᾳ. Ἐβῶσθε
nostra. ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῇ κοινῇ ἐλπίδι ἡμῶν.

AD SMYRNÆOS.

ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ (51).

« Ignatius, qui et Theophorus, Ecclesiæ Dei Patris et dilecti Jesu Christi. omne donum per misericordiam consecutæ, repletæ fide et charitate, nulla gratia destitutæ, Deo dilectissimæ et sanctiferæ, quæ est Smyrnæ in Asia, in sancto Spiritu et in Verbo Dei, plurimam salutem ».

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, Ἐκκλησία Θεοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ ἡγαπημένου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡλεημένη ἐν παντί χάρισματι, πεπληρωμένη, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ, (52) ἀνυστερήτῃ οὐσῇ παντὸς χάρισματος, (53) θεοπροπεσιτάτῃ καὶ (54) ἀγιοφόρῳ, τῇ οὐσῇ ἐν Σμύρνῃ τῆς Ἀσίας, ἐν ἀμώμῳ Πνεύματι καὶ Λόγῳ Θεοῦ, πλεῖστα χαίρειν.

I. *Glorifico Deum propter fidem vestram.*

Glorifico Jesum Christum Deum, qui vos adeo sapientes reddidit; observari enim, perfectos vos esse in fide immobili, ut clavis affixos cruci Domini Jesu Christi, quoad carnem et animam, et firmatos in charitate per sanguinem Christi, persuasissimum habentes, Dominum revera esse ex genere David secundum carnem, Filium Dei, secundum voluntatem et potentiam Dei, natum vere ex Virgine, baptizatum a Joanne, ut impleretur ab eo omnis justitia, vere sub Pontio Pilato et Herodo tetrarcha clavis confixum pro nobis in carne. Ex hoc fructu nos sumus per divine-beatam passionem ejus, ut per resurrectionem suam in sæcula elevet vexillum pro sanctis et fidelibus suis, sive in Judæis, sive in gentibus, in uno corpore Ecclesiæ suæ.

(55) Δοξάζω Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Θεὸν, τὸν οὕτως ὑμᾶς σοφίσαντα· ἐνόησα γὰρ ὑμᾶς κατηρτισμένους ἐν ἀκινήτῳ πίστει, ὡσπερ (56) καθηλωμένους ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, (57) σαρκί τε καὶ πνεύματι, καὶ ἡδραστμένους ἐν ἀγάπῃ ἐν τῷ κίματι Χριστοῦ (58), πεπληροφορημένους εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν, ἀληθῶς ὄντα ἐκ γένους Δαβὶδ κατὰ σάρκα, γιόν Θεοῦ, κατὰ (59) θέλημα καὶ δύναμιν Θεοῦ, γεγεννημένον ἀληθῶς ἐκ Παρθένου, βεβαπτισμένον ὑπὸ Ἰωάννου, ἵνα πληρωθῇ πάντα δικαιοσύνη ὑπ' αὐτοῦ, ἀληθῶς ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ Ἰερῶδου τετράρχου καθηλωμένον ὑπὲρ ἡμῶν ἐν σαρκί ¹¹. Ἄφ' οὗ καρποῦ (60) ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ θεομακαρίστου αὐτοῦ πάθους, ἵνα ἄρῃ σύσσημον εἰς τοὺς αἰῶνας διὰ τῆς ἀναστάσεως εἰς τοὺς ἀγίους καὶ πιστοὺς αὐτοῦ ¹², εἴτε ἐν Ἰουδαίοις, εἴτε ἐν ἔθνεσιν, ἐν ἐνὶ σώματι τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ.

II. *Christus vere in carne passus est. Contra Docetas.*

Omnia autem hæc passus est propter nos, ut C (61) Ταῦτα γὰρ πάντα ἔπαθεν δι' ἡμᾶς, ἵνα σω-

Vetus interpres.

raverunt ipsos, liberentur in gratia Jesu Christi. Salutat vos charitas multorum qui in Troade: unde et scribo vobis per Burrum, missum mecum ab Ephesiis et Smyrnæis in verbum honoris. Honoret et ipsos Dominus Jesus Christus; in quem sperent carne, anima, spiritu, fide, charitate, concordia. Valetē in Christo Jesu, communi spe nostra.

« Ignatius, qui et Theophorus, Ecclesiæ Dei Patris et dilecti Jesu Christi, habenti propitiationem in omni charismate, impletæ in fide et charitate, indeficienti existenti omni charismate, Deo decentissimæ et sanctiferæ, existenti in Smyrna Asiæ; in incoinquinato spiritu et verbo Dei, plurimum gaudere ».

CAPUT I.

Glorifico Jesum Christum Deum, qui vos sapientes fecit; intellexi enim vos perfectos in immobili fide, quemadmodum clavifixos in cruce Domini nostri Jesu Christi et carne et spiritu, et firmatos in charitate, in sanguine Christi: certificatos in Dominum nostrum Jesum Christum, vere existentem de genere David secundum carnem, Filium Dei secundum voluntatem et potentiam Dei, genitum vere ex Virgine, baptizatum a Joanne, ut impleatur omnis justitia ab ipso, vere sub Pontio Pilato et Herode tetrarcha clavifixum pro nobis in carne. A cujus fructu nos, a divine beatissima ipsius passione; ut levat signum in sæcula, per resurrectionem, in sanctos et fideles ipsius, et in Judæis et in gentibus, in uno corpore Ecclesiæ ipsius.

CAPUT II.

Hæc enim omnia passus est pro nobis, ut salvemur. Et vere passus est, ut et vere resuscitavit

¹¹ Matth. III, 15. ¹² Isai. V, 26; XLIX, 22.

(51) Hujus epistolæ versio Syriaca non exstat; D fragmenta tamen nonnulla Syriaca edidit Curetonus I. c., pp. 32, 42 et 48.

(52) Cfr. I Cor. I, 7: ὡςπερ ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χάρισματι.

(53) Vide c. 11 et 12.

(54) I. e. quæ sanctis referta est, eoque quasi parere videtur. PEARs.

(55) Codex ms, habet δοξάζων. Sed cum interpolatore et fragmento Syriaco (Cureton., p. 32) legendum puto δοξάζω.

(56) Καθηλωμένους. Hoc vocabulo Ignatius firmitatem fidei Smyrnæorum illustrat.

(57) I. e. ex integro ac sine ullo defectu. SMITH.

(58) Hæc laudat Theodoret., Dial., I. t. IV, p. 49. ed. Schulze.

(59) Theodoretus habet σεύτῃτα.

(60) Sc. ligni; Christus, pendens in ligno, quasi fructus ejus intelligitur. Cfr. ad Trall., c. 11. PEARs.

(61) Cfr. Joannis doctrinam de carne Christi. I. Joan. IV, 2; I, 1; II, 22.

θῶμεν. Καὶ ἀληθῶς ἔπαθεν, ὡς καὶ ἀληθῶς ἀνέστη-
σεν (62) ἑαυτὸν, οὐχ' ὥσπερ ἄπιστοὶ τινες λέγου-
σιν, (63) τὸ δοκεῖν αὐτὸν πεπονηθέναι, αὐτοὶ τὸ (64)
δοκεῖν ὄντας· καὶ κηθῶς φρονοῦσιν καὶ συμβήσεται
αὐτοῖς, οὓτιν ἄσωμάτοις καὶ δαιμονικοῖς.

III. *Christus et post resurrectionem in carne fuit.*

(65) Ἐγὼ γὰρ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν σαρκὶ
αὐτὸν οἶδα καὶ πιστεύω ὄντα. Καὶ ὅτε πρὸς τοὺς
περὶ Πέτρον ἦλθεν, ἔφη αὐτοῖς· Λάβετε, ψηλαφή-
σατέ με, καὶ ἴδετε, ὅτι οὐκ εἰμὶ δαιμόνιον ἄσω-
ματον (66). Καὶ εὐθὺς αὐτοῦ ἤψαντον, καὶ ἐπίστευσαν,
κρατηθέντες τῇ σαρκὶ αὐτοῦ καὶ τῷ πνεύματι. Διὰ
τοῦτο καὶ θανάτου καταρρόνησαν, κήρῃθησαν δὲ ὑπὲρ
θάνατον. (67) Μετὰ δὲ τὴν ἀνάστασιν συνέφαγεν αὐ-
τοῖς καὶ συνέπιεν ὡς σαρκικῶς, καίπερ πνευματικῶς
ἠνωμένος τῷ Πατρὶ.

IV. *Cavete vobis ab hæreticis istis. Nisi Christus vere passus esset, nec ego paterer.*

Ταῦτα δὲ παραινῶ ὑμῖν, ἀγαπητοί, εἰδῶς, ὅτι καὶ
ὑμεῖς οὕτως ἔχετε. Προφυλάσσω δὲ ὑμᾶς ἀπὸ τῶν
θηρίων τῶν ἀνθρωπομορφῶν, οὓς οὐ μόνον δεῖ ὑμᾶς
μὴ παραδέχεσθαι, ἀλλ' εἰ δυνατόν ἐστι, μηδὲ συναν-
τῆν, μόνον δὲ προσεύχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν, ἵνα πῶς
μετανοήσωσιν, ὅπερ δύσκολον. Τοῦτου δὲ ἔχει ἐξου-
σίαν Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ ἀληθινὸν ἡμῶν ζῆν. (68) Εἰ
γὰρ τὸ δοκεῖν (69) ταῦτα ἐπράχθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν, κἀγὼ τῷ δοκεῖν δέδεμαι. Τί δὲ καὶ (70) ἑαυ-
τὸν ἐκδοτὸν δέδωκα τῷ θανάτῳ, πρὸς πῦρ, πρὸς μά-
χαιραν, πρὸς θηρία; Ἄλλ' ἐγγὺς μαχίρας ἐγγὺς
θεοῦ, μεταξὺ θηρίων μεταξὺ θεοῦ· μόνον ἐν τῷ
ἀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ. (71) Ἐἰς τὸ συμπαθεῖν αὐτῷ

salutem consequeremur. Et revera passus est, ut et
reverera seipsum resuscitavit; non, ut quidam infi-
deles dicunt, secundum apparentiam eum passum
esse, ipsi secundum apparentiam existentes; et
quemadmodum sapiunt, sic et continget eis, quippe
qui phantastici sint et diabolici.

Ego enim scio, et post resurrectionem eum in
carne fuisse, et credo eum adhuc in carne esse. Et
quando ad Petrum et socios ejus venit, eis dixit;
« Apprehendite, palpate me, et videte, quod non sim
dæmonium incorporale. » Et confestim ipsum tetige-
runt et crediderunt, convicti carne ejus et spiritu.
Propter hoc etiam mortem contempserunt, et mor-
tis sunt inventi victores. Post resurrectionem au-
tem cum illis comedit et bibit, ut carnalis, quam-
vis spiritualiter unitus esset Patri.

De his autem admoneo vos, charissimi, quamvis
vos idem sentire sciam. Sed præmunio vos contra
feras, humanas specie indutas, quos non solum
oportet vos non recipere, sed, si possibile est, ne-
que obviam eis fieri, solum vero pro eis orare, num
aliquam pœnitentiam agant, quod admodum diffi-
cile est. Hujus autem potestatem habet Jesus Chri-
stus, qui vera est vita nostra. Si autem illud ad ap-
parentiam tantum a Domino nostro peractum est,
et ego ad apparentiam tantum vinctus sum. Cur
vero et meipsum tradidi morti, ad ignem, ad gla-
dium, ad bestias? Verum, qui prope gladium, prope
Deum est, qui cum bestiis, cum Deo est; dummodo

Vetus interpres.

seipsum: non, quemadmodum infideles quidam dicunt, secundum videri ipsum passum esse, ipsi secun-
dum videri existentes, et quemadmodum sapiunt, et accidet ipsis, existentibus incorporeis et dæmo-
niacis.

CAPUT III.

Ego enim et post resurrectionem in carne psum vidi, et credo existentem. Et cum ad eos qui circa
Petrum venit, ait ipsis: *Apprehendite, palpate me, et videte, quoniam non sum dæmonium incorporatum.*
Et confestim ipsum tetigerunt, et crediderunt, convicti carne ipsius et spiritu. Propter hoc et mortem
contempserunt; inventi autem sunt super mortem. Post resurrectionem autem comedit cum eis et
bibit, ut carnalis; quamvis spiritualiter unitus Patri.

CAPUT IV.

Hæc autem monefacio vobis, dilecti, sciens quoniam et vos sic habetis. Præmunio autem vos a bestiis
anthropomorphis: quos non solum oportet vos non recipere, sed si possibile neque eis obviare: solum
autem orare pro ipsis, si quo modo pœniteant; quod difficile. Hujus autem habet potestatem Jesus
Christus, verum nostrum vivere. Si autem secundum videri hæc operata sunt a Domino nostro: ergo
et ego secundum videri ligor. Quid autem et meipsum traditum dedi morti, ad ignem, ad gladium, ad
bestias? Sed prope gladium, prope Deum: inter medium bestiarum, inter medium Dei. Solum in

(62) Cfr. infra c. 7, ὁ Πατήρ ἤγειρεν, et ad Trall., D esse contendit S. Hieronymus in Catalogo scripto-
rum ecclesiasticorum. Pearsonus suspicatur Igna-
tium ea ex traditione orali esse mutuatum. Cfr.
Credner. *Beitrag* I, p. 407, 408.

(63) Cfr. ad Trall., c. 10.

(64) Ejusmodi paronomasiæ sæpius apud Igna-
tium leguntur, e. g. in inscriptione epistolæ ad Po-
lycarpum, in ep. ad Rom. c. 8, ad Trall., c. 5.

(65) Hæc laudant Euseb., *H. e.*, III, 36, et Theo-
doret., *Dial.* II, l. c., p. 127. Cfr. G. W. Fr. Walch:
« Num Ignatius Christum post resurrectionem in
carne viderit. Programma pasch. » Gotting., 1772.

(66) Ex Evangelio Nazaræorum hæc desumpta

(67) Cf. Act. x, 41.

(68) Hæc laudat Theodoret., *Dial.* I, l. c., p. 50.

(69) Sc. τὸ παθεῖν.

(70) I. q. ἐμαυτόν, ut sæpe. Cf. ad Trall., c. 3,
not. 84.

(71) Cf. Rom. VIII, 17.

sit in nomine Jesu Christi. Ut simul cum illo patiar, omnia sustineo, ipso roborante me, qui perfectus homo factus est.

V. *Periculum erroris Docetarum.*

Eum stulti quidam abnegant, potius autem ab eo abnegantur, patroni mortis magis, quam veritatis; quibus nec prophetiæ persuasere, nec Moysis lex, sed nec Evangelium in hunc usque diem, neque nostræ singulorum passiones. Nam et de nobis idem sentiunt. Quid enim mihi prodest, si quis me laudet, Dominum autem meum blasphemet, eum carnem assumpsisse negans? Qui vero id non profiteatur, is prorsus eum negavit, ipse fanus portans. Nomina vero eorum, cum sint infidelia, non visum mihi est scribere. Et absit a me, ut eorum mentionem faciam, donec revertantur ad passionem Christi, quæ est nostra resurrectio.

VI. *Qui non credit in sanguinem Christi, judicabitur, etsi angelus esset. Hæreticis istis etiam virtutes desunt.*

Nemo erret. Et si cælestes, et gloria angelorum, et principes visibiles et invisibiles non credant in sanguinem Christi, et ipsi judicabuntur. *Qui capere potest, capiat.* Locus neminem efferat; totum enim est fides et charitas, quibus nihil præstantius. Considerate vero eos, qui de gratia Jesu Christi, quæ ad nos venit, alienam opinionem tuentur, quomodo contrarii sint divinæ voluntati. Non charitas eis curæ est, non vidua, non pupilla, non oppressus, non vinctus vel solutus, non esuriens vel sitiens.

Ὅν τινες ἀγνοοῦντες ἀρνοῦνται, μᾶλλον δὲ (72) ἠρνήθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὄντες συνήγοροι τοῦ θανάτου μᾶλλον ἢ τῆς ἀληθείας· οὐκ οὐκ ἔπεισαν αἱ προφητεῖαι, οὐδ' ὁ νόμος Μωϋσέως, ἀλλ' οὐδὲ μέχρι νῦν τὸ (73) Εὐαγγέλιον, οὐδὲ τὰ ἡμέτερα τῶν κατ' ἀνδρα παθήματα. (74) Καὶ γὰρ περὶ ἡμῶν τὸ αὐτὸ φρονοῦσιν. (75) Τί γὰρ με ὠφελεῖ τις, εἰ ἐμὲ ἐκταί, τὸν δὲ Κύριόν μου βλασφημαί, (76) μὴ ὁμολογῶν αὐτὸν σαρκόφορον; Ὁ δὲ τοῦτο μὴ λέγων τελείως αὐτὸν ἀπῆρηται, ὢν νεκροφόρος. Τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν, ὄντα ἄπιστα, οὐκ ἔδοξέ μοι ἐγγράψαι. Ἀλλὰ μηδὲ γένοιτό μοι αὐτῶν μνημονεύειν, μέχρις ὅς (77) μετανοήσωσιν εἰς τὸ πάθος, ὃ ἐστὶν ἡμῶν ἀνάστασις.

Μηδεὶς πλανᾶσθω. (78) Καὶ τὰ ἐπουράνια, καὶ ἡ δόξα τῶν ἀγγέλων, καὶ οἱ ἄρχοντες ὄρατοί τε καὶ ἀόρατοι, ἐὰν μὴ πιστεῦσωσιν εἰς τὸ αἷμα Χριστοῦ (79), κἀκείνοις κρίσις ἐστίν. Ὁ χωρῶν χωρεῖται¹³. Τόπος μηδὲνα φρασεύτω· τὸ γὰρ ὄλον ἐστὶ πῖστις καὶ ἀγάπη. (80) ὧν οὐδὲν προκέκριται. Καταμάθετε δὲ τοὺς ἑτεροδοξοῦντας εἰς τὴν χήριν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν εἰς ἡμᾶς ἐλθοῦσαν, πῶς ἐναντίοι εἰσὶν τῇ γνώμῃ τοῦ Θεοῦ. Περὶ ἀγάπης οὐ μέλει αὐτοῖς, οὐ περὶ χήρας, οὐ περὶ ὀρφανοῦ, οὐ περὶ θλιβομένου, οὐ περὶ δεδεμένου ἢ λελυμένου, οὐ περὶ παινῶντος ἢ διψῶντος.

Vetus interpres.

nomine Jesu Christi, ad compati ipsi, omnia sustinebo: ipso me fortificante, qui perfectus homo factus est.

CAPUT V.

Quem quidam ignorantes abnegant, magis autem abnegati sunt ab ipso; existentes concionatores mortis magis, quam veritatis: quos non persuaserunt prophetiæ, neque lex Moysis; sed neque usque nunc Evangelium, neque nostræ eorum qui secundum virum passiones. Etenim de nobis idem sapiunt. Quid enim juvat me quis, si me laudat; Dominum autem meum blasphemat, non confitens ipsum, carniferum? Qui autem hoc non dicit, ipsum perfecte abnegavit, existens mortifer. Nomina autem ipsorum, existentia infidelia, non visum est mihi inscribere; sed neque fiat mihi ipsorum recordari, usquequo pœniteant in passionem, quæ est nostra resurrectio.

CAPUT VI.

Nullus erret. Et supercælestia, et gloria angelorum et principes visibiles et invisibiles, si non credant sanguinem Christi; et illis iudicium est. *Qui capit, capiat.* Qualitate nullus infletur. Totum enim est fides et charitas: quibus nihil præpositum est. Considerate autem aliter opinantes in gratiam Jesu Christi, eam quæ in nos venit; qualiter contrarii sunt sententiæ Dei. De charitate non est cura ipsis, non de vidua, non de orphano, non de tribulato, non de ligato vel soluto, non de esuriente vel sitiente.

¹³ Matth. xix, 12.

(72) Hæc epanorthosis, ut in ep. ad Polyc. inscr. D ἐπισκόπω — μᾶλλον ἐπεσκοπημένω. PEARSON.

(73) Non scriptum Evangelium, sed evangelica prædicatione de vita et factis Christi. Niemeyer, l. c., p. 8.

(74) I. e. « qui incarnationem Christi impugnant, illi universos homines evertunt, eorum redemptionem per mortem Christi negantes. Seu: qui dicunt Christum κατὰ τὸ δοκεῖν tantum esse passum, ii nos quoque κατὰ τὸ δοκεῖν (i. e. in vanum) pati » contendat necesse est.

(75) Hæc laudat Theodoret., *Dial.* I, l. c., p. 50.

(76) Cf. I Joan. iv, 2, 3. Christus dicitur σαρκό-

φόρος. Ignatius θεοφόρος, is qui negat incarnationem Christi νεκροφόρος, i. e. « qui vivens portat funus suum, » i. e. qui ipse mortuus est.

(77) Sensus: « Donec credant, Christum vere passum et mortuum esse, in qua morte et passione salus nostra consistit. »

(78) Cf. Gal. i, 8; Ephes. i, 21.

(79) Timotheus Alexandrinus (in fragmenta Syriaco apud Curetonum, p. 42), post Χριστοῦ legit, ὃ ἐστὶ Θεοῦ· in fragmento altero (l. c., p. 48), ὃς ἐστὶ Θεός.

(80) Cf. ad Magn., c. 1.

VII. *Hæretici isti abstinent ab eucharistia, carnem Christi eam esse negantes. Recedamus ab iis.*

(81) Εὐχαριστίας καὶ προσευχῆς ἀπέχονται, διὰ τὸ μὴ ὁμολογεῖν, τὴν εὐχαριστίαν σάρκα εἶναι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν παθοῦσαν, (82) ἣν τῇ χρησιμότητι ὁ Πατὴρ ἤγειρεν. Οἱ οὖν ἀντιλέγοντες τῇ διωρεῖ τῶν Θεοῦ συζητοῦντες ἀποθνήσκουσιν. Συνέφερον δὲ αὐτοῖς (83) ἀγαπᾶν, ἵνα καὶ ἀναστῶσιν. Πρέπον οὖν ἐστὶν ἀπέχεσθαι τῶν τοιοῦτων, καὶ μήτε κατ' ἴδιον περὶ αὐτῶν λαλεῖν, μήτε κοινῇ προσέχειν δὲ τοῖς προφήταις, ἐξαιρέτως δὲ τῷ (84) Εὐαγγελίῳ, ἐν ᾧ τὸ πάθος ἡμῶν δεδύλωται, καὶ ἡ ἀνάστασις (85) τετελειώται. Τοὺς δὲ μερισμοὺς φεύγετε, ὡς ἀρχὴν κακῶν.

VIII *Nihil sine episcopo peragatur.*

Πάντες τῷ ἐπισκόπῳ ἀκολουθεῖτε, ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ Πατρὶ καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ, ὡς τοῖς ἀποστόλοις· τοὺς δὲ διακόνους ἐντρέπεσθε, ὡς Θεοῦ (86) ἐντολήν. (87) Μηδεὶς χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου τι πράσσει τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐκεῖνη βεβαία εὐχαριστία ἠγείσθω, ἣ ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον οὖσα, ἣ ᾧ ἂν αὐτὸς ἐπιτρέψῃ. (88) Ὃπου ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τὸ πλῆθος ἔστω· ὡς περ ὅπου ἂν ᾖ ἡ Χριστὸς Ἰησοῦς ἐκεῖ ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία. Οὐκ ἐξόν ἐστὶν χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου οὔτε βαπτίζειν, οὔτε ἀγάπην ποιεῖν· ἀλλ' ὃ ἂν ἐκεῖνος δοκίματῃ, τοῦτο καὶ τῷ Θεῷ εὐάρεστον, ἵνα ἀσφαλὲς ᾖ καὶ βεβαίον πᾶν, ὃ πράσσεται.

IX. *Honorate episcopum. Me in omnibus recreastis.*

Εὐλογόν ἐστὶν (89) λοιπὸν, ἀνανῆψαι, καὶ, ὡς ἔτι καιρὸν ἔχομεν, εἰς Θεὸν μετανοεῖν. Καλῶς ἔχει, Θεὸν καὶ ἐπίσκοπον εἰδέναι. Ὁ τιμῶν ἐπίσκοπον ὑπὸ Θεοῦ (89) τετίμηται· ὁ λάθρα ἐπίσκοπον τι πράσσει τῷ δι-

Ab excharistia et oratione abstinent, eo quod non confiteantur, eucharistiam carnem esse Salvatoris nostri Jesu Christi, quæ pro peccatis nostris passa est, quamque Pater benignitate sua suscitavit. Qui ergo contradicunt huic dono Dei, allercantes moriuntur. Utile autem esset illis diligere, ut et resurgerent. Decet itaque abstinere a talibus, et nec in privato, nec in communi colloquio de illis verba facere; attendere autem prophetis, præcipue autem Evangelio, in quo passio nobis ostensa, et resurrectio perfecte demonstrata est. Divisiones autem fuge, ut principium malorum.

Omnes episcopo obtemperate, ut Jesus Christus Patri; et presbyterio ut apostolis; diaconos autem revereamini ut Dei mandatum. Separatim ab episcopo nemo quidquam faciat eorum, quæ ad Ecclesiam spectant. Valida eucharistia habeatur illa, quæ sub episcopo peragitur, sub eo, cui ipse concesserit. Ubi comparuerit episcopus, ibi et multitudo sit; quemadmodum, ubi fuerit Christus Jesus, ibi catholica est Ecclesia. Non licet sine episcopo neque baptizare, neque agapen celebrare; sed quodcumque ille probaverit, hoc et Deo est beneplacitum, ut firmum et validum sit omne, quod peragitur.

Vetus interpres.

CAPUT VII.

Ab eucharistia et oratione recedunt; propter non confiteri eucharistiam carnem esse Salvatoris nostri Jesu Christi pro peccatis nostris passam, quam benignitate Pater resuscitavit. Contradicentes ergo huic dono Dei, perscrutantes moriuntur. Conferens autem esset ipsis diligere, ut resurgant. Decens est recedere a talibus, et neque seorsum de ipsis loqui, neque communiter; attendere autem prophetis, præcipue vero Evangelio, in quo passio nobis ostensa est, et resurrectio perfecta est. Partitiones autem fuge, ut principium malorum.

CAPUT VIII.

Omnes episcopum sequimini, ut Jesus Christus Patrem; et presbyterium, ut apostolos; diaconos autem revereamini, ut Dei mandatum. Nullus sine episcopo aliquid operetur eorum, quæ conveniunt in Ecclesiam. Illa firma gratiarum actio reputetur, quæ sub ipso est, vel quam utique ipse concesserit. Ubi utique apparet episcopus, illic multitudo sit, quemadmodum utique ubi est Christus Jesus, illic catholica Ecclesia. Non licitum est sine episcopo neque baptizare, neque agapem facere; sed quod utique ille probaverit, hoc est et Deo beneplacitum; ut stabile sit et firmum omne quod agitur.

CAPUT IX.

Rationabile est de cætero evigilare; et cum adhuc tempus habemus, in Deum pœnitere. Bene habet,

(81) Theodoretus (*Dial.* III, l. c., pag. 231), qui hunc locum laudat, legit: Εὐχαριστίας καὶ προσφορὰς οὐκ ἀποδέχονται. Hanc lectionem tuetur Luftius, *Liturgik*, t. I, p. 77. Hanc sectionem (εὐχαριστίας ἤγειρεν) Jacobsonus capiti antecedenti addidit.

(82) Cf. supra c. 2, et ad Trall. c. 9.

(83) I. e. ἀγάπην celebrare. Aliter Smithius, *cum amore amplecti hoc donum Dei*.

(84) Cf. supra c. 5, not. 79.

(85) Τετελειώται. I. e. perfecta apparet.

(86) Cf. ad Trall., c. 13.

(87) Vide Rothe, *Anf.*, p. 469.

(88) I. e. ubi episcopus est, ibi est Ecclesia concreta; et ubi Christus, ibi Ecclesia universalis. Mohler, *Einheit.*, p. 292. Aliter Rothe, *Anf.*, p. 472 sq., cui καθολικὴ — *visibilis Ecclesia*, quique locum nostrum ita interpretatur: *Quia cum Christo necessarie simul posita est Ecclesia visibilis: ideo et in quovis loco, ubi episcopus apparet, etiam fideles ad visibilem cœtum congregati esse debent: nam episcopus representat Christum.* — Alii denique viro docto (Baumgarten Crusius, *Lehrb. d. D. G.* II, 1255) est καθολικὴ potius vera, quam universalis Ecclesia.

(89) Λοιπὸν. Cf. ad Ephes., c. 11.

est; qui clam episcopo aliquid agit, diabolo servit. — Omnia nunc abundanter vobis gratia largiatur; digni enim estis. Omnimodo me recreastis, et vos Jesus Christus. Absentem me et præsentem dilexistis. Retribuat vobis Deus, propter quem omnia sustinentes ipsum adipiscemini.

X. *Comites meos benevole suscepistis non deerit vobis merces.*

Philonem et Rheum Aathopodem, qui me secuti sunt Dei causa, ut ministros Christi Dei suscipientes, bene fecistis. Ii quoque Domino gratias agunt propter vos, quod omnibus modis illos refeceritis. Nil horum vobis erit amissum. Vicissim recreent vos spiritus meus et vincula mea, quæ non contempsistis, quorumque vos non puduit. Nec vestrum pudebit perfectam fidem, Jesum Christum.

XI. *Mittite legatum ad Antiochenos ob pacem restitutam.*

Oratio vestra pervenit ad Ecclesiam, quæ est Antiochiæ in Syria; unde vinculis Deo maxime placentibus ligatus [abductus], omnes saluto, illo episcopatu fungi non dignus, utpote omnium infimus, sed Dei voluntas me dignata est, non juxta conscientiam meam, sed ex gratia Dei, quam perfectam mihi dari opto, ut per orationem vestram Deum consequar. Ut nunc opus vestrum absolutum fiat coram Deo et hominibus, decet ad Dei honorem, ut Ecclesia vestra eligat sacrum legatum, qui, cum ad Syriam usque venerit, congratuletur illis, quod pacem consecuti sint, et suam receperint magnitudinem, ac restitutum sit illis suum corpus. Digna igitur mihi res est visa, ut aliquem vestrum mittatis cum epistola, qui una cum illis glorificet tran-

Ἀδὸλφ λατρεύει. — Πάντα οὖν ὑμῖν ἐν χάριτι περισσεύτω· ἄξιοι γὰρ ἐστε. Κατὰ πάντα με ἀνεπαύσατε, καὶ ὑμᾶς Ἰησοῦς Χριστός. Ἀπόντα με καὶ παρόντα ἠγάπησατε. (90) Ἀμείβοι ὑμῖν Θεός, δι' ὃν πάντα ὑπομένοντες αὐτοῦ τεύξεσθε.

(91) Φίλωνα καὶ Ῥέον Ἀγαθόπου, οἱ ἐπηκολούθησάν μοι εἰς λόγον Θεοῦ, καλῶς ἐποιήσατε ὑποδεχόμενοι ὡς διακόνους Χριστοῦ Θεοῦ· οἱ καὶ εὐχαριστοῦσιν τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι αὐτοὺς ἀνεπαύσατε κατὰ πάντα τρόπον. (92) Οὐδὲν ὑμῖν οὐ μὴ ἀπολείται· (93) Ἀντίψυχον ὑμῶν τὸ πνεῦμά μου καὶ τὰ δεσμά μου, ἃ οὐχ ὑπερηφανήσατε, οὐδὲ ἐπισχύθητε. Οὐδὲ ὑμᾶς ἐπαισχυνθήσεται ἡ τελεία (94) πίστις, Ἰησοῦς Χριστός.

Ἡ προσευχὴ ὑμῶν (95) ἀπῆλθεν ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας· ὅθεν δεδεμένος θεοπροπεσιτάτοις δεσμοῖς, πάντας ἀσπάζομαι, οὐκ ὦν ἄξιός ἐκεῖθεν εἶναι, ἔσχατος αὐτῶν ὢν· κατὰ θέλημα δὲ Θεοῦ κατηξιώθην, οὐκ ἐκ (96) συνειδήτος, ἀλλ' ἐκ χάριτος Θεοῦ, τὴν εὐχομαι τελείαν μοι δοθῆναι, ἵνα ἐν τῇ προσευχῇ ὑμῶν Θεοῦ ἐπιτύχω. Ἴνα οὖν τέλειον ὑμῶν γένηται τὸ ἔργον καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν οὐρανῷ, πρόπει εἰς τιμὴν Θεοῦ (97) χειροτονῆσαι τὴν Ἐκκλησίαν ὑμῶν θεοπροσβύτην, εἰς τὸ γενόμενον ἕως Συρίας συγχαρῆναι αὐτοῖς, ὅτι εἰρηνεύουσιν, καὶ ἀπέλαβον τὸ ἴδιον μέγεθος, καὶ ἀπεκατεστάθη αὐτοῖς τὸ ἴδιον (78) σωματέιον. Ἐφάνη μοι οὖν ἄξιον πρᾶγμα, πέμψαι τινὰ τῶν ὑμετέρων μετ' ἐπιστολῆς, ἵνα συνδοξάσῃ τὴν κατὰ Θεὸν αὐτοῖς γενομένην εὐδίαν, καὶ

Vetus interpres.

et Deum et episcopum cognoscere. Honorans episcopum, a Deo honoratus est: qui occultans ab episcopo aliquid operatur, diabolo præstat obsequium. Omnia igitur vobis in gratia superabundant: digni enim estis. Secundum enim omnia me quiescere fecistis; et vos Jesus Christus. Absentem me et præsentem dilexistis. Retribuat vobis Deus; propter quem omnia sustinentes, ipsum adipiscemini.

CAPUT X.

Philonem et Reum [et] Agathopum, qui secuti sunt me in verbum Dei, bene fecistis suscipientes ut ministros Dei Christi: qui et gratias agunt Domino pro vobis; quoniam ipsos quiescere fecistis secundum omnem modum. Nihil vobis utique deperibit. Conformis animæ vestræ spiritus meus, et vincula mea, quæ non despexistis neque erubuistis; neque vos erubescet perfecta fides, Jesus Christus.

CAPUT IX.

Oratio vestra pervenit ad Ecclesiam quæ est in Antiochia Syriæ; unde ligatus Deo decentissimis vinculis omnes saluto, non existens dignus inde esse, extremus ipsorum existens: secundum voluntatem autem Dei dignus factus sum, non ex conscientia, sed ex gratia Dei: quam oro perfectam mihi dari, ut in oratione vestra Deo potiar. Ut igitur perfectum vestri fiat opus in terra et in cælo; decet ad honorem Dei, ordinare Ecclesiam vestram Deo venerabilem, in factum usque Syriam congaudere ipsis, quoniam pacem habent et acceperunt propriam magnitudinem, et restitutum est ipsis proprium corpusculum. Visum est mihi igitur Deo digna res, mittere aliquem vestrorum cum epistola: ut conglorificent eam,

(90) Ita Jacobsonus. Cæteri ἀμείβοι.

(91) Cf. ad Philad., c. 11

(92) I. e. Pro omnibus illis beneficiis mercedem recipietis.

(93) Cf. ad Ephes., c. 21; ad Polyc., e. 2 et 6.

(94) I. e. qui perfecte fidelis est. Similiter: πιστός ὁ Θεός I Cor. 1, 9, x, 13; I Thess. v 24; H Thess. III, 3.

D (95) An fama solum, an litteris, an effectu? Effectu, procul dubio. JAC. Cf. ad Philad., c. 10: ad Polyc., c. 7.

(96) Non quod mihimetipsi vel minimum sim conscius, quasi ipse meruissem. SMITH.

(97) Cf. ad Philad., c. 10.

(98) Sc. Ecclesiæ.

ὅτι λιμένος ἤδη ἐτύγγανεν τῇ προσευχῇ ὑμῶν. Τέλεις οὖντες, τέλεια καὶ φρονεῖτε. (99) Θέλουσιν γὰρ ὑμῖν εὐπράττειν Θεὸς ἑτοιμος εἰς τὸ παρασχεῖν.

quilitatem, quam juxta Dei voluntatem sunt consecuti, et quod Ecclesia illa per orationem vestram portu jam sit potita. Cum perfecti sitis, etiam perfecta excogitetis. Cupientibus enim vobis bene agere Deus ad largiendum paratus est.

XII. *Salutationes.*

Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐν Τρωάδι, ὅθεν καὶ γράφω ὑμῖν διὰ (1) Βούρρου, ὃν ἀπεστείλατε μετ' ἐμοῦ ἅμα Ἐφεσίοις, τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, ὃς κατὰ πάντα με ἀνέπαυεν. Καὶ ὄφελον πάντες αὐτὸν ἐμιμοῦντο, ὄντα ἐξεμπλᾶριον Θεοῦ διακονίας. Αμείψεται αὐτὸν ἡ χάρις κατὰ πάντα. Ἀσπάζομαι τὸν ἀξιόθεον ἐπίσκοπον, καὶ θεοπρεπέστατον πρεσβυτέρου, τοὺς συνδούλους μου διακόνους, καὶ τοὺς κατ' ἄνδρα καὶ κοινῇ πάντας, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆ σαρκὶ αὐτοῦ καὶ τῷ αἵματι, πάθει τε καὶ ἀναστάσει, σαρκικῇ τε καὶ πνευματικῇ, (2) ἐν ὀνόματι, ἐν ἐνότητι Θεοῦ καὶ ὑμῶν. Χάρις ὑμῖν, ἔλεος, εἰρήνη, ὑπομονὴ διὰ παντός.

Salutat vos charitas fratrum, qui Troade sunt, unde et scribo vobis per Burrhum, quem mecum misistis una cum Ephesiis, fratribus vestris, qui omnimodo me recreavit. Atque utinam omnes illum imitentur, cum sit exemplar divini ministerii! Remuneretur ipsum gratia per omnia. Saluto episcopum Deo dignum, et Deo dilectissimum presbyterium, conservos meos diaconos, singillatimque ac in universum omnes, in nomine Jesu Christi, et in carne ejus et sanguine, passione et resurrectione corporali simul et spirituali, in nomine, in unione Dei vobiscum. Gratia vobis, misericordia, pax, patientia sit semper.

XIII. *Salutationes.*

Ἀσπάζομαι τοὺς οἴκους τῶν ἀδελφῶν μου σὺν γυναίξει καὶ τέκνοις, καὶ τὰς παρθένους, τὰς λεγομένας (3) χήρας. Ἐβρῶσθέ μοι ἐν δυνάμει Πνεύματος. Ἀσπάζεται ὑμᾶς (4) Φίλων, σὺν ἐμοῖ ὢν. Ἀσπάζομαι τὸν οἶκον Ταυίας, ἣν εὐχομαι ἐδρᾶσθαι πίστει καὶ ἀγάπῃ σαρκικῇ τε καὶ πνευματικῇ. Ἀσπάζομαι Ἄλκην, τὸ ποθητὸν μου ὄνομα, καὶ Δάφυον (5) τὸν ἀσύγκριτον, καὶ Εὐτεκνον καὶ πάντας κατ' ὄνομα. Ἐβρῶσθε ἐν χάριτι Θεοῦ.

Saluto familias fratrum meorum cum uxoribus et liberis, et virgines, vocatas viduas. Fortes sitis in virtute Spiritus. Salutat vos Philo, qui mecum est Saluto Taviam et domum ejus, quam opto firmari fide et charitate corporali et spirituali. Saluto Alcen, desiderabile mihi nomen, et Daphnum incomparabilem, et Euteenum, omnesque nominatim. Valetate in gratia Dei.

Vetus interpres.

quæ secundum Deum, ipsis factam tranquillitatem; et quoniam portu jam potita est, oratione vestra. Perfecti existentes, perfecta et sapite. Volentibus enim vobis bene facere, Deus paratus est ad tribuere.

CAPUT XII.

Salutat vos charitas fratrum, qui in Troade: unde et scribo vobis per Burrhum, quem misistis mecum simul Ephesiis fratribus vestris; qui secundum omnia me quiescere fecit. Et utinam omnes ipsum imitentur, existentem exemplarium Dei ministerii. Remuneret ipsum gratia secundum omnia. Saluto Deo dignum episcopum, et Deo decens presbyterium, et conservos meos diaconos; et singillatim et communiter omnes, in nomine Jesu Christi, et carne ipsius, et sanguine, et passione, et resurrectione carnali et spirituali, in unitate Dei et vestri. Gratia vobis, et misericordia, et pax, et sustinentia semper.

CAPUT XIII.

Saluto domos fratrum meorum, cum uxoribus et filiis; et virgines vocatas viduas. Valetate mihi in virtute Patris. Salutat vos Philon, mecum existens. Saluto domum Thaviæ, quam oro firmari fide et charitate carnali et spirituali. Saluto Alcen, desideratum mihi nomen; et Daphnum incomparabilem, et Euteenum, et omnes secundum nomen. Valetate in gratia Dei.

AD POLYCARPUM.

Ignatius, qui et Theophorus, Polycarpo, episcopo Ecclesiæ Smyræorum, qui ipse potius episcopum

Δ ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΝ (6).

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος. Πολυκάρπῳ ἐπισκόπῳ (7) Ἐκκλησίας Σμύρναίων, μᾶλλον (8) ἐπισκο-

(99) Hunc locum male Semipelagianismi suspectum putat Baumgarten-Crusius, *Lehrb. d. Dogm. G.*, II, 1107

(1) Cf. ad Ephes., 2; ad Philad., c. 11.

(2) Ἐν ὀνόματι non est in vet. versione, et plane omittendum videtur GALL.

(3) Cf. Rothe, *Anf.*, p. 253. Diaconissæ, etsi essent virgines, γῆραι tamen appellabantur, quia primis Ecclesiæ temporibus viduæ ad munus diaconissarum eligi solebant.

(4) Cf. supra c. 10.

(5) Ita ms. Smithius conjicit Ἀσύγκριτον. Cf. Rom. xvi, 14.

(6) Authentiam hujus epistolæ contra speciales nonnullorum objectiones nuperrime propugnauerunt.

(7) Vocabulo Ἐκκλησίας nihil respondet in utroque codice Syriaco.

(8) Hanc paronomasiam Vairlenius ita reddidit: *Inspectori, imo qui inspectus est a Deo.* JACOBSON.

habet Deum Patrem et Dominum Jesum Christum A plurimam salutem. πημένω ὑπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, πλείστα χαίρειν.

I. Laus et adhortatio.

Piam montem tuam, velut supra petram immobilem fundatam, comprobans, summis eveho laudibus, quod dignus sim habitus sancta tua facie, qua utinam semper frui possim in Deo. Obsecro te per gratiam, qua indutus es, ut augeas cursum tuum, omnesque adhorteris, ut salventur. Defende locum tuum in omni cura carnali et spirituali. Unitatis curam habe, qua nihil melius. Omnes perfer, ut et te perfert Dominus. Omnes tolera in charitate, sicut et facis. Precibus vaca perpetuis. Postula sapientiam majorem, quam habes. Vigila, insomnem spiritum possidens. Singulis loquere, ut potes Deo adjuvante. Cunctorum ægrotationes porta, sicut perfectus athleta. Ubi plus laboris, ibi magnum lucrum.

(9) Ἀποδεχόμενός σου τὴν ἐν Θεῷ γνώμην, ἡδρα-
σμένην ὡς ἐπὶ πέτραν ἀκίνητον, ὑπερδοξάζω (10),
καταξιώθεις τοῦ (11) προσώπου σου τοῦ ἀμώμου,
οὗ (12) ἀνάμνην ἐν Θεῷ. Παρακαλῶ σε ἐν χάριτι (13),
ἧ (14) ἐνδεδύσαι, (15) προσθεῖναι τῷ δρόμῳ σου, καὶ
πάντας παρακκλεῖν, ἵνα σώζωνται. (16) Ἐκδίκει σου
τὸν κόπον ἐν πάτρῃ ἐπιμελεῖα σαρκικῆ τε καὶ πνευ-
ματικῆ. Τῆς ἐνώσεως φρόντιζε, ἧς οὐδὲν ἄμεινον.
Πάντας βάσταζε, ὡς καὶ σὲ ὁ Κύριος. Πάντων ἀνέ-
χου ἐν ἀγάπῃ, ὡσπερ καὶ ποιεῖς. Προσευχαῖς σχολ-
λαζε (17) ἀδιαλείπτως. (18) Αἰτοῦ σύνεσιν πλείονα
ἧς ἔχεις. Γρηγόρει, ἀκοίμητον (19) πνεῦμα κακτη-
μένος. Τοῖς κατ' ἄνδρα κατὰ (20) βούλησιν Θεοῦ
λάλει. Πάντων τὰς νόσους βάσταζε, ὡς τέλειος ἀθλη-
τῆς. Ὅπου πλείων κόπος, πολὺ κέρδος.

II. Continuatio adhortationum.

Bonos discipulos si amaveris, nullam inde mereris gratiam; potius pestilentialiores in mansuetu-

Καλοὺς μαθητὰς (21) ἐὰν φιλῆς, χάρις σοι οὐκ
ἔστιν· μᾶλλον τοῦς (22) λοιμοτέρους ἐν πραότητι

Vetus interpres.

Ignatius, qui et Theophorus, Polycarpo episcopo Ecclesiae Smyrnenorum, magis autem visitato a Deo Patre et Domino Jesu Christo, plurimum gaudere.

CAPUT I.

Acceptans tuam in Deo sententiam, firmatam ut supra petram immobilem, superglorifico, dignificatus tua facie immaculata, qua fruar in Deo. Deprecor te in Dei gratia qua indutus es, apponere cursui tuo, et omnes deprecari ut salventur. Justifica locum tuum in omni cura carnali et spirituali. Unionem cura, qua nihil melius. Omnes supporta; ut et te Dominus. Omnes sustine in charitate; quemadmodum et facis. Orationibus vaca indesinentibus. Pete intellectum ampliorem eo quem habes. Vigila, non dormientem spiritum possidens. Singulis secundum consuetudinem Dei loquere. Omnium ægrotationes porta, ut perfectus athleta. Ubi major labor, multum lucrum.

CAPUT II.

Bonos discipulos si diligas, gratia tibi non est: magis deteriores in mansuetudine subijce. Non omne
runt Hutherus (in *Illgenii Zeitschr. für histor. theol.*, t. XI, p. 62 sqq.) et Dösterdieck. *De Ignatianarum epistolarum authentia*, etc., p. 42 seqq. Multi enim contendebant, vix esse verisimile, quod Ignatius duas epistolas ad Smyrnenos miserit, unam ad Smyrnenos in commune, alteram ad episcopum Smyrnæ separatim. Sed clare id narrat Eusebius, *Hist. eccl.*, III, 36. Epistolæ ad Polycarpum duplex exstat versio Syriaca, seu potius duo codices unius ejusdemque versionis, quorum alter sæculo sexto, alter octavo exaratus videtur. Vetustiorum codicum typis exscribendum curavit Curetonus, l. c., junioris codicis lectiones variantes, quæ paucissimæ et nullius ponderis sunt, addens. Uterque codex primam tantam epistolæ partem (usque ad finem capituli sexti) continet. E capitulis autem 7 et 8 Syrus duas tantum sententias mutatus est, easque cum fine capituli sexti conjunxit. Cæterum Syrus in vertenda hac epistola exemplar Græcum pene ad verbum secutus est.

(9) Ἀποδέχομαι = *probo, comprobo, acceptum habeo*. PEARSON. Τὴν ἐν Θεῷ γνώμην. Similii modo Ignatius in epistola ad Rom., c. 7, scribit: Τὴν εἰς Θεόν μου γνώμην.

(10) Sc. Θεόν, quod Syrus legit.

(11) Τοῦ προσώπου σου. Nunquam igitur ante viderat Polycarpum. PEARSON.

(12) Cfr. Ignat. ad Ephes., c. 2: ad Magn., c. 2 et 12; ad Rom., c. 5.

(13) Smithius contra auctoritatem ms. addit

C Θεοῦ, quod ne apud interpolatorem quidem legimus.

(14) Ἐνδεδύσαι. Imitatur S. Paulum, qui voce ἐνδύω et ἐνδύομαι hoc sensu sæpe utitur, e. g. Ephes. VI, 14; Cod. III, 12. PEARSON.

(15) Προσθεῖναι τῷ δρόμῳ. Similia in S. Scriptura legimus: Πληροῦν τὸν δρόμον. Act. XIII, 25; τελειοῦν τὸν δρόμον. Act. XX, 24; II Tim. IV, 7.

(16) I. e. *defende episcopatum tuum*. Hanc sententiam Syrus, minus eam intelligens, ita vertit: *Eas res requires, quæ conveniunt cum omni cura corporis et animæ*.

(17) Ἀδιαλείπτως apud Syrum non exstat.

(18) Nil habet hic locus rusticitatis seu arrogantiae, ut Dallæus contendebat. Fraternali tantum amore ductus beatus Ignatius, Polycarpum suum ad Ecclesiam studiose fovendam ac preces assidue fundendas hortatus est. DÜSTERDIECK.

(19) Apud Damascenum qui hunc locum citat, legitur ἀκοίμητον ὄμμα, quod idem est; intelligit enim ὄμμα τῆς ψυχῆς. PEARSON. Syrus cum Græco textu nostro legit πνεῦμα.

(20) Interpolator habet ὁμοθέσιν, Latinus interpres *consuetudinem*. Syrus legisse videtur κατὰ θέλησιν seu βούλησιν, vertit enim: *Concordans cum voluntate Dei*.

(21) Post μαθητὰς Syrus legisse videtur μόνον, quod non interpolator quidem agnoscit.

(22) Adjectivum λοιμός sæpius legitur apud LXX Interpretes, et apud S. Barnab., c. 10.

ὀπότασσε. Οὐ πᾶν τραῦμα τῇ αὐτῇ ἐμπλάστρῳ θερα-
 παύεται. Τοὺς (23) παροξυσμοὺς ἐμβροχαῖς παῦε.
 (24) Φρόνιμος γίνου ὡς ὄφρις ἐν ἅπασιν, καὶ ἀκί-
 ραιος (25) ὡσεὶ περιστέρα. Διὰ τοῦτο σαρκικὸς εἶ
 καὶ πνευματικὸς, ἵνα τὰ φαινόμενά σου εἰς πρόσω-
 πον κολακεύης· τὰ δὲ (26) ἀόρατα αἴτει, ἵνα σοὶ
 φανερωθῇ, ὅπως μηδενὸς λείπη, καὶ παντὸς χαρί-
 σματος περισσεύης. Ὁ καιρὸς ἀπατεῖ σε, ὡς κυβερ-
 νῆται (27) ἀνέμους, καὶ ὡς χειμαζόμενος λιμένα, εἰς
 τὸ Θεοῦ ἐπιτυχεῖν. Νῆφε ὡς Θεοῦ ἀθλητῆς· τὸ θέμα
 ἀφθαρσία καὶ ζωὴ αἰώνιος, περὶ ἧς καὶ σὺ πέπεισαι.
 Κατὰ πάντα σου (28) ἀντίψυχον ἐγὼ καὶ τὰ δεσμά
 μου, ἃ ἠγάπησας.

III. Continuatio.

(29) Οἱ δοκοῦντες ἀξόπιστοι εἶναι καὶ (30) ἕτερο-
 διδασκαλοῦντες, μὴ σε καταπλησέτωσαν. Στήθι
 ἐδραῖος ὡς (31) ἄκμων τυπτόμενος. Μεγάλου ἐστὶν
 ἀθλητοῦ τὸ δέρεσθαι· καὶ νικᾶν. Μάλιστα δὲ ἕνεκεν
 Θεοῦ πάντα ὑπομένειν ἡμᾶς δεῖ, ἵνα καὶ αὐτὸς ἡμᾶς
 ὑπομείνῃ. (32) Πλέον σπουδαῖος γίνου οὐ εἶ. Τοὺς
 καιροὺς καταμίνθανε. Τὸν (33) ὑπὲρ καιρὸν προσ-
 δόκα, τὸν ἄχρονον, τὸν ἀόρατον, τὸν δι' ἡμᾶς ὄρατον,
 τὸν ἀψηλάφητον, τὸν ἀπαθῆ, τὸν δι' ἡμᾶς παθητὸν,
 τὸν κατὰ πάντα τρόπον δι' ἡμᾶς ὑπομείναντα.

IV. Continuatio.

Χῆραι μὴ ἀμελείσθωσαν. (34) Μετὰ τὸν Κύριον
 σὺ αὐτῶν φροντιστῆς ἔσο. Μηδὲν ἄνευ γνώμης σου
 γινέσθω, μηδὲ σὺ ἄνευ Θεοῦ [(35) γνώμης] τι πράσ-
 σε· ὅπερ οὐδὲ πράττεις, (36) εὐσταθής. (37) Πυκνό-
 τερον συναγωγῆς γινέσθωσαν. Ἐξ ὀνόματος πάν-

A dine subijce. Non omne vulnus eodem emplastro
 curatur. Impetus febriles superfusionibus seda.
 Prudens esto, sicut serpens, in omnibus, et simplex
 ut columba. Idcirco corporalis es et spiritualis, ut,
 quæ coram te apparent, placide tractes; invisibilia
 autem petas ut manifestentur tibi, ne tibi quidquam
 desit et omni dono abundes. Tempus expetit te, ut
 gubernator ventos, et ut tempestate jactatus por-
 tum, ut cum tuis Deum assequaris. Sis sobrius ut
 Dei athleta; præmium propositum est immortalitas
 et vita æterna, de qua et tibi persuasum est. In
 omnibus vicissim recreeris me et vinculis meis,
 quæ dilexisti.

B Qui videntur fide digni esse, et aliena docent, te
 non perterrefaciant. Sta firmus ut incus, quæ per-
 cutitur. Magni athletæ est cædi et vincere. Maxime
 vero propter Deum omnia sustinere nos oportet,
 ut et ipse nos sustineat. Studiosior fias, quam es.
 Tempora perpende. Eum, qui ultra tempus est,
 expecta, intemporalem, invisibilem, propter nos
 visibilem, impalpabilem, impatibilem, propter nos
 patibilem, qui omni modo propter nos sustinuit.

C Viduæ ne negligentur. Post Dominum tu earum
 curator sis. Nihil sine tua voluntate fiat, neque tu
 quidquam sine Dei voluntate agas; quod nec facis,
 cum sis constans. Crebrius conventus fiant. Nomi-
 natim omnes quære. Servos et ancillas ne con-

Vetus interpres.

vulnus eodem emplastro curatur. Exacerbationes in pluviis quieta. *Prudens fias, ut serpens*, in omnibus:
et simplex, ut columba. Propter hoc carnalis es et spiritualis, ut manifesta in tuam faciem blandiaris:
 invisibilia autem petas, ut tibi manifestentur; ut nullo deficias, et omni charismate abundes. Tempus
 expetit te, ut gubernatores ventos; et ut qui in procella est, portum ad Deo potiendum. Vigila, ut Dei
 athleta: thema, incorruptio et vita æterna; de qua et tu confisus es. Secundum omnia, tui refrigerium
 ego, et vincula mea quæ dilexisti.

CAPUT III.

Qui videntur fide digni esse et altera docent, non te stupefaciant. Sta firmus, ut incus percussa.
 Magni est athletæ discerpi et vincere: maxime autem propter Deum omnia sustinere nos oportet; ut et
 ipse nos sustineat. Plus studiosus fias, quam es. Tempora considera: eum qui supra tempus, expecta,
 intemporalem; invisibilem, propter nos visibilem; impalpabilem, impassibilem, propter nos passibilem,
 secundum omnem modum propter nos sustentem.

CAPUT IV.

Viduæ non negligentur. Post Dominum ut ipsarum curator esto. Nihil sine sententia tua fiat; neque tu

(23) Hæc male vertit Syrus: *Id quod acutum est D*
et secat, lenitate mitiga. Pro παροξυσμούς legisse
 videtur παραξυσμα.

(24) Cfr. Matth. x, 16.

(25) Syrus hanc sententiam pluribus verbis ex-
 plicat.

(26) I. e. *arcana eitia quorumdam*. JUN. *Arcana*
mysteria Dei, aut, quæ in futuro evenient. SMITH.

(27) Syrus vertit, *navem*.

(28) Cfr. Ignat. ad Symrn., c. 10; ad Ephes.,
 c. 21. Syrus vertit, *sim loco animæ tuæ* — ἀντί
 ψυχῆς.

(29) Syrus legisse videtur: Οἱ δοκοῦντές τι εἶναι.

(30) Cfr. I Tim. i, 3; vi, 3.

(31) Syrus, vocabulum ἄκμων male intelligens,
 exhibet: *sta firmus ut athleta, qui percutitur*.

(32) Πλέον σπουδαῖος κ. τ. λ. Hæc usque ad finem
 capitis Syriace citantur a Severo, patriarcha An-
 tiocheno, apud Curetonum, l. c., p. 28.

(33) Ita codex ms. divide ὑπὲρ καιρὸν, libri im-
 pressi composite ὑπὲρ καιρὸν, alio prorsus sensu —
nimis maturus. JAC.

(34) Syrus habet, *propter Dominum*.

(35) Adde γνώμης, quod habet interpolator, quod
 legit Syrus, quodque in citatione hujus loci (in ho-
 milia de unico utriusque Testamenti legislatore,
 vulgo S. Chrysostomo tributa) reperitur.

(36) Syrus cum interpolatore legit: ὅπερ οὐδὲ
 πράττεις. Εὐσταθής.

(37) Πυκνότερον. Pearsonus de confertis et ple-
 nis, non de crebris conventibus exponit. At cfr.
 Ignat. ad Ephes., c. 13. JAC.

temnas; sed nec ipsi superbiant, verum ad gloriam Dei plus serviant, ut potiore libertatem a Deo consequantur. Non desiderent communibus sumptibus e servitute redimi, ne servi inveniantur cupiditatis.

V. *Quid conjuges, cælibes, sponsos moneat episcopus.*

Malas artes fuge; magis autem de illis coram populo loquere. Sororibus meis dicito, ut Dominum ament, et maritis contentæ sint carne ac spiritu. Similiter et fratribus meis manda in nomine Jesu Christi, ut diligant conjuges suas sicut Dominus Ecclesiam¹⁴. Si quis potest in castitate manere, ad honorem ejus, qui Dominus est carnis, in humilitate maneat. Si gloriatur, perit; et si se majorem episcopo censeat, interiit. Decet vero, ut sponsi et sponsæ de sententia episcopi conjugium faciant, ut nuptiæ secundum Dominum sint, non secundum cupiditatem. Omnia ad honorem Dei fiant.

VI. *Officia gregis Christiani.*

Episcopo attendite, ut et Deus vobis attendat. Utinam ego vicissim recreare possim eos, qui subditi sunt episcopo, presbyteris, diaconis; et utinam mihi contingat cum illis partem habere in Deo. Collaborate vobis mutuo; una certate, una currite, compatimini, una dormite, una exsurgite, ut Dei administratores, familiares et ministri. Placete illi, cui militatis, a quo et stipendia fertis. Nemo vestrum desertor inveniat. Baptismus vester ma-

Vetus interpres.

sine Deo quid operare: quod autem operaris, sit bene stabile. Sæpius congregationes fiant: ex nomine omnes quære. Servos et ancillas ne despicias, sed neque ipsi inflentur; sed in gloriam Dei plus serviant, ut meliori libertate a Deo potiantur. Non desiderent a communi liberi fieri; ut non servi inveniantur concupiscentiæ.

CAPUT V.

Malas artes fuge: magis autem de his homiliam fac. Sorores meas alloquere, diligere Dominum, et viris sufficere carne et spiritu. Similiter et fratribus meis annuntia in nomine Jesu Christi, diligere uxores, ut Dominus Ecclesiam. Si quis potest in castitate manere, in honorem carnis Domini, in ingloriatione Domini maneat. Si gloriatur, perditur: et si videri velit plus episcopo, corruptus est. Decet autem ducentes et ductas, cum sententia episcopi unionem facere; ut sit secundum Deum, et non secundum concupiscentiam. Omnia in honorem Dei fiant.

CAPUT VI.

Episcopo attendite, ut et Deus vobis. Unanimis ego cum subjectis episcopo, presbyteris diaconis: et cum ipsis mihi pars fiat capere in Deo. Collaborate ad invicem, concertate, concurrите, compatimini, condormite, consurgite, ut Dei dispensatores, et assessores et ministri. Placete cui militatis; a quo et stipendia fertis. Nullus vestrum otiosus inveniat. Baptisma vestrum maneat ut scutum, fides ut galea, charitas

¹⁴ Ephes. v, 25.

(38) I. e. universos nominatim ad congressus sacros convoca. JAC.

(39) Cfr. Neander, « Kirchengesch. » I, p. 300.

(40) I. e. « malas doctrinas, hæreses. »

(41) I. e. « frequenter orationes coram populo de his malis doctrinis habeantur. » In prioribus meis editionibus cum interpolatore legi: Ὁμιλίαν μὴ ποιῶ. Cum vero particula negativa non solum in codice Mediceo (textus Græci), sed etiam in veteribus versionibus Latina et Syriaca non reperiatur, nunc eam omittendam putavi.

(42) I. e. « ejus, qui corpora nostra resuscitat, et cujus membra corpora nostra sunt. » Cfr. I Cor. vi, 14, 15. JAC. Alii reddunt, « ad honorem carnis Dominicæ. » Pari modo etiam Syrus vertit, ac si legisset: Εἰς τιμὴν τῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου.

της (38) ζητεῖ. (39) Δούλους καὶ δούλας μὴ ὑπερηφάνει· ἀλλὰ μηδὲ αὐτοὶ φυσιοῦσθωσαν, ἀλλ' εἰς δόξαν Θεοῦ πλέον δουλευέτωσαν, ἵνα κρείττονος ἐλευθερίας ἀπὸ Θεοῦ τύχωσιν. Μὴ ἐράτωσαν ἀπὸ τοῦ καινοῦ ἐλευθεροῦσθαι, ἵνα μὴ δούλοι εὐρεθῶσιν ἐπιθυμίας.

(40) Τὰς κακοτεχνίας φεῦγε· μᾶλλον δὲ περὶ τούτων (41) ὁμιλίαν ποιῶ. Ταῖς ἀδελφαῖς μου προσλάλει, ἀγαπᾶν τὸν Κύριον, καὶ τοῖς συμβίοις ἀρκεῖσθαι σαρκὶ καὶ πνεύματι. Ὁμοίως καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου παράγγελλε ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγαπᾶν τὰς συμβίους ὡς ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐἴ τις δύναται ἐν ἀγνείᾳ μένειν εἰς τιμὴν τοῦ (42) Κυρίου τῆς σαρκὸς, ἐν ἀκαυχησίᾳ μενέτω. Ἐὰν καυχῆσθαι, ἀπώλετο· καὶ ἐὰν γνωσθῆ πλέον τοῦ ἐρισκόπου, ἐφθάρται. (43) Ἦρέπει δὲ τοῖς γαμοῦσι καὶ ταῖς γαμουμέναις, μετὰ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου τὴν ἔνωσιν ποιῆσθαι, ἵνα ὁ γάμος ᾖ κατὰ Θεόν, καὶ μὴ κατ' ἐπιθυμίον. (44) Πάντα εἰς τιμὴν Θεοῦ γινέσθω.

(45) Τῷ ἐπισκόπῳ προσέχετε, ἵνα καὶ ὁ Θεὸς ὁμῶν. (46) Ἀντίψυχον ἐγὼ τῶν ὑποτασσομένων τῷ ἐπισκόπῳ, πρεσβυτέρους, διακόνους· καὶ μετ' αὐτῶν μοι τὸ μέρος γένοιτο σχεῖν ἐν Θεῷ. Συγκοπιᾶτε ἀλλήλοις· συναθλαῖτες, συντρέχετε, συμπάσχετε, συγκοιμᾶσθε, συνεγείρεσθε, ὡς Θεοῦ οἰκονόμοι καὶ πάρεδροι καὶ ὑπηρεταί. (47) Ἀρέσκετε ᾧ στρατεύεσθε, ἀφ' οὗ καὶ τὰ [48] ὀψώνια κομίζεσθε. Μηδὲ τις ὑμῶν δεσέρτωρ εὐρεθῆ. Τὸ βάπτισμα ὑμῶν μενέτω 49 ὡς ὄπλα, ἡ

(43) Videatur Neander, l. c., p. 321.

(44) Cfr. I Cor. x, 31.

(45) Quia epistola, ad episcopum Smyrnæ destinata, ex more antiquo legenda etiam erat Smyrnensibus, ideo sanctissimus martyr intermiscet præcepta ad populum. Cor.

(46) Cfr. supra, c. 2; ad Smyrn. c. 10; ad Ephes., c. 21.

(47) Syrus habet: *Placete ei et militate pro eo, ut stipendia ab eo accipiatis.* Legisse videtur cum interpolatore κομίζεσθε.

(48) Ignatius compluribus utitur vocabulis Latinis, ex re militari desumptis, a Græcis quoque usu receptis, ὀψώνια, δεσέρτωρ, δεπόσιτα, ἕκκεπτα.

(49) Μενέτω. Hoc vocabulo utitur Ignatius, quia desertores arma abiciebant. PEARSON.

πίστις ὡς περικεφαλαία, ἡ ἀγάπη ὡς δόρυ, ἡ ὑπομονὴ ὡς πανοπλία. Τὰ δεπόσιτα ὑμῶν τὰ ἔργα ὑμῶν, ἵνα τὰ ἄκκεπτα ὑμῶν ἄξια κομίσησθε. Μακροθυμήσατε οὖν μετ' ἀλλήλων ἐν πραότητι, ὡς ὁ θεὸς [(50) μεθ'] ὑμῶν (51). Ὁναίμην ὑμῶν διὰ παντός.

VII. *Mittite legatum ad Antiochenos ob pacem restitutam.*

(52) Ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας εἰρηνεύει, ὡς ἐδελώθη μοι, διὰ τὴν προσευχὴν ὑμῶν, καὶ γὰρ εὐθυμότερος ἐγενόμην ἐν ἀμεριμνίᾳ θεοῦ, ἐάν περ διὰ τοῦ παθεῖν θεοῦ ἐπιτύχω, εἰς τὸ εὐρεθῆναι με ἐν τῇ (53) ἀναστάσει ὑμῶν (54) μαθητῆν. (55) Πρέπει, Πολύκαρπε θεομακαριστότατε, συμβούλιον ἀγαγεῖν θεοπρεπέστατον, καὶ χειροτονῆσαι τινα, ὃν ἀγαπητὸν λίαν ἔχετε καὶ ἄσκνον, ὃς δυνήσεται θεόδρομος καλεῖσθαι τοῦτον καταξιῶσαι, ἵνα πορευθεῖς εἰς Συρίαν δοξάσῃ ὑμῶν τὴν ἄσκνον ἀγάπην εἰς δόξαν Χριστοῦ. Χριστιανὸς ἑαυτοῦ ἐξουσίαν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ θεῷ σχολάζει. Τοῦτο τὸ ἔργον θεοῦ ἐστὶν καὶ ὑμῶν, ὅταν (56) αὐτῷ ἀπαρτίσῃτε. Πιστεύω γὰρ (57) τῇ χάριτι, ὅτι ἔτοιμοί ἐστε εἰς εὐποιαν θεῷ ἀνήκουσαν. Εἰδὼς οὖν ὑμῶν τὸ σύντανον τῆς ἀληθείας, δι' ὀλίγων ὑμᾶς γραμμάτων παρεκάλεσα.

VIII. *Et aliæ Ecclesiæ legatos vel epistolas Antiochiam mittant. Salutationes.*

(58) Ἐπεὶ (59) πάσαις ταῖς Ἐκκλησίαις οὐκ ἠδυνή-

Vetus interpres.

ut lancea, sustinentia ut omnis armatura. Deposita vestra, opera vestra ; ut accepta vestra, digna feratis. Longanimiter ferte igitur vos ad invicem in mansuetudine, ut Deus vos. Fruar vobis semper.

CAPUT VII.

Quia Ecclesia quæ in Antiochia Syriæ, pacem habet, ut ostensum est mihi, per orationem vestram ; et ego lætior factus sum in sollicitudine Dei : si quidem, per pati Deo potiar, in inveniri me in oratione vestri discipulum. Decet, Polycarpe Deo-beatissime, concilium congregare Deo-decentissimum, et ordinare aliquem, quem dilectum valde habeatis et impigrum, qui poterit Dei-cursor vocari : et hunc dignificari ut vadens in Syriam, glorificet vestram impigram charitatem in gloriam Dei. Christianus sui ipsius potestatem non habet, sed Deo vacat. Hoc opus Dei est et vestri, quoniam ipsi perfecti estis. Credo enim gratiæ, quoniam parati estis ad beneficentiam Deo decentem. Sciens vestrum compendium veritatis, per paucas vos litteras consolatus sum.

CAPUT VIII.

Quia igitur omnibus Ecclesiis non potui scribere, propter repente navigare me a Troade in Neapolim ;

(50) Legendum μεθ' ὑμῶν, ut apud interpolatorem, apud Syrum et in « Fragmentis Damascenicis Rupefucaldinis. »

(51) Cfr. Ignat. ad Ephes., c. 2 ; ad Magn., c. 2 et 12 ; ad Rom., c. 5.

(52) E capite septimo Syrus nil nisi unicum sententiam : Χριστιανὸς ἑαυτοῦ ἐξουσίαν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ θεῷ σχολάζει, mutuatus est. De legatis ad Antiochenos mittendis cfr. ad Smyrn., c. 11 ; ad Philad., c. 10.

(53) Vet. int. in oratione. Cotelerius ideo conjicit ἀναίτησει.

(54) Ita legit vetus interpres Ms. male μαθητῆν.

(55) Hæc refert S. Polycarpus in ep. ad Phil., c. 13. PEARSON.

(56) Ita ms., non αὐτό, uti in lib. impr. Jac.

(57) Transpone verba, ὅτι τῇ χάριτι, h. e. διὰ τῆς χάριτος. SMITH.

(58) Syrus, ut e capite antecedenti, ita etiam e capite octavo unicum tantum sententiam in versionem suam transtulit : Ἀσπάζομαι τὸν μέλλοντα καταξιῶσθαι τοῦ εἰς Συρίαν πορεύεσθαι. Quæ Syrus

neat velut arma, fides ut galea, charitas ut hasta, patientia ut tota armatura. Deposita vestra sint opera vestra, ut accepta vestra digne reportetis. Longanimes igitur estote alter ad alterum in mansuetudine, ut et Deus erga vos. Utinam fruam vobis perpetuo.

Quia vero Ecclesia, quæ est Antiochiæ in Syria, ut mihi relatum est, pace fruitur per preces vestras ; et ego nunc tranquilliore animo sum in securitate Dei ; si modo per passionem Deum assequar, ut in resurrectione discipulus vester inveniar. Decet, Polycarpe, in Deo beatissime, concilium cogere Deo decentissimum, et eligere aliquem, quem valde charum habeatis et impigrum, qui poterit divinus cursor appellari ; illumque eo dignari honore, ut in Syriam profectus impigram charitatem vestram ad Dei gloriam celebret. Christianus sui potestatem non habet, sed Deo vacat. Hoc est opus Dei et vestrum, quando id in illius honorem perfeceritis. Confido enim gratiæ, vos paratos esse ad opus hoc bonum, ad Deum pertinens. Cum itaque scirem vehementer vestrum erga veritatem studium, brevi epistola vos adhortatus sum.

Cum omnibus Ecclesiis scribere non potuerim

addit, loco mei, sicut præcepi tibi, in Græco non exstant, neque in codice Mediceo, neque apud interpolatorem. Syrus hæc e suis addidisse videtur. Præterea Curetonus absque ullis argumentis omnia, quæ in versione Syriaca non leguntur, a falsario quodam posteriorum sæculorum addita contendit. Sed hæc capita 7 et 8 adeo omni oppugnatione hæreticorum, omnique muneris episcopalis commendatione carent, ut causa, quod falsarius hæc adjecerit, delegi non possit. Maxima porro injuria Curetonus affirmat, verba genuina, quæ Syrus legerit, nec non narrationem Eusebii (Ignatium beato Polycarpo Ecclesiam Antiochenæ commendasse, *Hist. eccl.*, III, 36), falsario ad conficienda capita 7 et 8 ansam dedisse. Id nullo modo verisimile est. Curetonus denique et in eo erravit, quod capitibus 7 et 8 De electione novi episcopi Antiochenorum verba fieri putet. Ignatius enim non de novo episcopo, sed de legatis a pluribus Ecclesiis Antiochiam mittendis loquitur.

(59) Interpolator addit οὖν.

quod repente a Troade Neapolim, jussu ita postulante, navigaverim; tu, qui sententiæ Dei sis compos, scribes vicinis Ecclesiis, ut et ipsi idem faciant, qui possint, pedites mittant, alii vero epistolas per eos, qui a te mittentur; ut glorificeris æterno opere, quemadmodum dignus es. Saluto omnes nominatim, et Epitropi uxorem cum tota domo sua et liberis. Saluto Attalum mihi charum. Saluto eum, qui profectio in Syriam dignus habebitur. Gratia in perpetuum cum illo erit, et cum mittente illum Polycarpo. Opto vos semper valere in Deo nostro Jesu Christo, per quem in unione cum Deo et episcopatu permanetis. Saluto Alcen, desiderabile mihi nomen. Valete in Domino.

Ἀθὴν γράψαι, διὰ τὸ ἐξαίφνης πλεῖν με ἀπὸ Τρωάδος εἰς Νεάπολιν, ὡς τὸ (60) θέλημα προστάσσει· γράψεις ταῖς ἔμπροσθεν Ἐκκλησίαις, ὡς Θεοῦ γνώμην κεκτημένος, εἰς τὸ καὶ αὐτοῦς τὸ αὐτὸ ποιῆσαι, οἱ μὲν δυνάμενοι πεζοὺς πέμψαι, οἱ δὲ ἐπιστολάς διὰ τῶν ὑπὸ σοῦ πεμπομένων· ἵνα (61) δοξασθῆτε αἰωνίῳ ἔργῳ, ὡς ἄξιός ὢν. Ἀσπάζομαι πάντας ἐξ ὀνόματος, καὶ τὴν τοῦ Ἐπιτρόπου σὺν ὄλῳ τῷ οἴκῳ αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων. Ἀσπάζομαι Ἀτταλὸν τὸν ἀγαπητόν μου. Ἀσπάζομαι τὸν μέλλοντα καταξιοῦσθαι τοῦ εἰς Συρίαν πορεύεσθαι. Ἔστι ἡ χάρις μετ' αὐτοῦ διὰ παντός, καὶ τοῦ πέμποντος αὐτὸν Πολυκάρπου. Ἐρῶσθαι ὑμᾶς διὰ παντός ἐν Θεῷ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ εἶχομαι, ἐν ᾧ διαμείνητε ἐν ἐνότητι Θεοῦ καὶ (62) ἐπισκοπῇ. Ἀσπάζομαι (63) Ἀλκην, τὸ ποθητόν μου ὄνομα. Ἐρῶσθε ἐν Κυρίῳ.

Vetus interpres.

ut voluntas præcipit; scribes aliis Ecclesiis, ut Dei sententiam possidens, idem et ipsos facere: hi quidem potentes pedites mittere, hi autem epistolas per a te missos, ut glorificeris æterno opere, ut dignus existens. Saluto omnes ex nomine; et eam quæ Epitropi, cum domo tota ipsius et filiorum. Saluto Attalum dilectam meum. Saluto futurum dignificari ad eundem in Syriam. Erit gratia cum ipso semper, et mittente ipsum Polycarpo. Valere vos semper in Deo nostro Jesu Christo oro; in quo permanetis in unitate Dei et visitatione. Saluto Alcen, desideratum mihi nomen. Valete in Domino.

(60) I. e. *mandatum imperatoris, seu militum, qui Ignatium ducebant, seu voluntas Dei.* θέλημα absolute ponitur ep. ad Smyrn., c. 11. JAC.

(61) Fortasse legendum *δοξασθῆς.* ΣΜΙΤΗ.

(62) *Lege ἐπισκόπου, ut habent codices Augustanus et Leicestrensis (epistolæ interpolatæ).* ΣΜΙΤΗ.

(63) *Cfr. Ignat. ad Smyrn., c. 13.*